

SPATIAL
PLANNING
PROJECTS

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM TURISTIČKE ZAJEDNICE OPĆINE PLITVIČKA JEZERA 2025. – 2029.

Naručitelj

Turistička zajednica Općine Plitvička Jezera,
Trg sv. Jurja 19, 53230 Korenica

Izrađivač

SPATIAL PLANNING PROJECTS,
Utinjska ulica 3 E/1, 10000 Zagreb

SPATIAL
PLANNING
PROJECTS

Sadržaj

1. UVOD	7
1.1. Kontekst plana	7
1.2. Ciljevi plana	7
1.3. Ključni dionici	8
2. PRIHVATNI KAPACITET DESTINACIJE	9
2.1. Zoniranje područja obuhvata	9
2.2. Metodologija izračuna	11
2.3. Analiza razine nosivosti destinacije	11
2.3.1. Institucionalni i strateški okvir	13
2.3.2. Smještajni kapaciteti	14
2.3.3. Turistička potražnja	19
2.3.4. Resursno atrakcijska osnova	21
2.3.5. Okoliš	28
2.3.6. Prostor	31
2.3.7. Komunalna infrastruktura	34
2.3.8. Prometna infrastruktura	38
2.3.9. Stanovništvo i kvaliteta života	42
2.3.10. Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma	45
2.4. Procjena dostignute razine prihvatnog kapaciteta	45
2.4.1. Institucionalni i strateški okvir	46
2.4.2. Smještajni kapaciteti	46
2.4.3. Turistička potražnja	51
2.4.4. Resursno atrakcijska osnova	53
2.4.5. Okoliš	57
2.4.6. Prostor	59
2.4.7. Komunalna infrastruktura	62
2.4.8. Prometna infrastruktura	65
2.4.9. Stanovništvo i kvaliteta života	68
2.5. Analiza scenarija	70
2.6. Preporuke i zaključci	80
3. ANALIZA STANJA	82
3.1. Profil turističkog odredišta – Općina Plitvička Jezera	82
3.2. Turistički proizvodi i usluge	85
3.2.1. Smještaj	85
3.2.2. Ugostiteljstvo	86

3.2.3. Turističke atrakcije.....	87
3.2.4. Turističke usluge.....	88
3.3. Resursna osnova.....	88
3.3.1. Kultura i baština.....	88
3.3.2. Priroda i okoliš.....	89
3.4. Javna turistička infrastruktura.....	90
3.5. Komunalna infrastruktura.....	90
3.5.1. Energetska infrastruktura.....	90
3.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta.....	91
3.5.3. Vodoopskrba i odvodnja.....	91
3.5.4. Gospodarenje otpadom.....	91
3.6. Prometna infrastruktura.....	92
3.7. Analiza stanja digitalizacije.....	93
3.8. Pristupačnost destinacije osobama s invaliditetom.....	93
3.9. Organiziranost i dostupnost usluga u destinaciji.....	94
3.10. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala.....	94
3.11. Analiza komunikacijskih aktivnosti.....	95
3.12. Analiza konkurencije.....	95
3.13. Izvješće o provedenoj analizi stanja.....	97
4. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA.....	99
5. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE.....	101
5.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti.....	101
5.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom.....	101
5.1.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom.....	102
5.1.3. Pristupačnost destinacije.....	104
5.1.4. Sigurnost destinacije.....	104
5.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti.....	105
5.2.1. Upravljanje vodnim resursima.....	105
5.2.2. Gospodarenje otpadom.....	106
5.2.3. Zaštita bioraznolikosti.....	107
5.2.4. Održivo upravljanje energijom.....	108
5.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama.....	109
5.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti.....	109
5.3.1. Turistički promet.....	109
5.3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu.....	111
5.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma.....	112
5.4.1. Turistička infrastruktura.....	112
5.4.2. Održivo upravljanje destinacijom.....	114
5.4.3. Održivo upravljanje prostorom.....	115

5.5. Specifični pokazatelji održivosti.....	115
5.5.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom.....	116
5.5.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom.....	118
5.5.3. Održivo upravljanje energijom.....	119
6. VOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA.....	120
6.1. SWOT analiza.....	120
6.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma.....	121
6.2.1. Opća načela	121
6.3. Ciljevi razvoja turizma Općine Plitvička Jezera	122
6.4. Mjere i aktivnosti.....	123
7. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA.....	126
7.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave	126
7.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu.....	127
8. POPIS PROJEKATA.....	128
8.1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti.....	128
8.2. Projekti posebnog značaja za razvoj destinacije.....	135
Popis grafičkih i tabličnih priloga.....	137
Literatura i izvori.....	139

1. UVOD

1.1. Kontekst plana

Plan upravljanja destinacijom predstavlja strateški dokument usmjeren na razvoj destinacije u skladu s principima održivosti. Njegova osnovna svrha je osigurati da se razvoj destinacije odvija u skladu s relevantnim strateškim aktima, prostornim planovima, planovima upravljanja kulturnom baštinom te ostalim važećim propisima i dokumentima.

U skladu sa Zakonom o turizmu (NN 156/23) izradu ovog plana provodi nadležna turistička zajednica – u ovom slučaju Turistička zajednica Općine Plitvička jezera (u nastavku TZO Plitvička Jezera) za područje Općine Plitvička Jezera.

Plan definira smjer budućeg razvoja destinacije s ciljem unapređenja doživljaja posjetitelja, očuvanja prirodne i kulturne baštine te jačanja dobrobiti lokalne zajednice. Također, služi kao temelj za donošenje odluka i provedbu mjera usmjerenih na održivo upravljanje turizmom od strane Općine te drugih nadležnih institucija u destinaciji (Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom, 2024).

Plan sadrži:

- Analizu stanja
- Popis resursne osnove
- Izračun prihvatnog kapaciteta
- Pokazatelje održivosti na razini destinacije
- Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima
- Popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije

Postupak izrade i usvajanja plana upravljanja destinacijom sastoji se do sljedećih faza:

- Pokretanja izrade plana
- Izrade prijedloga plana
- Javnog savjetovanja o prijedlogu plana upravljanja
- Donošenja odluke turističke zajednice o upućivanju prijedloga plana upravljanja destinacijom na usvajanje predstavničkom tijelu
- Usvajanja plana upravljanja destinacijom na predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno, područne (regionalne) samouprave)
- Objave plana upravljanja u službenom glasilniku jedinice lokalne, odnosno, područne (regionalne) samouprave i na mrežnim stranicama turističke zajednice
- Dostave popisa projekata tijelu državne uprave nadležnom za turizam

1.2. Ciljevi plana

Ciljevi plana su:

- Identifikacija ključnih pitanja turizma u destinaciji koja su bitna za planiranje razvoja, marketinga i donošenje odluka.
- Ostvarivanje održivog razvoja destinacije kroz zaštitu resursa, prepoznavanje prednosti, nedostataka i tržišnih prilika.
- Podizanje razine konkurentnosti destinacije na globalnom tržištu privlačenjem turista i investicija, uz istovremeno poboljšanje infrastrukture i usluge za lokalnu zajednicu.

- ▶ Poticanje suradnje svih dionika u turizmu – lokalnih vlasti, turističkih zajednica, ugostitelja, poduzetnika, i lokalnog stanovništva – tijekom izrade i provedbe plana.

1.3. Ključni dionici

Prilikom izrade plana identificirani su sljedeći ključni dionici:

- ▶ TZO Plitvička Jezera
- ▶ Općina Plitvička Jezera
- ▶ Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera
- ▶ Klaster Lika Destination
- ▶ LAG Lika
- ▶ Ugostitelji
- ▶ Privatni iznajmljivači
- ▶ Lokalno stanovništvo

2. PRIHVATNI KAPACITET DESTINACIJE

Prema Zakonu o turizmu (NN 156/23), izračun prihvatnog kapaciteta turističke destinacije izrađuju turističke zajednice na razini destinacije, u suradnji s ostalim dionicima u turizmu. Izračun služi za učinkovito upravljanje turističkim tokovima, a posebice kao podrška lokalnoj i regionalnoj samoupravi u upravljanju destinacijom.

U skladu sa Zakonom, prihvatni kapacitet destinacije definira se kao broj turista koji mogu istovremeno boraviti u destinaciji, a da se pritom ne izazovu neprihvatljivi poremećaji u fizičkom, gospodarskom i sociokulturnom okruženju, niti smanji razina zadovoljstva posjetitelja. Izračun se provodi prema propisanoj metodologiji.

Izračun prihvatnog kapaciteta služi kao stručna osnova za prostorno planiranje jedinica lokalne i regionalne samouprave na čijem se području provodi (Smjernice za izračun obaveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije, 2025.).

Obvezu izračuna prihvatnog kapaciteta imaju turističke zajednice koje djeluju na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. kategoriju prema indeksu turističke razvijenosti u koji spada i TZO Plitvička Jezera.

2.1. Zoniranje područja obuhvata

Područje za koje se izrađuje prihvatni kapacitet treba podijeliti na prostorno-funkcionalne zone na temelju provedenih analiza i prikupljenih podataka (Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, 2024).

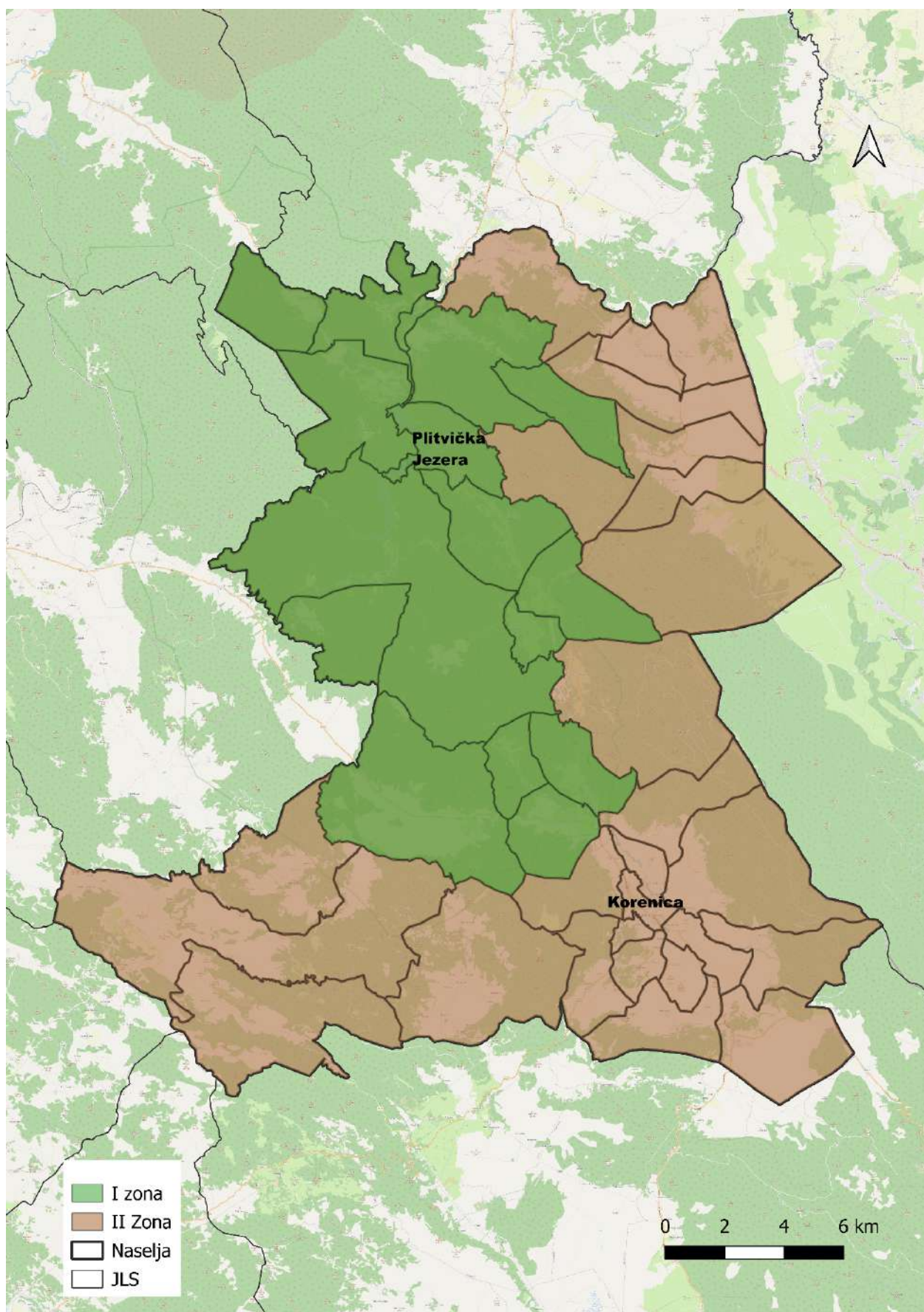
Kriteriji za zoniranje područja su:

- Administrativna podjela jedinice lokalne samouprave (npr. naselja, gradske četvrti i slično).
- Prostorne tipologije koje se temelje na reljefnim i prirodnim obilježjima, kulturno-povijesnom nasljeđu, gustoći naseljenosti, stupnju urbanizacije te postojećim sadržajima.
- Intenzitet i razina turističke aktivnosti, uključujući područja sličnog sezonalnog intenziteta i ponude turističke infrastrukture.
- Područja s istim ili sličnim turističkim proizvodima.

Na temelju navedenih kriterija područje destinacije podijeljeno je na dvije zone: I. zona unutar obuhvata NP Plitvička Jezera i II. zona koja obuhvaća prostor izvan zone NP-a (Slika 1).

I. zona obuhvaća naselja: Čujića Krčevina, Drakulić Rijeka, Homoljac, Jezerce, Končarev Kraj, Korana, Plitvica Selo, Plitvička Jezera, Plitvički Ljeskovac, Poljanak, Prijeboj, Rastovača, Rudanovac, Sertić Poljana, Vrelo Koreničko i Zaklopača.

II. zona obuhvaća naselja: Bjelopolje, Čanak, Donji Vaganac, Gornji Vaganac, Gradina Korenička, Jasikovac, Kalebovac, Kapela Korenička, Kompolje Koreničko, Korenica, Kojzan, Krbavica, Ličko Petrovo Selo, Mihaljevac, Novo Selo Koreničko, Oravac, Ponor Korenički, Rešetar, Smoljanac, Šeganovac, Trnavac, Tuk Bjelopoljski, Vranovača, Vrpile i Željava.

Slika 1. Zoniranje područja obuhvata
Izvor: SRPJ RH; Open Street Map

2.2. Metodologija izračuna

Metodologija izračuna prihvatnog kapaciteta može se prema vrsti podijeliti na:

1. Kvantitativnu
2. Kvalitativnu
3. Kombiniranu

Kvantitativna metodologija obuhvaća skup analitičkih postupaka i instrumenata koji služe za numeričku procjenu i određivanje prihvatnih kapaciteta određenog prostora ili destinacije. Metodologija se temelji na prikupljanju i analizi podataka o broju posjetitelja, kapacitetima te stupnju opterećenja različitih oblika infrastrukture i suprastrukture, sezonskim varijacijama i sličnim relevantnim pokazateljima. Kvalitativna metodologija obuhvaća niz istraživačkih postupaka i tehnika koje se koriste za procjenu prihvatnih kapaciteta prostora ili destinacije na temelju nenumeričkih podataka i interpretativnih analiza. Metodologija uključuje prikupljanje informacija putem intervjua, fokus grupa, promatranja, anketa i drugih kvalitativnih pristupa, kao i njihovu detaljnu analizu.

Kombinirana metodologija predstavlja integrirani pristup koji objedinjuje kvalitativne i kvantitativne istraživačke metode. Primjenjuje se u situacijama kada je potrebno definirati fizičke granice korištenja destinacije, pojedinih lokacija ili glavnih atrakcija, ispitati stavove turista i posjetitelja, te odrediti maksimalan

broj posjetitelja koji prostor može podnijeti bez narušavanja prihvatljive razine zadovoljstva lokalnog stanovništva i posjetitelja. Metodologija omogućuje donošenje informiranih odluka o budućem razvoju destinacije i utvrđivanje prihvatnih granica za žarišne točke, koje često predstavljaju glavne turističke atrakcije (Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, NN 112/2024).

2.3. Analiza razine nosivosti destinacije

Analiza razine nosivosti destinacije, koja uključuje prepoznavanje uskih grla i ograničenja u turističkom razvoju, omogućuje sagledavanje različitih utjecaja turizma na destinaciju u razdoblju od najmanje pet prethodnih godina (Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, NN 112/2024).

Analiza obuhvaća:

- ▶ pregled i analizu pokazatelja održivosti, u skladu s posebnim propisom koji regulira praćenje razvoja i održivosti turizma
- ▶ pregled, analizu i tumačenje pokazatelja prihvatnog kapaciteta
- ▶ identifikaciju i analizu resursne osnove, koja čini sastavni dio plana upravljanja destinacijom.

Tablica 1. Popis obveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta

Naziv kategorije	Naziv pokazatelja
Institucionalni i strateški okvir	Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika
Smještajni kapaciteti	Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika
	Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika
	Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje
	Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m ² građevinskog područja naselja
	Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima
Turistička potražnja	Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone
	Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama
Resursno atrakcijska osnova	Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama
	Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama
	Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujanj u odnosu na ostatak godine
	Utjecaj turizma na izgled destinacije
	Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora
	Zadovoljstvo ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija
Okoliš	Razina buke u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene po danu i noći
	Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone
	Utjecaj buke na kvalitetu boravka
Prostor	Udio stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica
	Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene
	Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja
	Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji
Komunalna infrastruktura	Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – voda
	Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – električna energija
	Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m ² javnih površina koje se održavaju
	Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada
	Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone

Naziv kategorije	Naziv pokazatelja
Prometna infrastruktura	Procjena (ekspertna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim pravcima/točkama u danima vršne turističke sezone
	Procjena kapaciteta i iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone
	Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone
	Zadovoljstvo prometom u mjestu
Stanovništvo i kvaliteta života	Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju
	Iritacija ljetnom gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama
	Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)
Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma	Raspoloživost dodatne radne snage (stopa nezaposlenosti; broj izdanih radnih dozvola po mjesecima)

Izvor: Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, NN 112/24

2.3.1. Institucionalni i strateški okvir

Pokazatelj	Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom cjelokupnih učinaka turizma na kvalitetu života u destinaciji.
	Opis	Prema teoriji društvene razmjene, kao dominantnom teorijskom modelu podrške razvoju turizma, lokalno stanovništvo procjenjuje koristi (npr. ekonomski rast, poboljšanje infrastrukture) i troškove (npr. povećanje troškova života, gubitak kulturnog identiteta) turizma. Percepcija da su koristi veće od troškova povećava vjerojatnost pozitivnog stava prema turizmu. U suprotnom, povećava se vjerojatnost negativnog stava prema turizmu. Stoga praćenje percepcije cjelokupnih učinaka turizma na život u destinaciji predstavlja osnovicu za održivo planiranje i upravljanje turizmom.
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom cjelokupnih učinaka turizma na život u destinaciji procjenjuje se sljedećim pitanjem: PH1. Razmislite kako sve turizam utječe na svakodnevni život u Vašem mjestu – na lokalno gospodarstvo, okoliš, dostupnost javnih sadržaja, sigurnost u mjestu, društveni život, cijene i slično. Uzimajući u obzir i dobre i loše strane turizma, smatrate li da je život u Vašem mjestu: Označite samo jedan odgovor! 1. Smanjuje kvalitetu života 2. Pomaže u održanju kvalitete života 3. Pomaže u unaprjeđenju kvalitete života 4. Nema nikakav učinak Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da turizam pomaže u održanju ili unaprjeđenju kvalitete života u mjestu i ukupnog broja ispitanika. $\% \text{ stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života} = (\text{broj ispitanika koji su odgovorili 2 ili 3 na pitanje PH1}) \div (\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH1}) \times 100$	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	

Pokazatelj	Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika		
2024.	2028.	2032.	2036.
93,75 %			

Obrazloženje rezultata: Navedeni rezultat pokazuje da većina lokalnog stanovništva smatra da turizam pomaže u održavanju kvalitete života ili pomaže u unaprjeđenju kvalitete života. Možemo zaključiti da većina lokalnog stanovništva ima izrazito pozitivno mišljenje u turizmu i njegovom utjecaju na lokalnu zajednicu.

2.3.2. Smještajni kapaciteti

Pokazatelj		Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira omjer ukupnog broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam (kuće i stanove za odmor iz podataka Porezne uprave umanjene za kuće i stanove za odmor s rješenjem o pružanju komercijalnih usluga smještaja) u destinaciji/zoni, u odnosu na stotinu stalnih stanovnika.	
	Opis	Ovim pokazateljem se procjenjuje intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone (mjerene mjesecom s najvećim ostvarenim brojem noćenja u godini) stvara po lokalno stanovništvo, ali i na prostor te infrastrukturu.	
Metodologija izračuna pokazatelja	broj kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam na 100 stalnih stanovnika = $(KKK + KKO)/S \cdot 100$ gdje je: KKK – broj turističkih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u destinaciji u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja, KKO – procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam u destinaciji, S – broj stalnih stanovnika u destinaciji, pri čemu se KKO procjenjuje kao umnožak broja kuća i stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam, ON, i prosječnog broja kreveta u objektima koji su u sustavu eVisitor registrirani kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica), ØKKO. $\text{ØKKO} = [\text{broj kreveta u objektima koji su u sustavu eVisitor registrirani kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica)}] \div [\text{broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica)}]$ $\text{KKO} = \text{ON} \times \text{ØKKO}$		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
Ukupno: 143,53			
I. zona: 340,09			
II. zona: 66,59			

Obrazloženje rezultata: Iz navedenih rezultata vidljivo je da područje destinacije snažno iskorišteno turističko područje. Ako se pogleda pokazatelj po zonama indikativan je znatno manji broj u II zoni u odnosu na prvu što ukazuje razvojni potencijal.

Pokazatelj		Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju (kućama i stanovima za odmor) u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika.	
	Opis	Ovim pokazateljem se procjenjuje intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i na prostor te infrastrukturu.	
Metodologija izračuna pokazatelja		$\text{broj kreveta u nekomercijalnom smještaju na 100 stalnih stanovnika} = (\text{KNO} \div \text{S}) \times 100$ gdje je: KNO – broj kreveta u nekomercijalnom smještaju S – broj stalnih stanovnika u destinaciji	
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine	
2024.		2028.	2032.
Ukupno: 0,35			
I. zona: 0,61			
II. zona: 0,24			

Obrazloženje rezultata: Evidentirani nekomercijalni smještaj na područje destinacije kao i po zonama je zanemariv.

Pokazatelj		Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira odnos broja smještajnih objekata za iznajmljivanje u domaćinstvu te kuća/stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam prema broju stanova za stalno stanovanje u destinaciji.	
	Opis	Veliki broj nekretnina koji služe kao smještajni objekti u domaćinstvu, te kuće i stanovi za odmor mogu promijeniti prirodu destinacije, naročito kada broj kuća i stanova za odmor preraste broj objekata za stalno stanovanje. Zbog toga ovaj pokazatelj može pomoći prepoznavanju tog fenomena prije nego što postane problem.	
Metodologija izračuna pokazatelja		$\text{Broj smještajnih objekata u domaćinstvu te kuća i stanova za odmor na broj stanova za stalno stanovanje} = (\text{OSD} + \text{ON}) \div \text{OSS}$ gdje je: OSD – broj komercijalnih smještajnih objekata registriranih u eVisitoru kao podvrste Objekti u domaćinstvu, Apartman, Kuća za odmor, Sobe za iznajmljivanje i Studio apartman. ON – broj kuća i stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam OSS – broj objekata koji se koriste za stalno stanovanje	
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine	
2024.		2028.	2032.
Ukupno: 0,27 I zona: 0,50 II zona: 0,20			

Obrazloženje rezultata: Broj smještajnih objekata u domaćinstvu znatno je manji u odnosu broja objekata za stalno stanovanje. Razlika je vidljiva između I. i II. zone gdje je omjer u I. zoni veći od onoga u II. što ukazuje veću turističku iskorištenost iako ona ne predstavlja značajno prostorno opterećenje.

Pokazatelj		Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m ² građevinskog područja naselja	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj registriranih stalnih kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam po izgrađenih 100 m ² građevinskog područja naselja.	
	Opis	S obzirom na to da se komercijalna i nekomercijalna turistička aktivnost može odvijati u zonama stanovanja i zonama mješovite namjene, sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora za turističku namjenu može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana (neizgrađena) područja.	
Metodologija izračuna pokazatelja		broj turističkih kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam na 100 m² građevinskog područja naselja = $(KKK + KKO)/PS \times 100$ gdje je: KKK – broj turističkih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u destinaciji u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja, KKO – procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam u destinaciji, PS – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja i mješovite namjene (m²). Brojevi KKK i KKO preuzimaju se iz pokazatelja <i>Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika</i>.	
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine	
2024.		2028.	2032.
2036.			
Ukupno: 0,068 I zona: 0,202 II zona: 0,029			

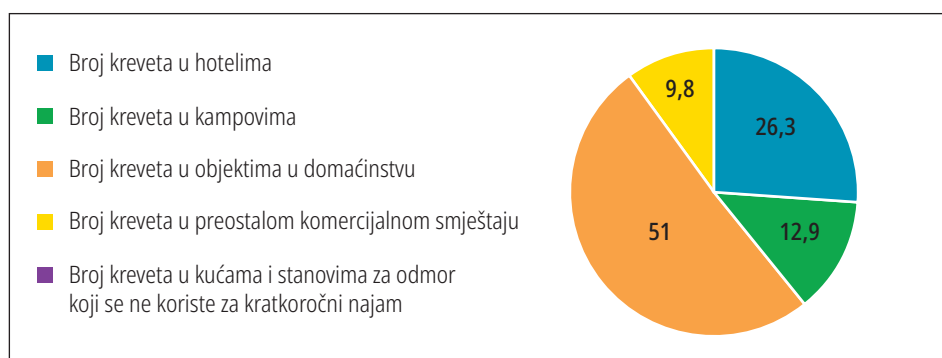
Obrazloženje rezultata: Prema navedenim rezultatima vidljivo je je broj kreveta na 100 m² građevinskog zemljišta značajno manji od 1. Razlog tome je izrazito velika površina destinacije (više od 470 ha), s toga možemo zaključiti da trenutačni broj kreveta ne predstavlja prostorno opterećenje niti za zone i niti za ukupnu destinaciju.

Pokazatelj		Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja postotne udjele stalnih kreveta po vrstama komercijalnih smještajnih objekata iz eVisitora (hoteli, kampovi, objekti u domaćinstvu i ostalo) te kuće i stanovi za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam u ukupnoj brojci raspoloživih stalnih kreveta u destinaciji.	
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji prikazati stanje strukture ukupnog smještajnog kapaciteta u destinaciji što ustvari ukazuje na stupanj razvijenosti smještajne ponude, ali i tendencije u razvoju turizma na području destinacije.	
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava za zonu za svaku godinu. HOT – broj kreveta u hotelima KMP – broj kreveta u kampovima DOM – broj kreveta u objektima u domaćinstvu PKS – broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju KKO – procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam (preuzima se iz pokazatelja <i>Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika</i>).	

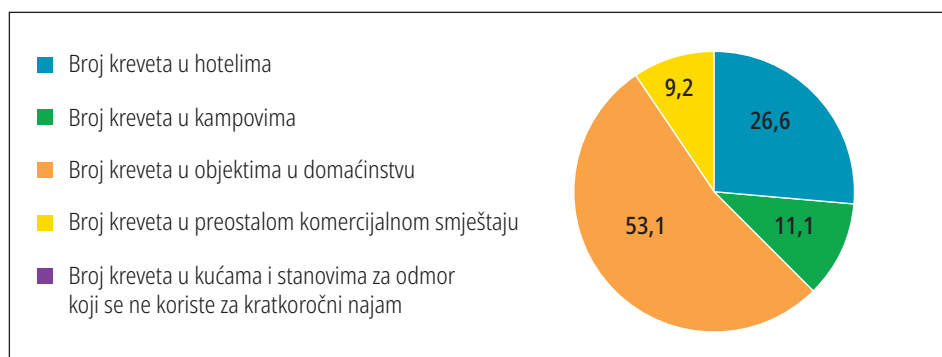
Pokazatelj	Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio smještajnog kapaciteta u HOT = $\text{HOT} \div (\text{HOT} + \text{KMP} + \text{DOM} + \text{PKS} + \text{KKO}) \times 100$ Udio smještajnog kapaciteta u KMP = $\text{KMP} \div (\text{HOT} + \text{KMP} + \text{DOM} + \text{PKS} + \text{KKO}) \times 100$ Udio smještajnog kapaciteta u DOM = $\text{DOM} \div (\text{HOT} + \text{KMP} + \text{DOM} + \text{PKS} + \text{KKO}) \times 100$ Udio smještajnog kapaciteta u PKS = $\text{PKS} \div (\text{HOT} + \text{KMP} + \text{DOM} + \text{PKS} + \text{KKO}) \times 100$ Udio smještajnog kapaciteta u KKO = $\text{KKO} \div (\text{HOT} + \text{KMP} + \text{DOM} + \text{PKS} + \text{KKO}) \times 100$
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje
2024.	
Broj kreveta u hotelima	Ukupno: 26,3 % I zona: 26,6 % II zona: 25,7 %
Broj kreveta u kampovima	Ukupno: 12,9 % I zona: 11,1 % II zona: 14,3 %
Broj kreveta u objektima u domaćinstvu	Ukupno: 51,0 % I zona: 53,1 % II zona: 47,0 %
Broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju	Ukupno: 9,8 % I zona: 9,2 % II zona: 13,0 %
Broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam	Ukupno: 0 % I zona: 0 % II zona: 0 %
2025.	
Broj kreveta u hotelima	
Broj kreveta u kampovima	
Broj kreveta u objektima u domaćinstvu	
Broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju	
Broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam	
2026.	
Broj kreveta u hotelima	
Broj kreveta u kampovima	
Broj kreveta u objektima u domaćinstvu	
Broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju	
Broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam	
2027.	
Broj kreveta u hotelima	
Broj kreveta u kampovima	
Broj kreveta u objektima u domaćinstvu	

Pokazatelj	Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima
2027.	
Broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju	
Broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam	

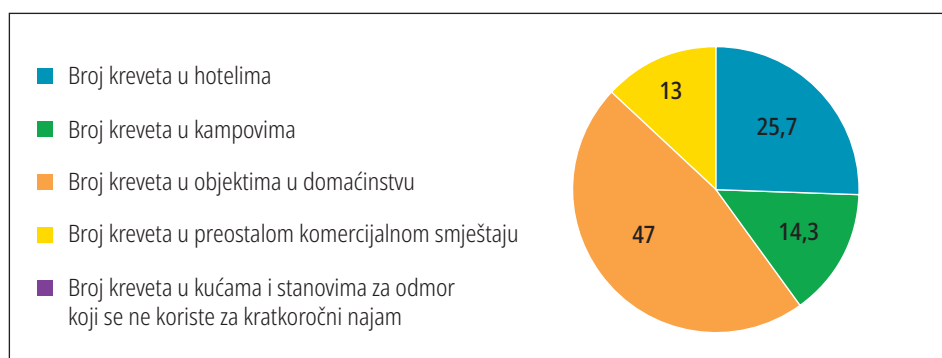
Obrazloženje rezultata: Najveći broj turističkih kreveta nalazi se u kategoriji objekti u domaćinstvu, slijede kategorije hoteli i kampovi. I zona ima malo veći udio kreveta u objektima u domaćinstvu i hotelima u odnosu na II. zonu dok je u II. zoni veći udio broja kreveta u kampovima i preostalom komercijalnom smještaju (Slika 2., Slika 3., Slika 4.).

Slika 2. Struktura smještajnih kapaciteta (%) – destinacija

Slika 3. Struktura smještajnih kapaciteta (%) – I. zona

Slika 4. Struktura smještajnih kapaciteta (%) – II. zona

2.3.3. Turistička potražnja

Pokazatelj		Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan dnevni broj turista u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u odnosu na ukupan broj stalnih stanovnika i to u vršnim danima turističke sezone.	
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti intenzitet tzv. stacionarnog turizma koji ne uključuje jednodnevne posjetitelje i nautiku. Ustvari se pokazateljem nastoji procijeniti razina objektivnog opterećenja koju stacionarni turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu.	
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava za JLS i zonu za svaku godinu, a ako destinaciju čini više JLS onda i za svaku JLS. Formula za izračun prosječnog broja turista u 5 dana turističke sezone (PBT): $PBT_i = \frac{1}{5} \sum_{t=i}^{i+4} NT_t$ NTi – broj noćenja turista u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u i-tom danu pri čemu i poprima vrijednost od 1. siječnja do 27. prosinca Formula za izračun pokazatelja: Intenzitet stacionarnog turizma = (najveća vrijednost PBTi tijekom godine) ÷ (ukupan broj stanovnika u destinaciji)	
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje	
2024.		2025.	2026.
Ukupno: 0,86 I zona: 2,02 II zona: 0,41			

Obrazloženje rezultata: Za vrijeme vršnog dijela turističke sezone destinacija pokazuje djelomično opterećenje radi pojačanog broja turista. U I. zoni u vršnom razdoblju omjer broja turista i stalnih stanovnika je 2:1 što pokazuje veliku posjećenost zone. II. zonu obilježava znatno manji intenzitet, gdje je navedeni omjer značajno na strani lokalnog stanovništva.

Pokazatelj		Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodневnih posjetitelja koji su nezadovoljni gužvama na ulicama, trgovima i atrakcijama (javnim prostorima) u mjestu u kojem borave.	
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja i zadovoljstva određenim elementima turističke ponude destinacije, važno je pratiti i eventualne negativne utjecaje na doživljaj boravka gostiju u našim destinacijama. Ovim se pokazateljem prati udio posjetitelja koje je zasmatala gužva na javnim prostorima u destinaciji i tako negativno utjecala na njihov boravak.	

Pokazatelj	Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio posjetitelja nezadovoljnih radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji mjeri se s pomoću sljedeće varijable/pitanja:	
	PH1. U kojoj Vam mjeri gužva na ulicama/trgovima/atrakcijama predstavlja problem tijekom Vašeg boravka u destinaciji? Odgovorite na ljestvici od 1 – ‘uopće nije problem’ do 7 – ‘jako ozbiljan problem’.	
	Udio posjetitelja koji su nezadovoljni radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika s ocjenom 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje:	
	$\% \text{ posjetitelja nezadovoljnih radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji} = (\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju}) \div (\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje}) \times 100$ Pokazatelj se računa zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
2024.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima	11,11 %	
Turisti u nekomercijalnom smještaju	0 %	
Jednodnevni posjetitelji	10,34 %	
2028.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		
Turisti u nekomercijalnom smještaju		
Jednodnevni posjetitelji		
2032.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		
Turisti u nekomercijalnom smještaju		
Jednodnevni posjetitelji		
2036.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		
Turisti u nekomercijalnom smještaju		
Jednodnevni posjetitelji		
Obrazloženje rezultata: Na temelju provedenih anketa kojima su anketirani turisti u komercijalnim objektima kao i jednodnevni turisti vidljivo je da većina turista i jednodnevnih posjetitelja ne smatra da postoji problem gužve na atrakcijama u destinaciji.		

2.3.4. Resursno atrakcijska osnova

Pokazatelj		Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama.	
	Opis	Materijalne atrakcije važan su aspekt ukupne turističke ponude destinacije te veća koncentracija atrakcija doprinosi povećanoj prepoznatljivosti destinacije/definiranih zona. No, istodobno, koncentracija atrakcija može biti i generator brojnih negativnih eksternalija iskazanih kroz pritisak turista na neko područje, narušavanje kvalitete života lokalnih stanovnika, ali i narušavanje zaštite atrakcija.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer broja materijalnih atrakcija na području zone i površine zone u hektarima, na sljedeći način: KMA = DMA ÷ PZ gdje je: KMA – koncentracija materijalnih atrakcija, DMA – materijalne atrakcije u zoni iz Plana upravljanja destinacijom, PZ – površina zone izražena u hektarima.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
Ukupno: 0,00087 I zona: 0,00187 II zona: 0,00024			

Obrazloženje rezultata: Navedena niska koncentracija atrakcija u destinaciji/zona uzrokovana je njihovom velikom površinom. S druge strane većina atrakcija koncentrirana je u zoni NP-a (I. zona).

Pokazatelj	Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama iskazana dnevnim brojem usluženih osoba po sjedalu u vrijeme vršnih dana turističke sezone.
	Opis	Ugostiteljski sadržaji iz djelatnosti restorana te pripreme i usluživanja prehrane, pića i napitaka važan su aspekt ukupne turističke ponude destinacije te njihova veća koncentracija doprinosi povećanoj prepoznatljivosti destinacije/definiranih zona. No, istodobno koncentracija ovih sadržaja (ovisno o obilježjima ponude, radnog vremena i segmenata potražnje) može biti i generator brojnih negativnih eksternalija iskazanih kroz pritisak turista na neko područje, buku i sanitarne uvjete, narušavanje kvalitete života lokalnih stanovnika, ali i narušavanje zaštite spomenika kulture odnosno ukupne resursne osnove.

Pokazatelj	Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama		
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj Iskorištenost sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane te objektima za pripremu i usluživanje pića mjerena brojem uslužbenih osoba po sjedalu u danima vršne sezone izračunava se prema formuli: $IS = \frac{\frac{BFR}{5} \times PBO}{BSR + BSB}$ gdje je: BFR – Broj fiskaliziranih računa izdanih tijekom petodnevnog razdoblja na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane te objektima za pripremu i usluživanje pića na području zone/destinacije; podatak se dijeli s brojem pet da se dobije prosječan broj fiskaliziranih računa tijekom dana vršne sezone, BSR – Broj sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane, BSB – Broj sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u objektima za pripremu i usluživanje pića, PBO – Prosječan broj osoba na putovanju iz podataka o pratnji na putovanju u županiji/regiji u kojoj se zona/destinacija nalazi iz posljednjeg raspoloživog istraživanja Tomas Hrvatska, IS – Iskorištenost sjedala.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
5,91			

Obrazloženje rezultata: Na temelju prikupljenih podataka, utvrđeno je da je gotovo 6 osoba posluženo po sjedalu za vrijeme vršnog perioda turističke sezone što pokazuje na dobru iskorištenost sjedala. Preporuka je da se do sljedećeg izvještajnog razdoblja pokušaju pronaći podaci prema naseljima kako bi se moglo izvršiti zoniranje. Navedeno do trenutka izrade nije bilo dostupno.

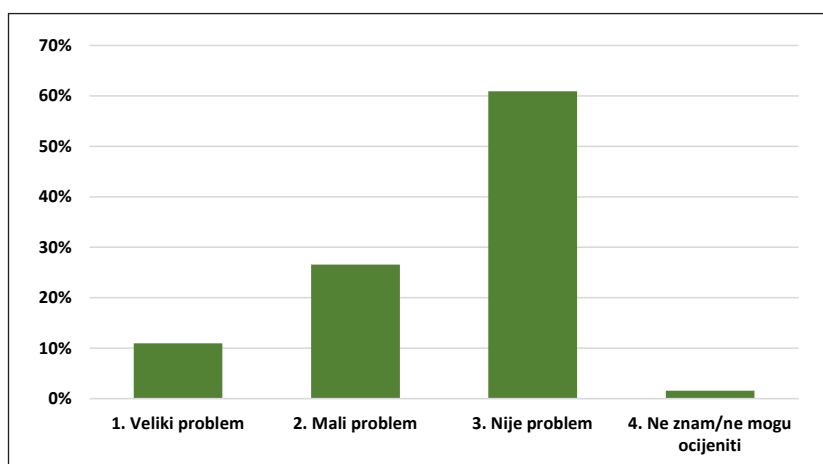
Pokazatelj	Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujna u odnosu na ostatak godine	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je ocjena kvalitete zraka koja daje informaciju o razini onečišćenosti zraka na području jedinica lokalne (regionalne) samouprave (zone/aglomeracije) u cilju zaštite zdravlja ljudi, održivosti destinacije te informiranja javnosti.
	Opis	Prema zakonu kojim se uređuje zaštita zraka, prva (I) kategorija kvalitete zraka je ocjena koja se dodjeljuje za čist ili neznatno onečišćen zrak, dok je druga (II) kategorija kvalitete zraka ocjena koja se dodjeljuje u slučaju onečišćenog zraka. Ocjene se dobivaju na temelju mjerenja onečišćujućih tvari u zraku na mjernim 30 postajama jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave za praćenje kvalitete zraka, prema Programu mjerenja kvalitete zraka. Uredbom kojom se utvrđuje popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i klasifikacija mjernog mjesta. Popis postaja i ocjena prema pojedinim onečišćujućim tvarima dostupan je na: https://iszz.azo.hr/iskzl/emeta.htm). Za određivanje kategorije kvalitete zraka uzimaju se u obzir koncentracije svih onečišćujućih tvari u zraku te se na razini zone/aglomeracije preuzima informacija o stupnju kvalitete zraka iz objedinjenih izvješća o kvaliteti zraka Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije i Državnog hidrometeorološkog zavoda (MZOZT/DHMZ).
Metodologija izračuna pokazatelja	Podatak o kvaliteti zraka (I ili II kategorija) preuzima se iz objedinjenog izvješća RH (MZOZT ili DHMZ). Ocjene I i II kategorije kvalitete zraka prikazane su u navedenim izvješćima za zone i aglomeracije, prema Programu mjerenja kvalitete zraka.	

Pokazatelj	Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujn u odnosu na ostatak godine
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje
2023.	
Prosjeak 1. 6. – 30. 9. : Prosjeak cijela godina	
Sumporov dioksid, SO ₂ (µg/m ³)	1,6 : 2
Dušikov dioksid, NO ₂ (µg/m ³)	1,4 : 2
PM ₁₀ – lebdeće čestice (µg/m ³)	15,7 : 12
PM _{2,5} – lebdeće čestice (µg/m ³)	8,1 : 7
Ozon, O ₃ (µg/m ³)	59,2 : 63
Benzen, C ₆ H ₆ (µg/m ³)	0,1 : 0,4
2024.	
Sumporov dioksid, SO ₂ (µg/m ³)	
Dušikov dioksid, NO ₂ (µg/m ³)	
PM ₁₀ – lebdeće čestice (µg/m ³)	
PM _{2,5} – lebdeće čestice (µg/m ³)	
Ozon, O ₃ (µg/m ³)	
Benzen, C ₆ H ₆ (µg/m ³)	
2025.	
Sumporov dioksid, SO ₂ (µg/m ³)	
Dušikov dioksid, NO ₂ (µg/m ³)	
PM ₁₀ – lebdeće čestice (µg/m ³)	
PM _{2,5} – lebdeće čestice (µg/m ³)	
Ozon, O ₃ (µg/m ³)	
Benzen, C ₆ H ₆ (µg/m ³)	
2026.	
Sumporov dioksid, SO ₂ (µg/m ³)	
Dušikov dioksid, NO ₂ (µg/m ³)	
PM ₁₀ – lebdeće čestice (µg/m ³)	
PM _{2,5} – lebdeće čestice (µg/m ³)	
Ozon, O ₃ (µg/m ³)	
Benzen, C ₆ H ₆ (µg/m ³)	

Obrazloženje rezultata: U kolovozu je zabilježena veća koncentracija PM₁₀ i PM_{2,5} lebdećih čestica, dok je koncentracija ostalih tvari niža u odnosu na cijelu godinu. Uzrok povećanja koncentracije lebdećih čestica je povećanje prometnih tokova za vrijeme turističke sezone.

Pokazatelj		Utjecaj turizma na izgled destinacije	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da turistički razvoj pozitivno utječe na izgled destinacije u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji	
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Promjene u izgledu destinacije uslijed turističkog razvoja ne utječu samo na percepciju turizma iz perspektive lokalnog stanovništva, već i na atraktivnost destinacije iz perspektive njenih posjetitelja.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije procjenjuje se sljedećim pitanjem: PH2. Kako turistički razvoj utječe na izgled mjesta – postaje li ono uslijed turističkog razvoja ružnije ili ljepše? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = ‘Puno ružnije’ do 5 = ‘Puno ljepše’, pri čemu je 3 = ‘Niti ružnije niti ljepše’. Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da uslijed turističkog razvoja destinacija postaje ljepša i ukupnog broja ispitanika: % stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije = (broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 na pitanje) ÷ (ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje) × 100		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
76,56 %			

Obrazloženje rezultata: Više od 3 četvrtine lokalnih stanovnika ima pozitivnu percepciju turizma na izgled destinacije, što ukazuje na općenito pozitivne stavove lokalnog stanovništva prema turizmu (Slika 5.)

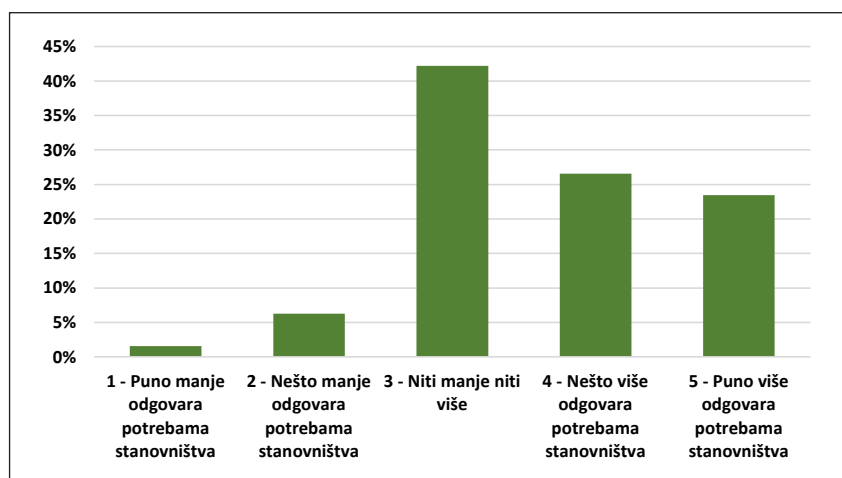

Slika 5. Percepcija utjecaja turističkog razvoja na izgled destinacije

Izvor: Primarno istraživanje – Anketa lokalnog stanovništva

Pokazatelj		Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da turistički razvoj pozitivno utječe na korištenje javnog prostora u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji	
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Promjene u korištenju javnog prostora nastale uslijed turističkog razvoja mogu život lokalnog stanovništva učiniti više ili manje ugodnim, signalizirajući potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost i unaprijedilo blagostanje lokalnog stanovništva.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora procjenjuje se sljedećim pitanjem: PH3. Što mislite o načinu korištenja javnog prostora u Vašem mjestu, je li turizam javni prostor (rivu, gradske ulice i trgove, zelene površine) učinio manje ili više prikladnim za Vaše potrebe? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = 'Puno manje' do 5 = 'Puno više', pri čemu je 3 = 'Niti manje niti više'.		
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da uslijed turističkog razvoja javni prostor postaje prikladniji za potrebe lokalnog stanovništva i ukupnog broja ispitanika: $\% \text{ stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora} = (\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 na pitanje}) \div (\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje}) \times 100$		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
50,0 %			

Obrazloženje rezultata: Polovica lokalnih stanovnika ima pozitivnu percepciju utjecaja turizma na korištenje javnog prostora. S druge strane 42,19 % lokalnih stanovnika ima neutralno mišljenje, odnosno ne smatra da turizam uopće utječe na njihovo korištenje javnih prostora (Slika 6).

Slika 6. Percepcija učinka turističkog razvoja na prikladnost javnog prostora potrebama stanovništva

Izvor: Primarno istraživanje – Anketa lokalnog stanovništva

Pokazatelj		Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni ljepotom i uređenošću mjesta.	
Obilježja pokazatelja	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovdje se preporučuje praćenje zadovoljstva posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti), kao i glavnih atrakcija.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom mjesta mjeri se s pomoću sljedeće varijable/pitanja: PH2. Koliko ste zadovoljni ljepotom mjesta? 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'. Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja uređenošću mjesta mjeri se s pomoću sljedeće varijable/pitanja: PH3. Koliko ste zadovoljni uređenošću mjesta? 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'. Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja uređenošću glavnih atrakcija u ovoj destinaciji mjeri se s pomoću sljedeće varijable/pitanja: PH4. Koliko ste zadovoljni uređenošću glavnih atrakcija u ovoj destinaciji? 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'. Udjeli zadovoljnih posjetitelja se računaju kao omjer broja ispitanika koji su dali ocjenu 6 ili 7 na pojedinom pitanju i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje: % posjetitelja zadovoljnih ljepotom mjesta = (broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH2) ÷ (ukupan broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH2) × 100 % posjetitelja zadovoljnih uređenošću mjesta = (broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH3) ÷ (ukupan broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH3) × 100 % posjetitelja zadovoljnih uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji = (broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH4) ÷ (ukupan broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH4) × 100 Pokazatelji se računaju zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.			
	Komercijalni smještaj	Nekomercijalni smještaj	Jednodnevni posjetitelji
% posjetitelja zadovoljnih ljepotom mjesta	88,89 %	0 %	91,38 %
% posjetitelja zadovoljnih uređenošću mjesta	86,66 %	0 %	86,21 %
% posjetitelja zadovoljnih uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji	82,22 %	0 %	86,20 %

Pokazatelj	Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija		
2028.			
	Komercijalni smještaj	Nekomercijalni smještaj	Jednodnevni posjetitelji
% posjetitelja zadovoljnih ljepotom mjesta			
% posjetitelja zadovoljnih uređenošću mjesta			
% posjetitelja zadovoljnih uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji			
2032.			
	Komercijalni smještaj	Nekomercijalni smještaj	Jednodnevni posjetitelji
% posjetitelja zadovoljnih ljepotom mjesta			
% posjetitelja zadovoljnih uređenošću mjesta			
% posjetitelja zadovoljnih uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji			
2036.			
	Komercijalni smještaj	Nekomercijalni smještaj	Jednodnevni posjetitelji
% posjetitelja zadovoljnih ljepotom mjesta			
% posjetitelja zadovoljnih uređenošću mjesta			
% posjetitelja zadovoljnih uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji			

Obrazloženje rezultata: Velika većina turista zadovoljna je svim varijablama: ljepotom mjesta, uređenošću mjesta i uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji. Pozitivni rezultati zabilježeni su i kod turista koji noće u komercijalnom smještaju kao i kod jednodnevnih posjetitelja.

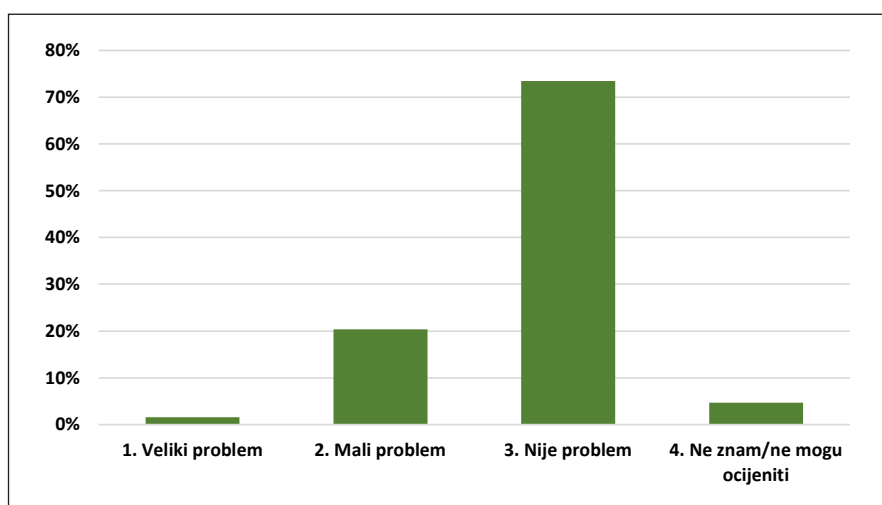
2.3.5. Okoliš

Pokazatelj		Razina buke u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene po danu i noći	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati razinu buke u vanjskom prostoru u danima vršne sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene koje su od interesa za turizam.	
	Opis	Prema zakonu kojim se uređuje zaštita od buke Karte buke čine stručnu podlogu za izradu prostornih planova te su koristan instrument upravljanja bukom okoliša. Omogućavaju izradu akcijskih planova, učinkovitije prostorno planiranje, planiranje zaštite postojećih prostora od izvora buke te provedbu akustičkog planiranja, kao i ocjenjivanja izloženosti stanovništva prekomjernim razinama buke. Zaštitu od buke obvezni su provoditi i osigurati njezino provođenje tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju registrirane djelatnosti. Primjerice, gospodarski subjekti u djelatnostima ugostiteljstva i trgovine prije ishoda rješenja o ispunjavanju minimalno tehničkih uvjeta (MTU) moraju ishoditi rješenje Ministarstva zdravstva da su ispunjeni uvjeti zaštite od buke. Inspekcijski nadzor nad primjenom navedenog Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavljaju sanitarni inspektori Državnog inspektorata.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Sukladno Zakonu kojim se uređuje zaštita od buke i pripadajućem Pravilniku kojim se uređuje najviša dopuštena razina buke, razina buke mjeri se u zonama mješovite namjene od interesa za turizam izračunava prema odabranim indikatorima u 7 uzastopnih dane u vršnom mjesecu turističke sezone i uspoređuje s vrijednostima karte buke i vrijednosti navedenih u Tablici 1 Pravilnika. Mjerenjem se utvrđuje: Lday (indikator dnevne buke) jest indikator buke za vremensko razdoblje ‘dan’; Lnight (indikator noćne buke) jest indikator buke koja uzrokuje poremećaj sna za vremensko razdoblje ‘noć’. Dan traje 12 sati, od 7 do 19 sati, večer traje 4 sata, od 19 do 23 sata, a noć traje 8 sati, od 23 do 7 sati. U Tablici 1. Pravilnika iskazane su najviše dopuštene ocjenke razine buke u otvorenome prostoru. Za izradu ovog pokazatelja (u smislu usporedbe izmjerenih vrijednosti i vrijednosti navedenih u Tablici 1.) u obzir se uzimaju Lday i Lnight.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
Niska razina buke			

Obrazloženje rezultata: Za područje općine Plitvička Jezera nisu izrađene karte buke, no na temelju rezultata pokazatelja „Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone” i „Utjecaj buke na kvalitetu boravka” možemo zaključiti da je buka na niskoj razini. Na razini naselja, ne postoje podaci o razini buke koje bismo mogli iskoristiti za zoniranje te je preporuka da se za iduće izvještajno razdoblje izvrši istraživanje buke po naseljima.

Pokazatelj		Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika uznemirenih bukom tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji	
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Buka je faktor iritacije koji doprinosi povećanom stresu u svakodnevnom životu te tako može negativno utjecati na blagostanje lokalnog stanovništva. Znatna zastupljenost iritacije bukom signalizira potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni bukom tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: PH4. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li buka veliki problem, mali problem ili uopće nije problem? 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 4. Ne znam/ne mogu ocijeniti		
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio lokalnog stanovništva uznemiren bukom tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je buka veliki problem i ukupnog broja ispitanika: $\% \text{ stanovnika uznemirenih bukom} = (\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje}) \div (\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje}) \times 100$		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
1,56 %			

Obrazloženje rezultata: Manje od 2 % ispitanog lokalnog stanovništva su uznemireni bukom što ukazuje da turizam na području destinacije nema negativne utjecaje na razinu buke u svakodnevnom životu stanovnika (Slika 7).

Slika 7. Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone

Izvor: Primarno istraživanje – Anketa lokalnog stanovništva

Pokazatelj		Utjecaj buke na kvalitetu boravka
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su nezadovoljni utjecajem buke na kvalitetu boravka u mjestu.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja i zadovoljstva određenim elementima turističke ponude destinacije, važno je pratiti i eventualne negativne utjecaje na doživljaj boravka gostiju u našim destinacijama. Ovim se pokazateljem prati udio posjetitelja koje je zasmetala buka u mjestu boravka i tako negativno utjecala na njihov boravak.
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio posjetitelja nezadovoljnih radi utjecaja buke na kvalitetu smještaja mjeri se s pomoću sljedeće varijable/pitanja: PH5. U kojoj Vam mjeri buka na javnim prostorima (ulicama, trgovima, atrakcijama) predstavlja problem tijekom Vašeg boravka u destinaciji? Odgovorite na ljestvici od 1 – ‘uopće nije problem’ do 7 – ‘jako ozbiljan problem’. Udio posjetitelja koji su nezadovoljni radi buke u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika s ocjenom 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje: % posjetitelja nezadovoljnih radi buke = (broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju) ÷ (ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje) × 100 Pokazatelj se računa zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
2024.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		6,66 %
Turisti u nekomercijalnim objektima		0 %
Jednodnevni posjetitelji		12,07 %
2028.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		
Turisti u nekomercijalnim objektima		
Jednodnevni posjetitelji		
2032.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		
Turisti u nekomercijalnim objektima		
Jednodnevni posjetitelji		

Pokazatelj	Utjecaj buke na kvalitetu boravka
2036.	
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima	
Turisti u nekomercijalnim objektima	
Jednodnevni posjetitelji	
Obrazloženje rezultata: Prema navedenom pokazatelju razina buke u destinaciji ne predstavlja problem turistima u destinaciji. Jednodnevni posjetitelji izrazili su nešto veće nezadovoljstvo bukom (12 %) naspram turista koji noće u komercijalnom smještaju (7 %).	

2.3.6. Prostor

Pokazatelj		Udio (%) stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio kuća i stanova za odmor u ukupnom broju stambenih objekata u destinaciji.	
	Opis	Veliki broj nekretnina koji služe kao kuće i stanovi za odmor može promijeniti prirodu destinacije, naročito kada broj kuća i stanova za odmor preraste broj objekata za stalno stanovanje. Zbog toga ovaj indikator može pomoći prepoznavanju tog fenomena prije nego što postane problem.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj kuća i stanova za odmor na 100 objekata u kojima se stalno živi = $(ONO + OOD) \div OSS \times 100$ gdje je: ONO – broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani unutar podvrsta Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) te Stan za odmor (vikendica) kuća, OOD – broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani unutar podvrste Objekti u domaćinstvu, OSS – broj objekata koji se koriste za stalno stanovanje.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
Ukupno: 28 % I zona: 50 % II zona: 20 %			
Obrazloženje rezultata: Broj kuća i stanova za odmor u destinaciji znatno je manji od broja objekata za stalno stanovanje. U prvoj zoni broj kuća i stanova za odmor je nešto veći, te se nalaze u omjeru 1:2 naspram objekata za stalno stanovanje. Na temelju navedenog možemo zaključiti da kuće i stanovi za odmor ne predstavljaju značajno prostorno opterećenje.			

Pokazatelj	Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području građevinskih područja naselja.
	Opis	Pokazatelj ukazuje na najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području građevinskih područja naselja, uključujući gradnju na neizgrađenim dijelovima te rekonstrukciju i prenamjenu.

Pokazatelj	Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene		
Metodologija izračuna pokazatelja	Najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području izgrađenih dijelova građevinskih područja naselja = (ukupni broj prosječnih građevnih čestica u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja) × (najveći dozvoljeni broj stambenih jedinica na prosječnoj građevnoj čestici) Ukupni broj prosječnih građevnih čestica u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja = (površina izgrađenog dijela građevinskih područja naselja stambene i mješovite namjene) ÷ (prosječna površina građevne čestice u izgrađenom dijelu) Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene = (najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području izgrađenih dijelova građevinskih područja naselja) + (Mogućnosti nove Stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja)		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
Ukupno: 57.002 I zona: 4581 II zona: 52.421			

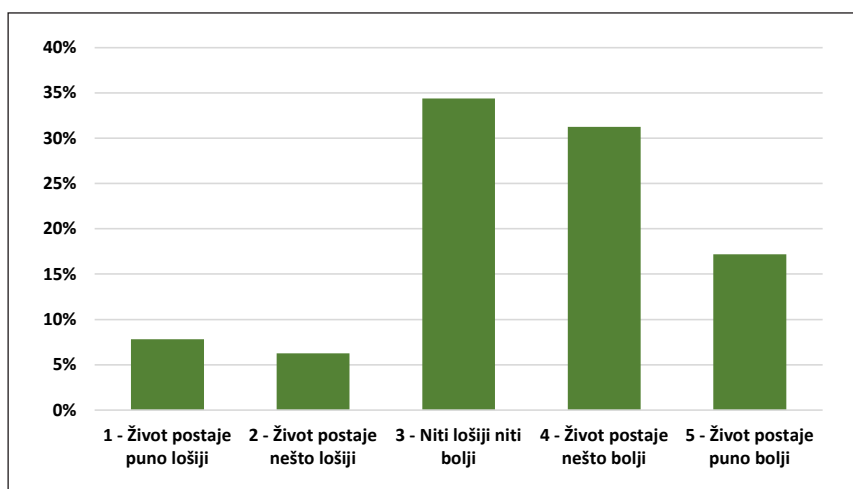
Obrazloženje rezultata: Na temelju izračuna vidljiv je veliki broj maksimalnih potencijalnih stambenih jedinica na području destinacije radi njene velike površine. Većina potencijalnih stambenih jedinica nalazi se u II. zoni. Manji broj stambenih jedinica na području I. zone uzrokovan je strožim pravilima gradnje na prostoru NP-a. Navedeni rezultati su procjena stručnjaka. Podaci su izvedeni iz prostornog plana Općine pošto navedeni još nije digitaliziran. Ako se za vrijeme idućih izvještajnih razdoblja plan digitalizira, podaci će biti ažurirani.

Pokazatelj		Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području neizgrađenih dijelova građevinskih područja naselja.		
	Opis	Pokazatelj ukazuje na najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području planiranih neizgrađenih građevinskih područja naselja, a na temelju uvjeta koji su propisani u prostornim planovima.		
Metodologija izračuna pokazatelja		Broj novih građevnih čestica koje se mogu formirati na neizgrađenom dijelu GP naselja stambene i mješovite namjene = (površina neizgrađenog dijela građevinskih područja naselja stambene i mješovite namjene) ÷ (Minimalna površina građevne čestice) Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja = (broj novih građevnih čestica koje se mogu formirati na neizgrađenom dijelu GP naselja stambene i mješovite) × (najveći dozvoljeni broj stambenih jedinica na odabranoj minimalnoj građevnoj čestici)		
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine		
2024.		2028.	2032.	2036.
Ukupno: 11.480 I zona: 899 II zona: 10.581				

Obrazloženje rezultata: Na temelju izračuna vidljiva je značajna mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja. Veća mogućnost identificirana je u II. zoni. Manji broj stambenih jedinica na području I. zone uzrokovan je strožim pravilima gradnje na prostoru NP-a gdje je minimalna građevinska čestica 1000 m². Navedeni rezultati su procjena stručnjaka. Podaci su izvedeni iz prostornog plana Općine pošto navedeni još nije digitaliziran. Ako se za vrijeme idućih izvještajnih razdoblja plan digitalizira, podaci će biti ažurirani.

Pokazatelj	Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika s negativnom percepcijom apartmanizacije u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji	
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Pretvaranje stanova u turističke apartmane doprinosi ekonomskim koristima za lokalnu zajednicu, ali može potaknuti niz negativnih učinaka poput ekonomske nejednakosti, nepristupačnosti stanovanja za lokalno stanovništvo (uslijed previsokih cijena i/ili nedovoljne dostupnosti), gentrifikacije i gubitka kulturnog identiteta.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom apartmanizacije procjenjuje se sljedećim pitanjem: PH5. Što mislite o pretvaranju stanova i kuća u turističke apartmane i kuće za odmor, postaje li život u mjestu zbog toga lošiji ili bolji? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = 'Puno lošiji' do 5 = 'Puno bolji', pri čemu je 3 = 'Niti lošiji niti bolji'. Udio lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom apartmanizacije računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da zbog apartmanizacije život u mjestu postaje lošiji i ukupnog broja ispitanika: % stanovnika s negativnom percepcijom apartmanizacije = (broj ispitanika s ocjenom 1 ili 2 na pitanje) ÷ (ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje) × 100		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
14,06 %			

Obrazloženje rezultata: Stanovništvo destinacije većinom nema negativnu percepciju apartmanizacije destinacije, što dodatno ukazuje na pozitivnu percepciju turizma (Slika 8).

Slika 8. Percepcija učinka apartmanizacije na život u destinaciji

Izvor: Primarno istraživanje – Anketa lokalnog stanovništva

2.3.7. Komunalna infrastruktura

Pokazatelj		Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – voda	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je procjena udjela turističkih objekata u vršnom opterećenju vodovodne mreže.	
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama.	
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m^3) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m^3). F1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja, F2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja, T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja, T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja, N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31), N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31), S – broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup instalaciji vodovoda Potrošnja vode po noćenju turista = $(F2 \times N1 - F1 \times N2) / (T2 \times N1 - T1 \times N2)$ Potrošnja vode po noćenju stanovnika = $1/S \times (T2 \times F1 - T1 \times F2) / (T2 \times N1 - T1 \times N2)$ Omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika = $(\text{potrošnja vode po noćenju turista}) \div (\text{potrošnja vode po noćenju stanovnika}) \times 100$	
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine	
2024.		2028.	2032.
121,9 %			

Obrazloženje rezultata: Navedeni rezultata ukazuje da je potrošnja vode po noćenju turista nešto viša nego potrošnja vode po noćenju stanovnika. Međutim, povećanje nije dovoljno veliko da bi uzrokovalo preopterećenje vodoopskrbnog sustava. Podaci o potrošnji po naseljima nisu dostupni, te je preporuka da se u sljedećem izvještajnom razdoblju apelira pružatelje usluga da pokušaju evidentirati podatke po naseljima.

Pokazatelj		Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – električna energija	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.	
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.	
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja, F2 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja, T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja, T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja, N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31), N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31), S – broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup priključku el. energije. Potrošnja el. energije po noćenju turista = $(F2 \times N1 - F1 \times N2) / (T2 \times N1 - T1 \times N2)$ Potrošnja el. energije po noćenju stanovnika = $1/S \times (T2 \times F1 - T1 \times F2) / (T2 \times N1 - T1 \times N2)$ Omjer potrošnje el. energije po noćenju turista i stanovnika = (potrošnja el. energije po noćenju turista) ÷ (potrošnja el. energije po noćenju stanovnika) × 100	
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine	
2024.		2028.	2032.
2036.			
Ukupno: 27,75 % I zona: 51,93 % II zona: 23,54 %			

Obrazloženje rezultata: Potrošnja el. energije po noćenju turista manja je od potrošnje el. energije po noćenju stanovnika. U I. zoni potrošnja turista je nešto viša, ali i dalje daleko ispod od potrošnje stanovništva. Potrošnja el. energije uzorkovana noćenjima turista na predstavlja opterećenje na elektroenergetsku opskrbu destinacije.

Pokazatelj		Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m ² javnih površina koje se održavaju	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati broj zaposlenih radnika na održavanju javnih površina u odnosu na ukupnu površinu (m ²) javnih površina.	
	Opis	Ovaj pokazatelj prati broj zaposlenih radnika na održavanju javnih površina u odnosu na ukupnu površinu (m ²), što je jedna od pretpostavki za održavanje čistoće, sigurnosti i estetske privlačnosti destinacije. Površina javne namjene je svaka površina čije je korištenje namijenjeno svima i pod jednakim uvjetima (javne ceste, nerazvrstane ceste, ulice, biciklističke staze, pješačke staze i prolazi, trgovi, tržnice, igrališta, parkirališta, groblja, parkovne i zelene površine u naselju, rekreacijske površine i sl.) – ekspertnom procjenom se utvrđuje koje površine će biti uključene u izračun na temelju njihove uključenosti u turističke tokove.	
Metodologija izračuna pokazatelja		Broj radnika na održavanju javnih površina = (površina javnih površina) ÷ (broj radnika na održavanju)	
Učestalost mjerenja		Svake tri godine	
2024.		2027.	2030.
2033.			
I zona: 5544,44 m ² II zona: 14.011,11 m ²			

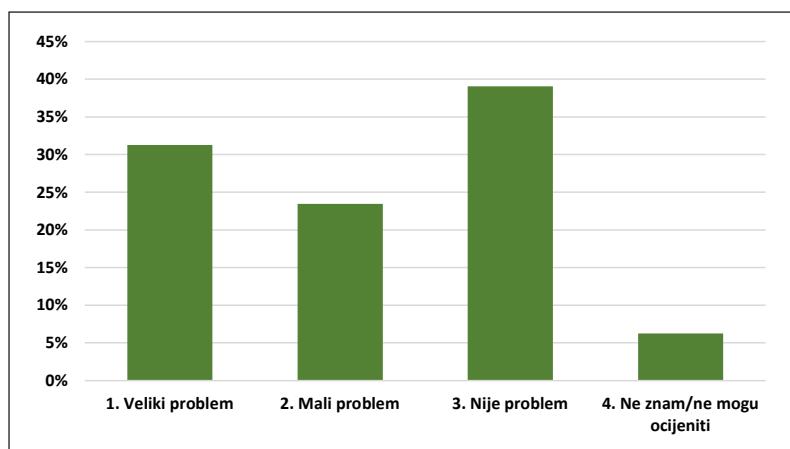
Obrazloženje rezultata: Velika površina koju pokrivaju djelatnici uzrokovana je velikom površinom destinacije. Točan podatak o površini dostupan je samo za groblja. Nakon digitalizacije prostornog plana moći će se u izračun uključiti ostale kategorije površina koje spadaju pod javne površine (javne ceste, nerazvrstane ceste, ulice, biciklističke staze, pješačke staze i prolazi, trgovi, tržnice, igrališta, parkirališta, groblja, parkovne i zelene površine u naselju, rekreacijske površine i sl.)

Pokazatelj		Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati količinu otpada koju je moguće prikupiti u destinaciji/zoni s raspoloživim ljudskim i tehnološkim kapacitetima.	
	Opis	Mjerenje kapaciteta radne snage i tehničkih resursa za održiv i efikasan odvoz otpada ključno je za očuvanje čistoće, sigurnosti i zdravlja destinacije.	
Metodologija izračuna pokazatelja		Podatak se preuzima od pravne osobe zadužene za prikupljanje i prijevoz komunalnog otpada u destinaciji/zoni	
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine	
2024.		2028.	2032.
2036.			
Destinacija: 5,15 t I. zona: 3,61 t II. zona: 1,54 t			

Obrazloženje rezultata: Većina otpada tijekom godine prikupljena je na području I. zone, točnije na području NP-a. II zona generira manju količinu otpada usprkos većoj površini i većem broju stanovnika.

Pokazatelj	Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni neprimjerenim odlaganjem otpada tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.	
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turisti stvaraju znatne količine otpada zbog čega može doći do vizualne degradacije prostora, problema u adekvatnom zbrinjavanju otpada i rizika po ljudsko zdravlje.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: PH6. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li neprimjereno odlaganje otpada veliki problem, mali problem ili uopće nije problem? 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 4. Ne znam/ne mogu ocijeniti Udio lokalnog stanovništva uznemiren neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je neprimjereno odloženi otpad veliki problem i ukupnog broja ispitanika. % stanovnika uznemirenih neprimjereno odloženi otpadom = (broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje) ÷ (ukupan broj stanovnika koji su odgovorili na pitanje) × 100		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
31,25 %			

Obrazloženje rezultata: Gotovo trećina lokalnog stanovništva uznemirena je neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone. Navedeno ukazuje na potencijalni nedostatak prihvatljivih mjesta za odlaganje otpada kao i na potencijalno neprimjereno ponašanje turista i jednodnevnih posjetitelja (Slika 9).

Slika 9. Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone

Izvor: Primarno istraživanje – Anketa lokalnog stanovništva

2.3.8. Prometna infrastruktura

Pokazatelj		Procjena (ekspertna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim pravcima/točkama u danima vršne turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj se odnosi na opterećenje glavne cestovne mreže u destinaciji/zoni i opterećenje pristupnih cesta prema destinaciji (državne, županijske, lokalne i nerazvrstane) važnih za turističke tokove.	
	Opis	Pokazatelj se odnosi na prometno opterećenje (prometnu ponudu i potražnju) na glavnoj cestovnoj mreži u destinaciji/zoni i prometno opterećenje pristupnih cesta prema destinaciji/zoni (obilaznice, ulazne gradske arterijske prometnice). Praćenjem ovog pokazatelja mogu se sagledati razine usluge u postojećem stanju te dati smjernice za povećanje propusne moći prometne infrastrukture u budućem razdoblju odnosno, sagledati potrebe za buduću prometnu potražnju te izgradnju nove prometne infrastrukture.	
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava prema Tablici istraživanja propusne moći glavnih turističkih prometnica u destinaciji/zoni prema odabranoj lokaciji (d), vrsti ceste (a), okvirne propusne moći (c), brojnog ljetnog dnevnog prometa (e) i izbrojanih vozila u vršnom satu (f). Prvo se odaberu lokacije koje će se promatrati svake godine (izvan naselja i u naselju) a koje su relevantne za turističke tokove. Naći lokacije koje su pokrivene brojanjem prometa iz biltena Hrvatski cesta d.o.o. Tablica se ispunjava jednom godišnje (d), (e) i (f) za JLS-a, a ako destinaciju čini više zona za svaku pojedinu zonu Brojanje vozila u odabranom vršnom satu (jutarnji ili popodnevni) obavlja se svake godine u istom periodu u vrhu sezone. Potrebno je usporediti brojani (PLDP) i izbrojani promet po godinama i ustanoviti kretanje vozila i njihovo približavanje vrhu okvirne propusne moći – indeks rasta potražnja: $(PLDP_{GOD} - PLDP_{GOD-1}) \div PLDP_{GOD-1} \times 100$	
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje	
2024.		2025.	2026.
Nulta godina			

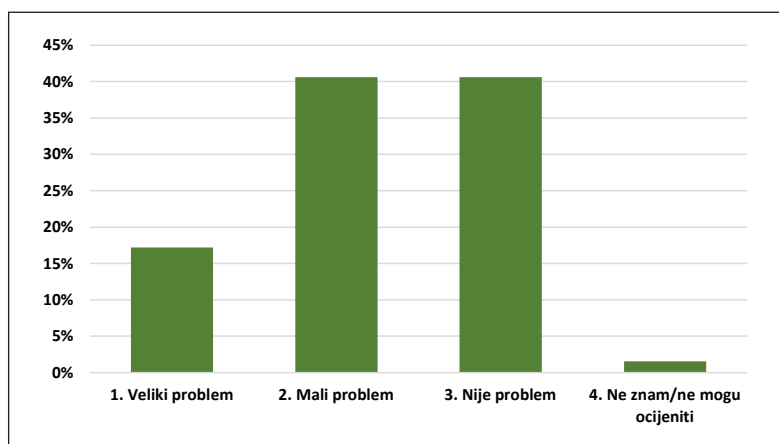
Tablica 2. Istraživanje propusne moći glavnih turističkih prometnica u destinaciji

Vrsta ceste	Broj voznih traka	Okvirna propusna moć (teoretska) (voz/dan)	Promatrana cesta (Lokacija/Naziv)	PLDP	Izbrojana vozila u vršnom satu	Izbrojana vozila u vršnom satu × 11 (voz/dan)
Državna cesta	1 + 1	1200 – 1500	Prijeboj – sjeveroistok	1798	132	1452
Državna cesta	1 + 1	1200 – 1500	Prijeboj – jug	5492	466	5126
Državna cesta	1 + 1	700 – 1200	Korenica	5942	486	5346
Državna cesta	1 + 1	700 – 1200	Slunj	6484	561	6171
Državna cesta	1 + 1	1200 – 1500	Čatrnja	5514	503	5533
Državna cesta	1 + 1	1200 – 1500	Vrhovine	1422	121	1331
Državna cesta	1 + 1	1200 – 1500	Ličko Petrovo Selo	2328	199	2189

Pokazatelj		Procjena kapaciteta i iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja odnos kapacitetne ponude parkirališne infrastrukture prema prometnoj potražnji za parkiranjem.	
	Opis	Pokazatelj se odnosi na prometnu ponudu i potražnju na odabranim parkiralištima važnim za turističke tokove u danima vršne turističke sezone. Praćenjem ovog pokazatelja u vršnim prometnim opterećenjima mogu se sagledati razine usluge u postojećem stanju parkirališne ponude (zatvorena parkirališta, javne garaže i ponuda uličnog parkiranja) kako bi se mogle predložiti smjernice za povećanje parkirališne ponude u budućem razdoblju odnosno sagledati potrebe za buduću prometnu potražnju te izgradnju novih parkirališnih prostora i javnih garaža.	
Metodologija izračuna pokazatelja		Metodologija se sastoji od brojanja parkiranih vozila na odabranim parkiralištima po satima tijekom dana u odabranom intervalu od 08:00 do 22:00 (sveukupno 14 sati). Brojanje se može provoditi i u drugom intervalu od interesa za destinaciju/zonu, a u tom slučaju treba malo prilagoditi formule: • Odaberu se parkirališta koja će se pratiti (P1 do PN). • Odrede se vremenske točke TJ u kojima će se prebrojati broj zauzetih parkirališnih mjesta. Vremenske točke trebaju biti udaljene po 60 minuta (npr. T1 je 8:30, T2 je 9:30, itd.). Za zadani interval praćenja postoji 14 vremenskih točaka. • Odredi se dan u kojem će se provesti brojanje. Tipično, riječ je o jednom danu u vršnom mjesecu. Uvode se oznake: PMR(J) – broj raspoloživih parkirališnih mjesta na parkiralištu PJ. PMZ(J, TK) – broj zauzetih parkirališnih mjesta na parkiralištu PJ u vremenskoj točki TK. Prosječna ispunjenost pojedinačnog parkirališta PJ u promatranom vremenskom intervalu je: $PZ(J) = \left(\frac{1}{14} \cdot \sum_{k=1}^{14} \frac{PMZ(J, T_k)}{PMR(J)} \right) \cdot 100$ Prosječna ispunjenosti svih odabranih parkirališta u promatranom danu računa se kao vagana aritmetička sredina prosječnih ispunjenosti odabranih parkirališta. Uvode se oznake: UPM – ukupni broj raspoloživih parkirališnih mjesta, $UPM = PMR(1) + \dots + PMR(N) \times W(J)$ – udio raspoloživih parkirališnih mjesta na parkiralištu PJ u ukupnom broju raspoloživih parkirališnih mjesta, $W(J) = PMR(J) \div UPM$, PZ_{ZONA} – prosječna ispunjenosti svih odabranih parkirališta, $PZ_{ZONA} = \sum_{j=1}^N W(J) \cdot PZ(J)$ Podatak se izračunava na odabranim parkirališnim površinama u JLS za svaku pojedinu godinu, a ako destinaciju čini više JLS ova, onda i za svaki pojedini JLS. Napomena: odabrani interval u kojem se promatra prosječna ispunjenost pojedinačnog parkirališta ne treba biti od 8:00 do 22:00. Ako je riječ o drugom intervalu treba prilagoditi formulu za izračun prosječne ispunjenosti pojedinačnog parkirališta na način da se broj 14 zamijeni s M = broj punih sati u odabranom intervalu.	
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje	
2024.		2025.	2026.
2027.			
Ukupno: 81,97 % I zona: 83,47 % II zona: 75,76 %			
Obrazloženje rezultata: Prihvatni kapacitet parkirališta zadovoljava potrebe turizma i lokalnog stanovništva na prostoru destinacije. Analiza je izvršena na prostoru I zone i II zone na odabranim parkiralištima. Analizom i izračunom je utvrđeno da ne postoje značajniji vremenski periodi u kojima su parkirališta u potpunosti popunjena.			

Pokazatelj	Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika uznemirenih gužvom u prometu tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.	
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turizam stvara izniman pritisak na prometnu infrastrukturu i doprinosi nastajanju gužve koja može negativno utjecati na kvalitetu života u destinaciji.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni gužvom u prometu tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: PH7. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li gužva u prometu veliki problem, mali problem ili uopće nije problem? 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 4. Ne znam/ne mogu ocijeniti Udio lokalnog stanovništva uznemiren gužvom u prometu tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je gužva u prometu veliki problem i ukupnog broja ispitanika: % stanovnika uznemirenih gužvom u prometu = (broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje) ÷ (broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje) × 100		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
17,19 %			

Obrazloženje rezultata: Usprkos pojačanom prometu za vrijeme turističke sezone samo 17 % lokalnog stanovništva je uznemireno gužvom u prometu. Možemo zaključiti da pojačani prometni tokovi ne smanjuju kvalitetu života stanovništva (Slika 10).

Slika 10. Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone

Izvor: Primarno istraživanje – Anketa lokalnog stanovništva

Pokazatelj	Zadovoljstvo prometom u mjestu	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni prometom u mjestu.
	Opis	koji su zadovoljni prometom u mjestu. Opis Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovdje se preporučuje praćenje zadovoljstva posjetitelja prometom u mjestu, uključujući protočnost prometa, parkirališta i sl.
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja prometom u mjestu mjeri se s pomoću sljedeće varijable/pitanja: PH6. Koliko ste zadovoljni prometom u mjestu (protočnost prometa, parkirališta)? 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'. Udio posjetitelja zadovoljnih prometom u mjestu računa se kao omjer broja ispitanika koji su na pitanje dali ocjenu 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pitanje: % posjetitelja zadovoljnih prometom u mjestu = (broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju) ÷ (ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje) × 100 Pokazatelj se računa zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
2024.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		62,22 %
Turisti u nekomercijalnom smještaju		0 %
Jednodnevni posjetitelji		60,34 %
2028.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		
Turisti u nekomercijalnom smještaju		
Jednodnevni posjetitelji		
2032.		
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima		
Turisti u nekomercijalnom smještaju		
Jednodnevni posjetitelji		

Pokazatelj	Zadovoljstvo prometom u mjestu
2036.	
Turisti u komercijalnim smještajnim objektima	
Turisti u nekomercijalnom smještaju	
Jednodnevni posjetitelji	
Obrazloženje rezultata: Većina turista koji noće u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja zadovoljna je kvalitetom prometa u destinaciji. Navedeno ukazuje da ne postoje značajnija prometna zagušenja/uska grla u destinaciji.	

2.3.9. Stanovništvo i kvaliteta života

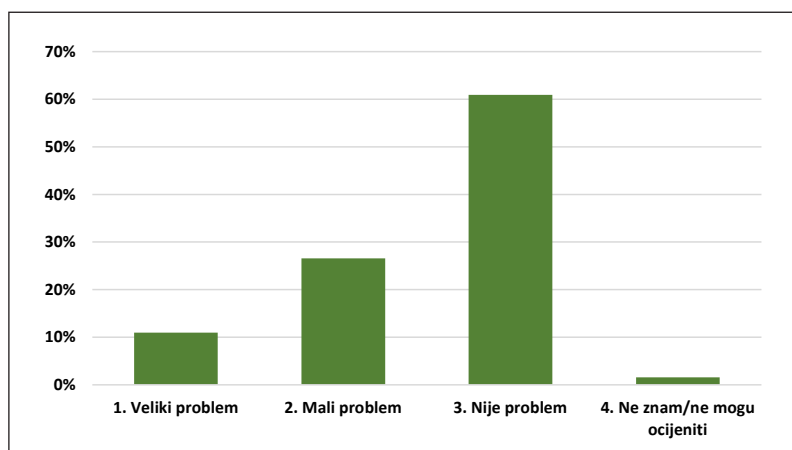
Pokazatelj	Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Promjena broja stanovnika u destinaciji unutar desetogodišnjeg razdoblja. Promjena broja stanovnika se prati kao razlika broja stanovnika na početku i kraju desetogodišnjeg razdoblja.
	Opis	Promjena broja stanovnika uvjetovana je prirodnim kretanjima (natalitet i mortalitet) te migracijama (migracijski saldo). Pokazatelj omogućava praćenje relativnog odnosa broja stanovnika i ostalih primarnih i sekundarnih podataka, primjerice o smještajnim kapacitetima i zaposlenosti.
Metodologija izračuna pokazatelja	Ako su početna i krajnja godina desetogodišnjeg razdoblja godine u kojima je napravljen popis stanovnika, onda se podatci o broju stanovnika uzimaju iz popisa stanovnika. U suprotnom, podatci se uzimaju iz procjene broja stanovnika na području destinacije. Ako se destinacija sastoji od više JLS, onda je broj stanovnika destinacije jednak zbroju broja stanovnika u pojedinim JLS. Neka su: SP – broj stanovnika destinacije na početku desetogodišnjeg razdoblja, SK – broj stanovnika destinacije na kraju desetogodišnjeg razdoblja, KSA – apsolutna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju, KSP – relativna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju, KSAP – prosječna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju, KSPP – prosječna stopa promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju. Tada vrijedi: $KS_A = S_K - S_P$ $KS_P = \frac{KS_A}{S_P} \times 100 = \frac{S_K - S_P}{S_P} \times 100$ $KS_{AP} = \frac{KS_A}{10} = \frac{S_K - S_P}{10}$ $KS_{PP} = \left(\sqrt[9]{S_K / S_P} - 1 \right) \times 100$	

Pokazatelj	Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju	
Učestalost mjerenja	/	
2011. – 2021.	2011. – 2021.	2011. – 2021.
Ukupno: KSA = -724 KSP = -16,56 KSAP = -72,4 KSPP = -1,99	I zona: KSA = -133 KSP = -11,47 KSAP = -13,3 KSPP = -1,34	II zona: KSA = -519 KSP = -18,39 KSAP = -51,9 KSPP = -2,23

Obrazloženje rezultata: Područje destinacije obilježavaju negativni demografski trendovi. U posljednjem međupopisnom razdoblju zabilježen je značajan pad broja stanovništva na razini destinacije i svake zone. Ovo se ističe kao trenutno najveći problem u destinaciji.

Pokazatelj		Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni gužvom na ulicama/javnim površinama u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.		
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Gužva koju stvaraju turisti može doprinijeti razini stresa kod lokalnog stanovništva i otežati njihove svakodnevne aktivnosti.		
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: PH8. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li gužva na ulicama/javnim površinama veliki problem, mali problem ili uopće nije problem? 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 4. Ne znam/ne mogu ocijeniti Udio lokalnog stanovništva uznemiren gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je gužva na ulicama/javnim površinama veliki problem i ukupnog broja ispitanika: % stanovnika uznemirenih gužvom na ulicama/javnim površinama = (broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje) ÷ (ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje) × 100			
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine			
2024.	2028.	2032.	2036.	
10,94 %				

Obrazloženje rezultata: Lokalno stanovništvo nije znatno uznemireno gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone (Slika 11).

Slika 11. Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama

Izvor: Primarno istraživanje – Anketa lokalnog stanovništva

Pokazatelj		Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Indeks priuštivosti stana je omjer medijalne cijene stana/ apartmana po m² u JLS-u i prosječnog godišnjeg prijavljenog ostvarenog neto dohotka po zaposlenom.		
	Opis	Korištenje indeksa priuštivosti kao pokazatelja održivosti turizma omogućava lokalnim vlastima i turističkim upravama da procijene koliko turizam utječe na dostupnost stanovanja za lokalno stanovništvo i na socioekonomske uvjete u destinaciji. Njegova primjena pomaže u donošenju politika koje osiguravaju da turizam bude održiv, donoseći koristi ne samo turistima, već i lokalnim stanovnicima, bez narušavanja njihove kvalitete života.		
Metodologija izračuna pokazatelja		Izračun se preuzima izravno iz publikacije za svaki JLS		
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine		
2022.		2026.	2030.	2034.
0,7				

Obrazloženje rezultata: Prema podacima iz publikacije Pregled tržišta nekretnina Republike Hrvatske 2023., indeks priuštivosti stana za 2022. godinu iznosio je 0,7. Niska vrijednost indeksa upućuje na višu priuštivost stana, s toga možemo zaključiti da su nekretnine na području destinacije priuštive lokalnom stanovništvu.

2.3.10. Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma

Pokazatelj	Raspoloživost dodatne radne snage (stopa nezaposlenosti; broj izdanih radnih dozvola po mjesecima)		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Raspoloživa dodatna radna snaga iskazuje se brojem nezaposlenih u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja turista.	
	Opis	Upravljanje radnim resursima na razini destinacije važan je element ukupne turističke politike. Pokazatelj osigurava informacije o potencijalno raspoloživoj dodatnoj radnoj snazi koja uključuje nezaposlene osobe.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Podatak se preuzima od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
Broj nezaposlenih kolovoz = 23			
Obrazloženje rezultata: Zabilježeni broj nezaposlenih osoba potencijalna je dodatna raspoloživa radna snaga za vrijeme turističke sezone. Prema podacima HZZ-a najviše nezaposlenih spada u kategoriju iznad 60 godina. Podaci nisu dostupni na razini naselja.			

2.4. Procjena dostignute razine prihvatnog kapaciteta

U potpoglavlju definiraju se standardne vrijednosti pokazatelja koje predstavljaju prihvatljive granice utjecaja turizma, uzimajući u obzir zakonski okvir, strateška razvojna usmjerenja destinacije, te usklađenu viziju, ciljeve, očekivanja i potrebe svih dionika turističkog razvoja, kao i relevantne znanstvene spoznaje.

Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta pokazuje odstupanje stvarnog stanja turističkih aktivnosti od postavljenih referentnih (standardnih) vrijednosti pokazatelja, čime se procjenjuje stupanj opterećenja i održivosti destinacije.

Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta može biti:

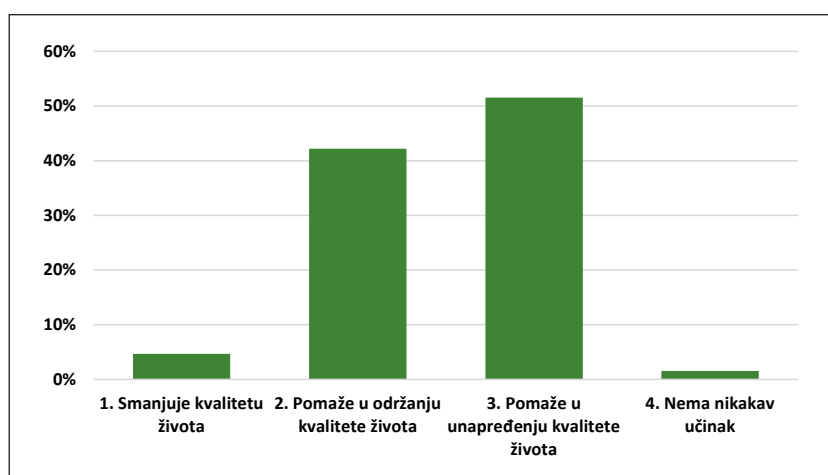
1. Utvrđena vrijednost pokazatelja viša je od definiranog standarda prihvatljivosti – **obilježje je u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te**

nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti

2. Utvrđena vrijednost pokazatelja niža je od definiranog standarda prihvatljivosti, ali je vrijednost pokazatelja do trećinu niža od postavljenog standarda – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti**
3. Utvrđena vrijednost pokazatelja niža je od definiranog standarda prihvatljivosti, ali je vrijednost pokazatelja za više od trećinu niža od postavljenog standarda – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

2.4.1. Institucionalni i strateški okvir

Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika:	
Standardna vrijednosti:	≥ 60 %
Ukupno destinacija:	93,75 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti za 56,22 % je manja od vrijednosti utvrđene anketom. Veća vrijednost predstavlja bolji rezultat. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Pokazatelj jasno implicira zadovoljstvo lokalnog stanovništva i pozitivnu percepciju utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji.	

Slika 12. Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika

Izvor: Primarno istraživanje – Anketa lokalnog stanovništva

2.4.2. Smještajni kapaciteti

Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika	
Standardna vrijednosti:	150
Ukupno destinacija:	143,53
I zona:	340,09
II zona:	66,59
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 4,31 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 126,60 % manja od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I zone. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 55,61 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone.	

Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **destinacije** pripada drugoj skupini – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **I. zone** pripada prvoj skupini – **obilježje je u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **II. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Pokazatelj identificira jasnu distinkciju između dvije zone, gdje je I. zona prostor intenzivne koncentracije turističkog smještaja. S druge strane, II. zona posjeduje veliku mogućnost dodatnog turističkog iskorištavanja. Na razini cijele destinacije pokazatelj spada unutar okvira standardne procijenjene vrijednosti, te je destinacija turistički održiva u kontekstu broja kreveta. Velike razlike između zona uzrokovane su malim brojem stanovnika i niskom gustoćom naseljenosti pogotovo u I. zoni.

Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika

Standardna vrijednosti:

20

Ukupno destinacija:

0,35

I zona:

0,61

II zona:

0,24

Rezultat:

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 98,25 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije.

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 96,95 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I zone.

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 98,80 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone.

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **destinacije** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **I. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **II. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Izrazito niski rezultati pokazatelja za obje zone, tj. za cijelu destinaciju, rezultat su jako niskog broja prijavljenog nekomercijalnog smještaja. Iako broj kreveta u nekomercijalnom smještaju na razini RH raste to nije slučaj u destinaciji što implicira dobrom radu TZO i dobroj kontroli smještajnih kapaciteta.

Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje

Standardna vrijednosti:

0,6

Ukupno destinacija:

0,27

I zona:

0,50

II zona:

0,20

Rezultat:

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 55,0 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije.

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 16,67 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I zone.

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 66,67 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone.

Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **destinacije** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **I. zone** pripada drugoj skupini – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **II. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Veliki broj smještajnih jedinica u domaćinstvu i kuća za odmor uzrokuje neravnotežu između turističke funkcije i životne funkcije prostora. Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje je znatno na strani stanova za stalno stanovanje što ukazuje na predodređenost životnoj funkciji prostora. U I. zoni omjer nije toliko izražen na strani stanova za stalno stanovanje, ali i dalje se nalazi unutar standardnih održivih okvira.

Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m² građevinskog područja naselja

Standardna vrijednosti:	0,40
Ukupno destinacija:	0,068
I zona:	0,202
II zona:	0,029

Rezultat:

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 83,0 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije.

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 49,50 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I zone.

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 92,75 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone.

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **destinacije** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **I. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **II. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Pokazatelj na razini cijele destinacije, koja uključuje I. i II. zonu, manji je od standardne vrijednosti što znači da prostor ima potencijal za dodatni kapacitet, ali prema planskim smjernicama pod uvjetom da infrastruktura i okoliš to omogućuju. U ovom slučaju pokazatelj se mora staviti u širi kontekst povećanja broja komercijalnih ležaja kako bi se zaštitilo područje I. zone od potencijalnih prostornih pritisaka. II. zona ima puno veći prostor za širenje kapaciteta jer su brojke puno manje od standardne vrijednosti.

Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima

Standardna vrijednosti:	Broj kreveta u hotelima: 28 % Broj kreveta u kampovima: 17 % Broj kreveta u objektima u domaćinstvu: 45 % Broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju: 10 %
Ukupno destinacija:	Broj kreveta u hotelima: 26,3 % Broj kreveta u kampovima: 12,9 % Broj kreveta u objektima u domaćinstvu: 51,0 % Broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju: 9,8 % Broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam: 0 %
I zona:	Broj kreveta u hotelima: 26,6 % Broj kreveta u kampovima: 11,1 % Broj kreveta u objektima u domaćinstvu: 53,1 % Broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju: 9,2 % Broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam: 0 %

Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima	
II zona:	Broj kreveta u hotelima: 25,7 % Broj kreveta u kampovima: 14,3 % Broj kreveta u objektima u domaćinstvu: 47,0 % Broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju: 13,0 % Broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam: 0 %
Rezultat:	Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Obje zone i cijela destinacija je optimalno raspoređena prema strukturi smještajnih kapaciteta. Na temelju analiziranih podataka formulirana je standardna vrijednost koja kao orijentacijska preporuka odgovara obilježjima I. i II. zone te struktura smještajnih kapaciteta ima zadovoljavajuće postotke prema standardnim vrijednostima.

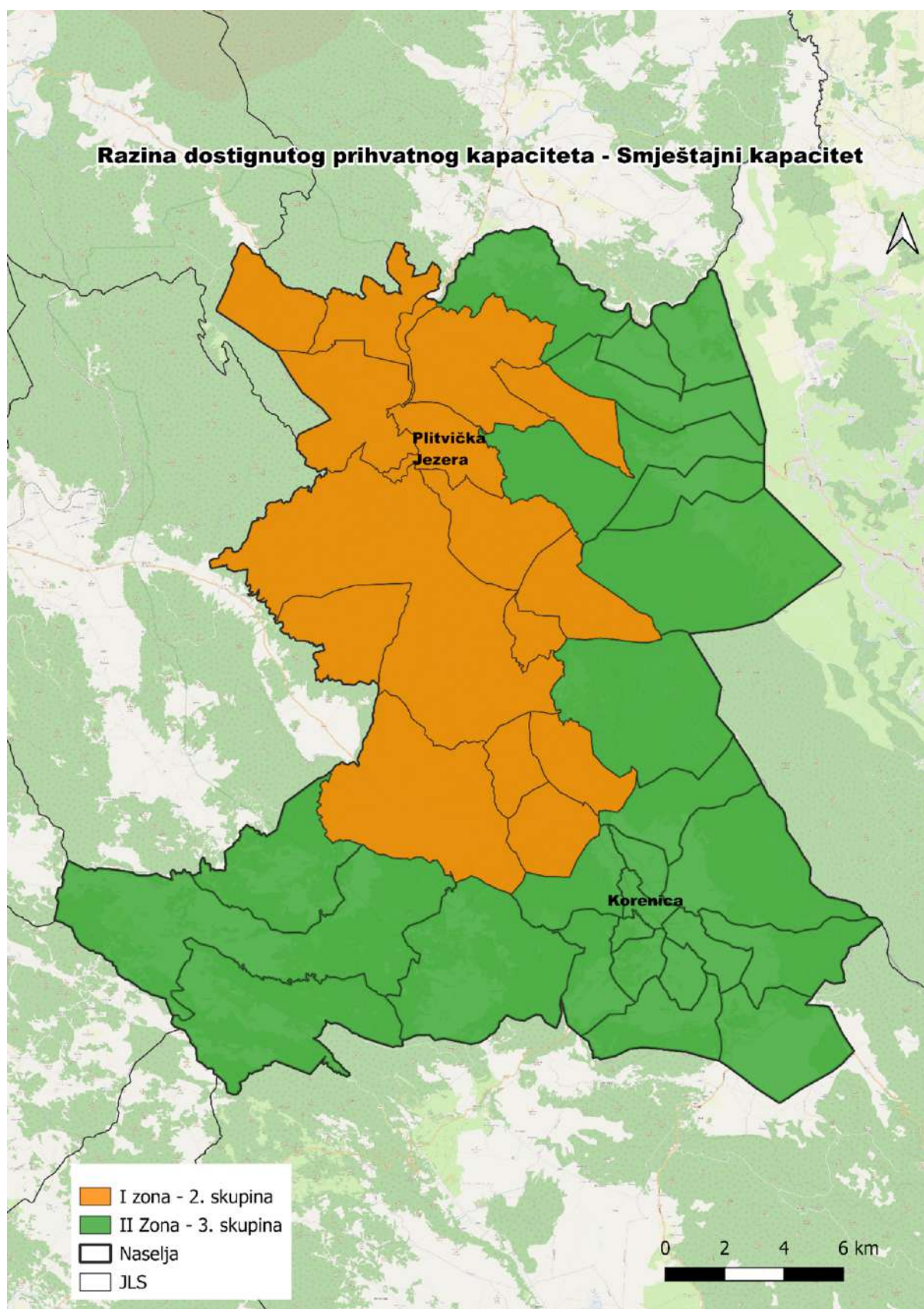
2.4.2.1. Zaključak

Sumiranjem pokazatelja iz kategorije „Smještajni kapaciteti“ utvrđeno je:

- I. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti**
- II zona pripada 3. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje nije u zoni dostizanja**

prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.

GIS analizom prikazani su rezultati iz kojih se vidi da je I. zona snažnije turistički iskorištena od II. zone (Slika 6). Preporuke i zaključci za kategoriju smještajni kapacitet se mogu pronaći dalje u tekstu.

Slika 13. Razina nosivosti prihvatnog kapaciteta
za kategoriju „Smještajni kapaciteti“

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

2.4.3. Turistička potražnja

Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone	
Standardna vrijednosti:	1,2
Ukupno destinacija:	0,86
I zona:	2,02
II zona:	0,41
Rezultat	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 28,33 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 68,33 % manja od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I zone. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 65,83 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada prvoj skupini – obilježje je u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Na području destinacije intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone ne predstavlja objektivno opterećenje turizma na lokalno stanovništvo, prostor i infrastrukturu. U I. zoni turizam u vršnim danima sezone predstavlja objektivno opterećenje turizma na lokalno stanovništvo, prostor i infrastrukturu, dok u II. zoni postoji potencijal za rast broja turističkih noćenja bez objektivnog opterećenja.	

Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama	
Standardna vrijednosti:	30 %
Ukupno destinacija:	Turisti u komercijalnim smještajnim objektima: 11,11 % Jednodnevni posjetitelji: 10,34 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 62,97 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije za turiste u komercijalnim smještajnim objektima. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 65,53 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije za jednodnevne posjetitelje. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Prema anketama u destinaciji ne postoji nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima i atrakcijama.	

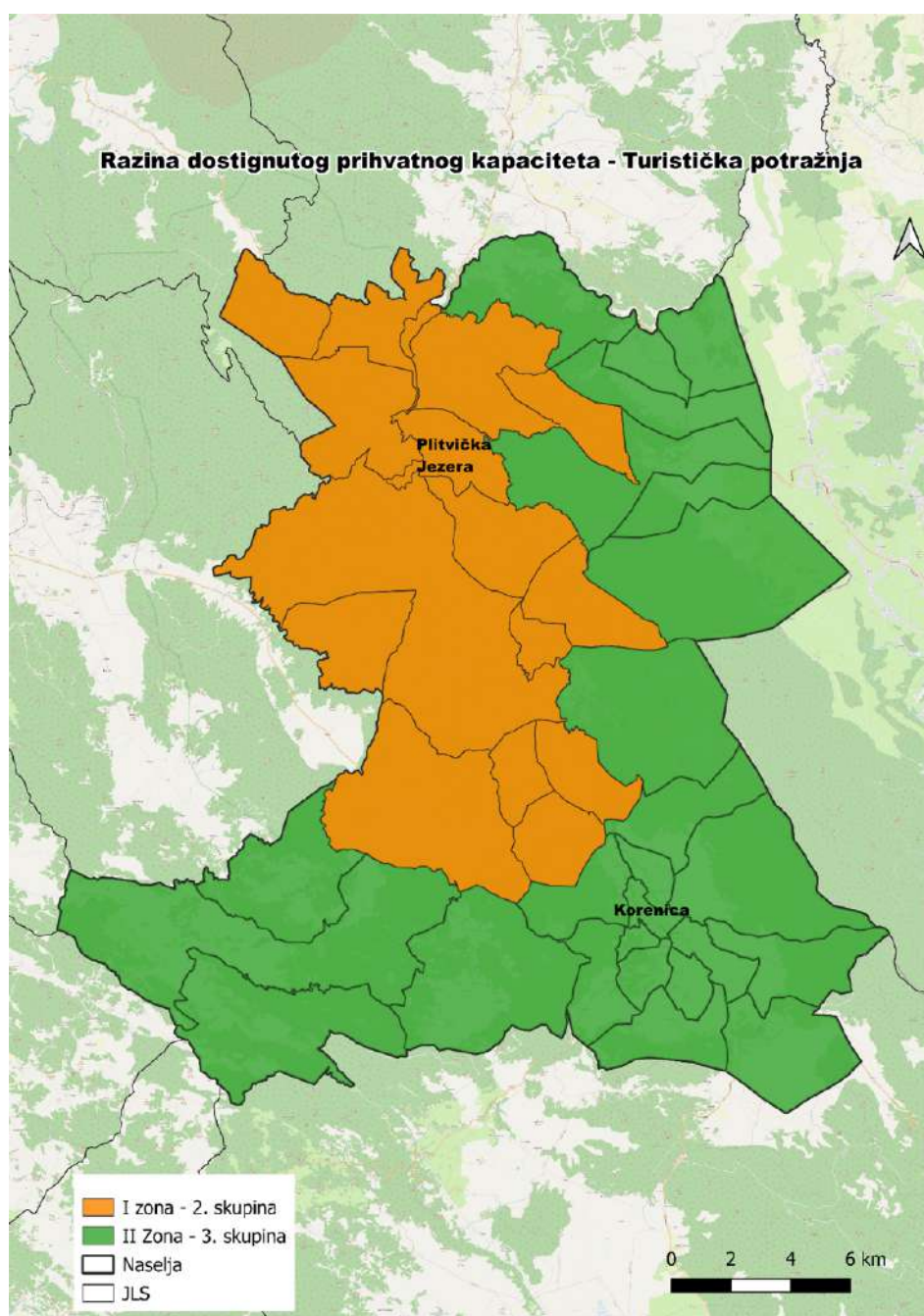
2.4.3.1. Zaključak

Sumiranjem pokazatelja iz kategorije „Turistička potražnja“ utvrđeno je:

- I. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija,**

pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti

- II zona pripada 3. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Slika 14. Razina nosivosti prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Turistička potražnja“

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

U I. zoni koja pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta, jedan pokazatelj (Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone) nalazi se u 1. skupini čemu je uzrok neravnomjeran broj stanovnika i turista i jednodnevnih posjetitelja I. zone. S druge strane Prema anketama cijela destinacija se nalazi u

3. skupini prihvatnog kapaciteta što znači da nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta. Skupnim pregledom svih zona i destinacije može se zaključiti da je cijeli prostor destinacije svrstan u 2. skupinu prihvatnog kapaciteta i preporučuje se uravnotežen razvoj daljnje „Turističke potražnje“ između I. zone koja je opterećenija i II. Zone u kojoj postoji puno veći kapacitet za razvoj „Turističke potražnje“.

2.4.4. Resursno atrakcijska osnova

Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	
Standardna vrijednosti:	0,25/ha
Ukupno destinacija:	0,00087
I zona:	0,00187
II zona:	0,00024
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 99,65 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 99,25 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I zone. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 99,90 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. S obzirom na veličinu destinacije i obje pojedinačne zone, standardna vrijednost je puno veća od rezultata istraživanja. Iako je ovo područje bogato materijalnim atrakcijama, one su distribuirane na velikom području što rezultira niskom koncentracijom po hektaru.	

Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	
Standardna vrijednosti:	4,5
Ukupno destinacija:	5,91
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 31,33 % manja od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Trenutna koncentracija ugostiteljskih objekata u destinaciji zadovoljava potrebe turista i lokalnog stanovništva. Za sada nije preporučeno uvođenje korektivnih aktivnosti.	

Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujn u odnosu na ostatak godine	
Standardna vrijednosti:	Visoka kakvoća zraka tijekom cijele godine
Ukupno destinacija:	Visoka kakvoća zraka tijekom cijele godine
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Kakvoća zraka na području destinacije na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujn u odnosu na ostatak godine je zadovoljavajuća u usporedbi sa standardnom vrijednosti.	

Utjecaj turizma na izgled destinacije	
Standardna vrijednosti:	60 %
Ukupno destinacija:	76,56 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 27,60 % manja od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Utjecaj turizma na izgled destinacije je pozitivan što potvrđuje istraživanje gdje je većina ispitanika dala pozitivno mišljenje o tome da destinacija izgleda ljepše zbog turizma.	

Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora	
Standardna vrijednosti:	50,0 %
Ukupno destinacija:	50,0 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je jednaka vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Broj ispitanika koji smatraju da uslijed turističkog razvoja javni prostor postaje prikladniji za život i potrebe lokalnog stanovništva je dovoljno velik da ispunji zadanu standardnu vrijednost što znači da je utjecaj turizma na javni prostor pozitivan.	

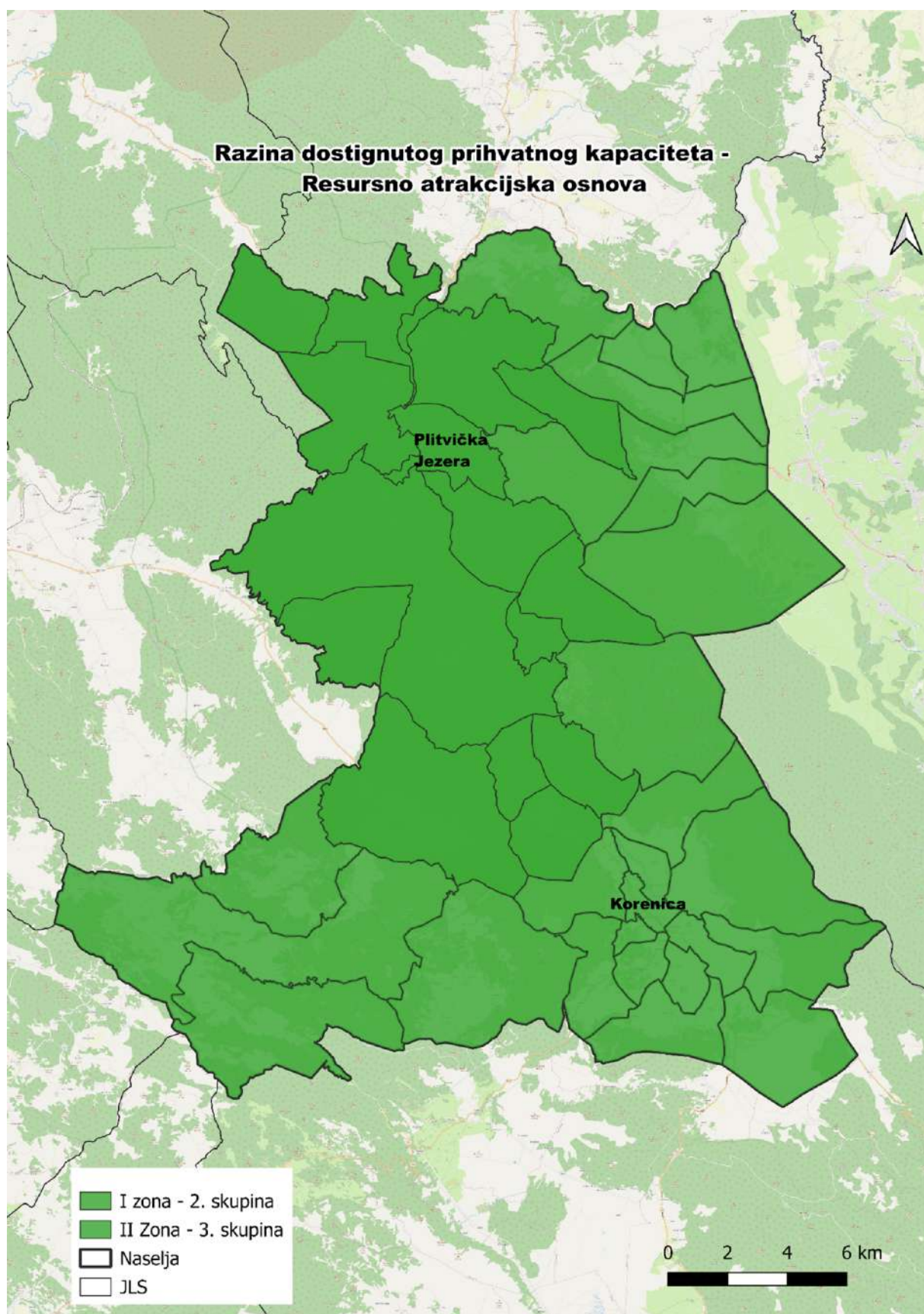
Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija	
Standardna vrijednosti:	60 %
Ukupno destinacija:	Komercijalni smještaj: Posjetitelji zadovoljni ljepotom mjesta: 88,89 % Posjetitelji zadovoljni uređenošću mjesta: 86,66 % Posjetitelji zadovoljni uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji: 82,22 % Jednodnevni posjetitelji: Posjetitelji zadovoljni ljepotom mjesta: 91,38 % Posjetitelji zadovoljni uređenošću mjesta: 86,21 % Posjetitelji zadovoljni uređenošću glavnih atrakcija u destinaciji: 86,20 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini i prema anketama za turiste i za jednodnevne posjetitelje – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta je izrazito pozitivno što potvrđuje istraživanje gdje je većina ispitanika rekla da je zadovoljna.	

2.4.4.1. Zaključak

Sumiranjem pokazatelja iz kategorije „Turistička potražnja“ utvrđeno je:

- I. zona pripada 3. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**
- II zona pripada 3. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Na razini destinacije ankete su pokazale vrlo zadovoljavajuće rezultate kroz pokazatelje. Uzevši u obzir skup pokazatelja može se zaključiti da je destinacija prema obje zone u 2. skupini prihvatnog kapaciteta. Postoji resursno atrakcijska osnova koja je dobro održavana, koja posjetiteljima nudi odgovarajuće zadovoljstvo te se utvrđuje da pokazatelj ima dobru ravnotežu između razina prihvatnog kapaciteta.

*Slika 15. Razina nosivosti prihvatnog kapaciteta
za kategoriju „Resursno atrakcijska osnova“*

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

2.4.5. Okoliš

Razina buke u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene po danu i noći	
Standardna vrijednosti:	Niska razina buke
Ukupno destinacija:	Niska razina buke
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Ispitivanjem je utvrđeno da ne postoji povećana razina buke koja bi predstavljala problem lokalnom stanovništvu. Razina buke prema istraživanju je niska i zadovoljavajuća.	

Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone	
Standardna vrijednosti:	30 %
Ukupno destinacija:	1,56 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 94,80 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Prema istraživanju iritacija bukom tijekom turističke sezone je mala i ne predstavlja problem lokalnom stanovništvu i ispitanicima.	

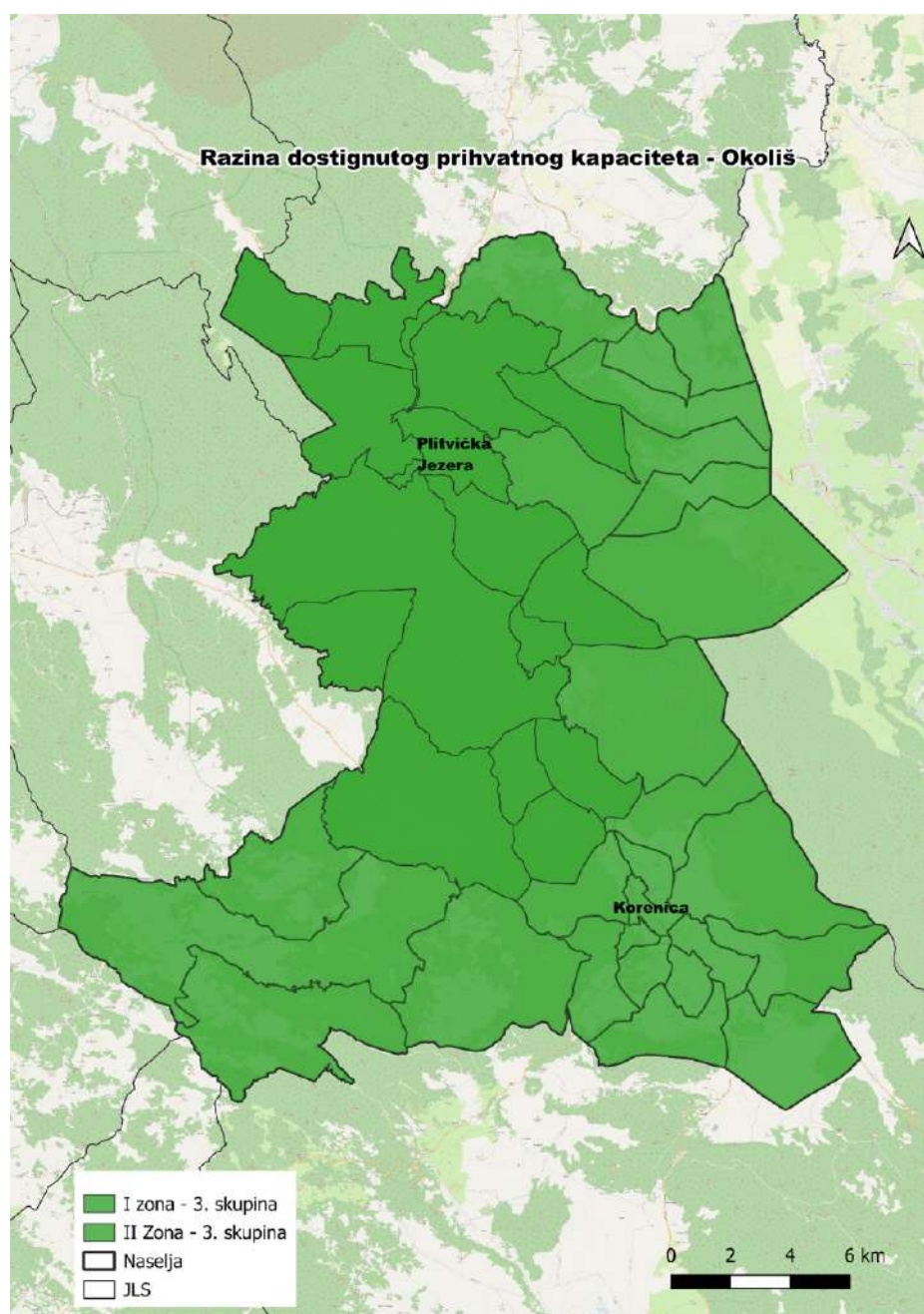
Utjecaj buke na kvalitetu boravka	
Standardna vrijednosti:	30 %
Ukupno destinacija:	Turisti u komercijalnim smještajnim objektima: 6,66 % Jednodnevni posjetitelji: 12,07 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 77,80 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije za turiste u komercijalnom smještaju i 59,70 % za jednodnevne posjetitelje. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Buka je u istraživanjima zauzela brojke koje su nedvojbeno jako mala prijetnja da bi bila problem lokalnom stanovništvu.	

2.4.5.1. Zaključak

Sumiranjem pokazatelja iz kategorije „Okoliš“ utvrđeno je:

- ▶ I. zona pripada 3. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

- ▶ II zona pripada 3. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Slika 16. Razina nosivosti prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Okoliš“

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

Anketnim ispitivanjem je obuhvaćena kategorija „Okoliš“ prema izmjerenim pokazateljima razine buke, iritacijom buke i utjecajem buke na kvalitetu boravka. Na razini destinacije i po zonama utvrđeno je da destinacije i obje zone

pripadaju 3. skupini prihvatnog kapaciteta i da nisu u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta. Ipak treba biti oprezan kod budućih mjera i aktivnosti kako ne bi došlo do značajnijih promjena u razini prihvatnih kapaciteta.

2.4.6. Prostor

Udio (%) stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica	
Standardna vrijednosti:	50 %
Ukupno destinacija:	28 %
I zona:	50 %
II zona:	20 %
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 44,00 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je ista kao i vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I zone. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 60,00 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. Zone. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. U ukupnom broju stambenih jedinica na razini destinacije nema povećanih udjela, turizam je prisutan i ima utjecaja na lokalno stanovništvo ali nije prijatna. Na razini I. zone turizam ima istu vrijednost kao standardna vrijednost što znači da je I. zona označena kao ona koja ima visok udio stambenih jedinica turističke namjene i smatra se područjem s izraženom turistifikacijom. II. Zona je ima umjereni udio turističkog pritiska i ne predstavlja udio koji bi se smatrao visokim.	

Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene	
Standardna vrijednosti:	Standardna vrijednost je opisana u rezultatima istraživanja
Ukupno destinacija:	57.002
I zona:	4.581
II zona:	52.421
Rezultat:	
Standardna vrijednost pokazatelja ovisi o brojnim parametrima kao što su površina neizgrađenog građevinskog području, konfiguracija terena, pravila gradnje definirana prostornim planovima i sl., s toga nije moguće odrediti egzaktnu brojku. Temelj istraživanja utvrđen je dobar gradnje na području destinacije, te su doneseni sljedeći rezultati: Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.	

Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja	
Standardna vrijednosti:	Standardna vrijednost je opisana u rezultatima istraživanja
Ukupno destinacija:	11.480
I zona:	899
II zona:	10.581
Rezultat:	
Standardna vrijednost pokazatelja ovisi o brojnim parametrima kao što su površina neizgrađenog građevinskog područja, konfiguracija terena, pravila gradnje definirana prostornim planovima i sl., s toga nije moguće odrediti egzaktnu brojku. Temelj istraživanja utvrđen je dobar gradnje na području destinacije, te su doneseni sljedeći rezultati:	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.	

Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji	
Standardna vrijednosti:	60 %
Ukupno destinacija:	14,06 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 75,00 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije.	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.	
Prema istraživanju postotak stanovnika s negativnom percepcijom apartmanizacije je nizak i ne smatra da život u mjestu zbog toga postaje lošiji.	

2.4.6.1. Zaključak

Sumiranjem pokazatelja iz kategorije „Prostor“ utvrđeno je:

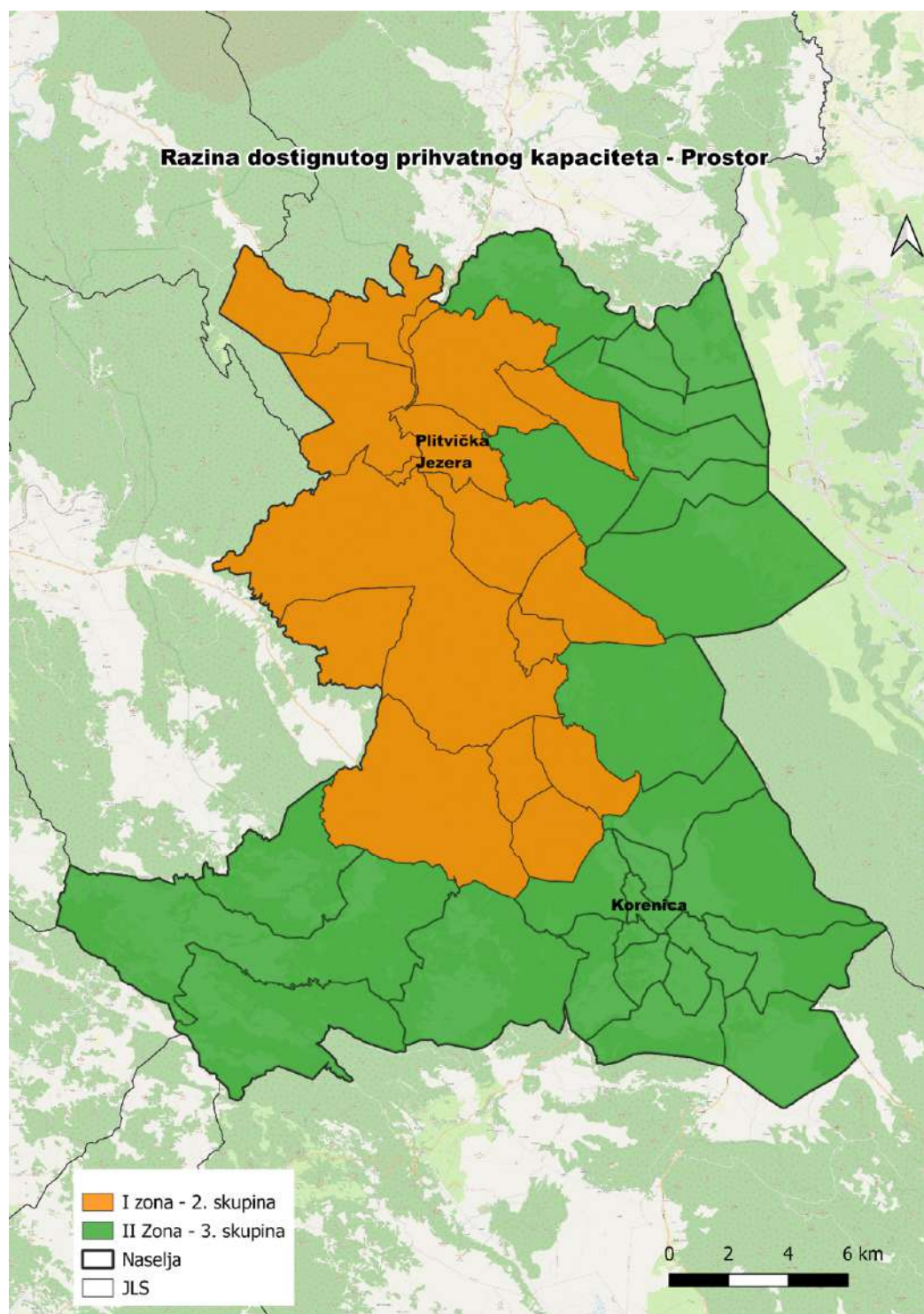
- ▶ I. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija,**

pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti

- ▶ II. zona pripada 3. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Na području I. zone pravila gradnje uvjetovana su Prostornim planom područja posebnih obilježja Nacionalnog parka Plitvička Jezera koji uvjetuje znatno strože standarde gradnje s toga je ograničen potencijal daljnje

izgradnje. II. zonu obilježava velika površina neizgrađenog građevinskog zemljišta i manje strogi standardi gradnje u odnosu na I. zonu, s toga postoji veliki potencijal daljnjeg širenja bez narušavanja održivosti prostora (Slika 10).

Slika 17. Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Prostor“

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

2.4.7. Komunalna infrastruktura

Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – voda	
Standardna vrijednosti:	150 %
Ukupno destinacija:	121,9 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 18,73 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Navedeni rezultat ukazuje da je potrošnja vode po noćenju turista nešto viša nego potrošnja vode po noćenju stanovnika. Međutim, povećanje nije dovoljno veliko da bi uzrokovalo preopterećenje vodoopskrbnog sustava. Uz postojeće parametre ne postoji opasnost od preopterećenja vodovodne mreže.	

Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – električna energija	
Standardna vrijednosti:	100 %
Ukupno destinacija:	27,75 %
I zona:	51,93 %
II zona:	23,54 %
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 72,25 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 48,07 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I. zone. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 76,46 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Vršno opterećenje elektroenergetske mreže ispod je standardnih vrijednosti, pri čemu turistički objekti sudjeluju s 40 % potrošnje. Pokazatelj je u granicama održivosti, ali zahtijeva planiranje energetske učinkovitih sustava i obnovljivih izvora (solarne elektrane, toplinske pumpe, LED rasvjeta i slično).	

Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m² javnih površina koje se održavaju	
Standardna vrijednosti:	10 000 m²
Ukupno destinacija:	/
I zona:	5.544,44 m²
II zona:	14.011,11 m²
Rezultat:	

Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m² javnih površina koje se održavaju

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 44,56 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I. zone.
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 40,11 % manja od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone.

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **I. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **II. zone** pripada prvoj skupini – **obilježje je u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**

Broj djelatnika unutar I. zone je dostatan i zadovoljava zadane standardne vrijednosti, a broj djelatnika u II. zoni je u blagom nedostatku zbog velike površine zone. Generalno, održavanje javnih površina je na visokoj razini.

Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada

Standardna vrijednosti:	7 t
-------------------------	------------

Ukupno destinacija:	5,15 t
---------------------	---------------

I zona:	3,61 t
---------	---------------

II zona:	1,54 t
----------	---------------

Rezultat:

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 26,42 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije.

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 48,57 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I. zone.

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 78,00 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone.

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **destinacije** pripada drugoj skupini – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **I. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje **II. zone** pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Pokazatelj ukazuje na održivo funkcioniranje sustava. Preporučuje se daljnje unaprjeđenje selektivnog prikupljanja i ulaganje u tehnološke kapacitete. Većina otpada tijekom godine prikupljena je na području I. zone točnije na području NP-a. II zona generira manju količinu otpada usprkos većoj površini i većem broju stanovnika.

Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone

Standardna vrijednosti:	50 %
-------------------------	-------------

Ukupno destinacija:	31,25 %
---------------------	----------------

I zona:	/
---------	----------

II zona:	/
----------	----------

Rezultat:

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 37,50 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije.

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

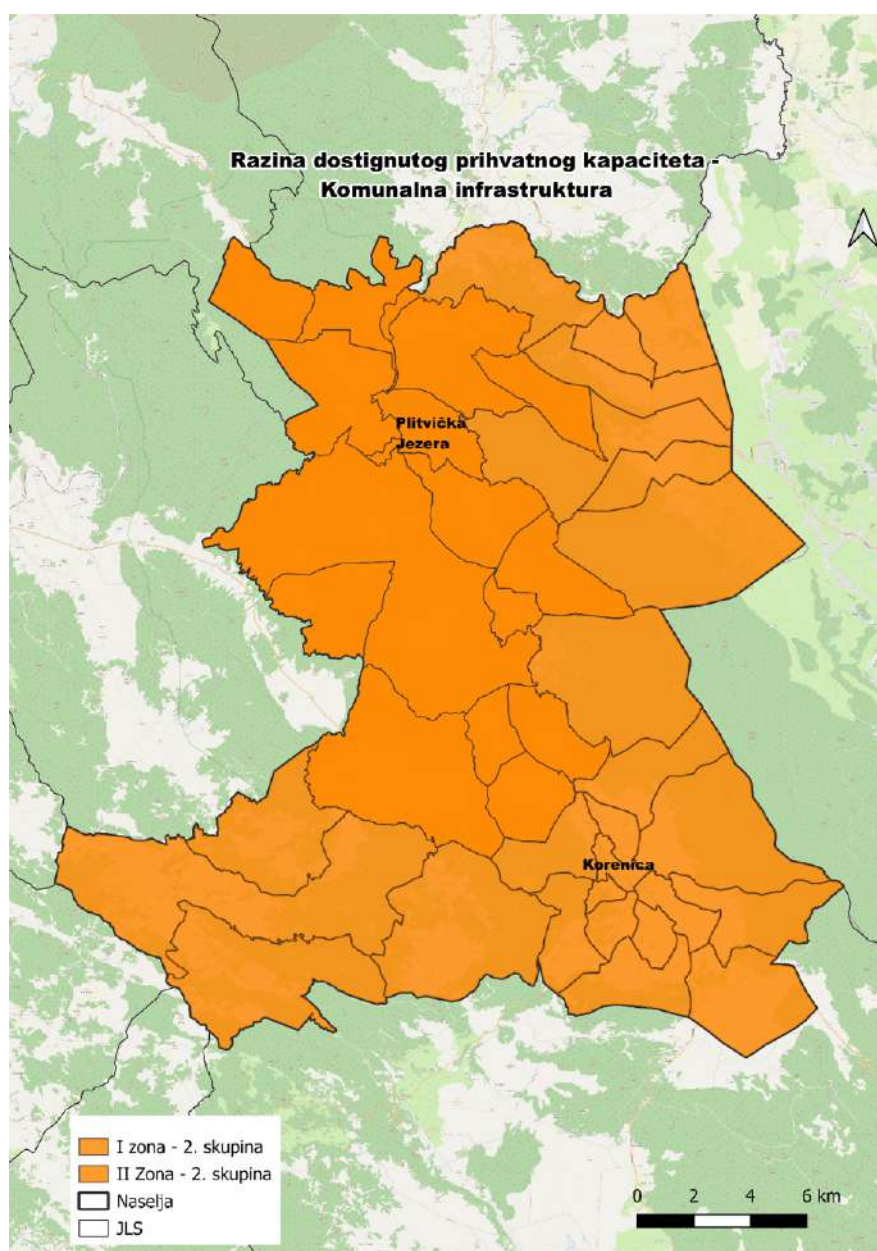
Postoji određeni dio stanovništva koje je iskazalo svoje nezadovoljstvo neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone. Prisutna je određena iritacija lokalnog stanovništva u istraživanju.

2.4.7.1. Zaključak

Sumiranjem pokazatelja iz kategorije „Komunalna infrastruktura“ utvrđeno je:

- ▶ I. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**

- ▶ II. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**

Slika 18. Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Komunalna infrastruktura“

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

Komunalna infrastruktura Općine Plitvička Jezera odražava složenost prostora koji je istodobno turistički izrazito atraktivan i ekološki osjetljiv. Razina prihvatnog kapaciteta je

u okvirima standardnih vrijednosti, ali zbog posebnosti prostora održivi razvoj turizma može zahtijevati buduće etapno povećanje kapaciteta komunalnih sustava (Slika 11).

2.4.8. Prometna infrastruktura

Procjena (ekspertna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim pravcima/točkama u danima vršne turističke sezone	
Standardna vrijednosti:	/
Ukupno destinacija:	Nulta godina
I zona:	Nulta godina
II zona:	Nulta godina
Rezultat:	
Podaci će biti dostupni u prvom izvještaju za PUD kada budu dostupni podaci za mjerenje. – nulta godina	

Procjena kapaciteta i iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone	
Standardna vrijednosti:	90 %
Ukupno destinacija:	81,97 %
I zona:	83,47 %
II zona:	75,76 %
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 8,92 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 3,92 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini I. zone. Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 15,48 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini II. zone. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Trenutni parkirališni kapaciteti zadovoljavaju potrebe unutar i van vršne sezone. U nekom kraćem periodu može doći do periodičnog popunjavanja parkirališnih mjesta ali kapaciteti su dostatni što pokazuje i ovo istraživanje.	

Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone	
Standardna vrijednosti:	50 %
Ukupno destinacija:	17,19 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 65,62 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Usprkos pojačanom prometu za vrijeme turističke sezone samo 17 % lokalnog stanovništva je uznemireno gužvom u prometu. Možemo zaključiti da pojačani prometni tokovi ne smanjuju kvalitetu života stanovništva i da ne postoji značajnija iritacija gužvom.	

Zadovoljstvo prometom u mjestu	
Standardna vrijednosti:	60 %
Ukupno destinacija:	Turisti u komercijalnim smještajnim objektima: 62,22 % Jednodnevni posjetitelji: 60,34 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 3,7 % veća odnosno 0,56 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada drugoj skupini – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Većina turista koji noće u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja zadovoljna je kvalitetom prometa u destinaciji. Navedeno ukazuje da ne postoje značajnija prometna zagušenja/uska grla u destinaciji.	

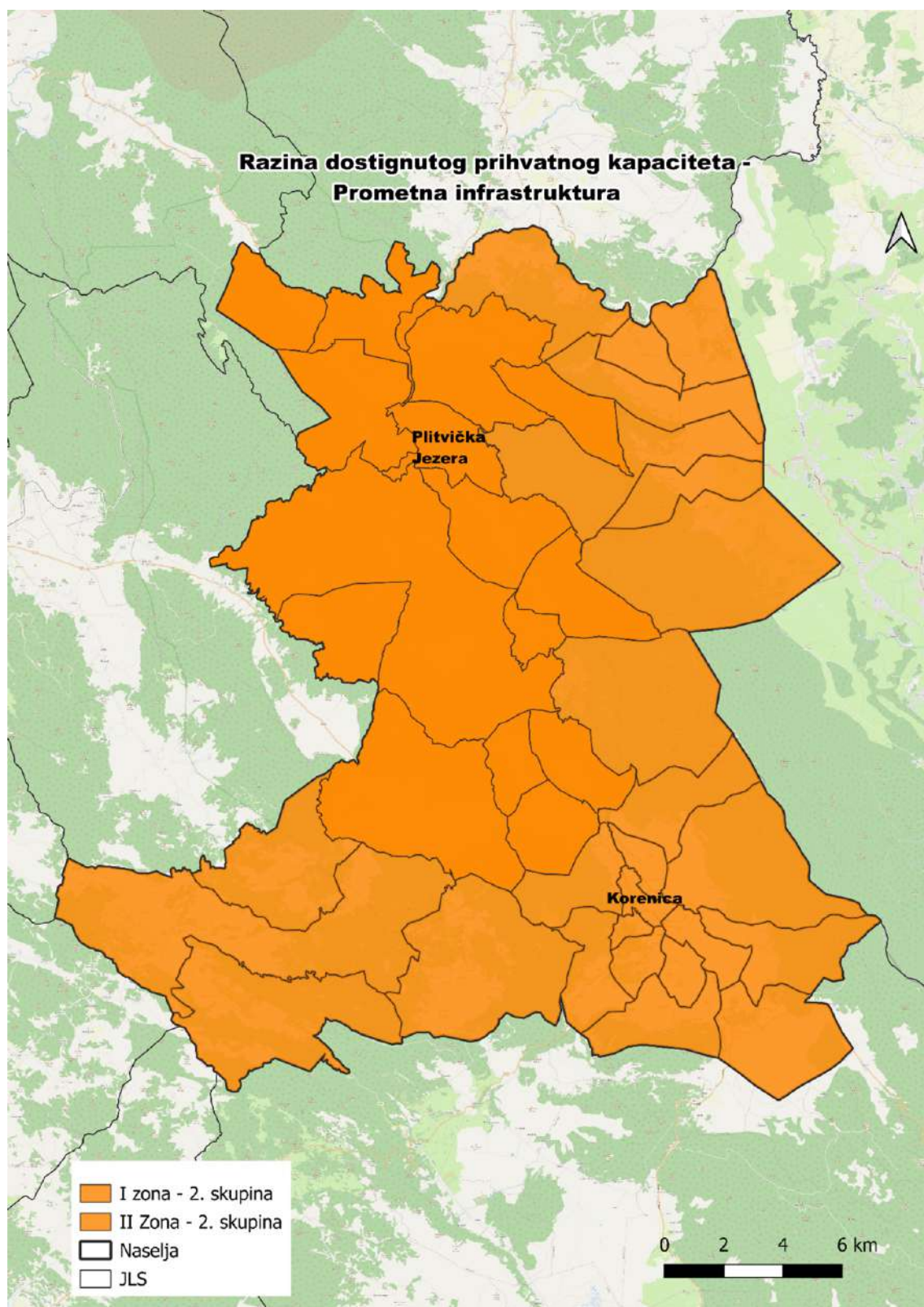
2.4.8.1. Zaključak

Sumiranjem pokazatelja iz kategorije „Prometna infrastruktura“ utvrđeno je:

- ▶ I. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**
- ▶ II. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti**

te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.

Postojeći prometni sustav zadovoljava osnovne potrebe turizma i lokalnog stanovništva. Pojačani prometni tokovi tijekom vršnog dijela turističke sezone stvaraju nešto veće prostorno opterećenje, ali nedovoljno da bi izašli izvan standardnih vrijednosti. Potrebno je nastaviti daljnje praćenje pokazatelja i eventualno reagirati ako bude bilo značajnijih promjena.

*Slika 19. Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta
za kategoriju „Prometna infrastruktura“*

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

2.4.9. Stanovništvo i kvaliteta života

Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju	
Standardna vrijednosti:	Sve vrijednosti su pozitivne.
Ukupno destinacija:	KSA = – 724 KSP = –16,56 KSAP = –72,4 KSPP = –1,99
I zona:	KSA = –133 KSP = –11,47 KSAP = –13,3 KSPP = –1,34
II zona:	KSA = – 519 KSP = –18,39 KSAP = –51,9 KSPP = –2,23
Rezultat:	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada prvoj skupini – obilježje je u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje I. zone pripada prvoj skupini – obilježje je u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje II. zone pripada prvoj skupini – obilježje je u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Prostor cijele destinacije obilježavaju negativni demografski trendovi. Vrijednosti demografskog pokazatelja bi trebale biti pozitivne, s toga se preporučuje poticanje pronatalitetne demografske politike.	

Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama	
Standardna vrijednosti:	50
Ukupno destinacija:	10,94 %
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 78,12 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije. Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Lokalno stanovništvo nije znatno uznemireno gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone.	

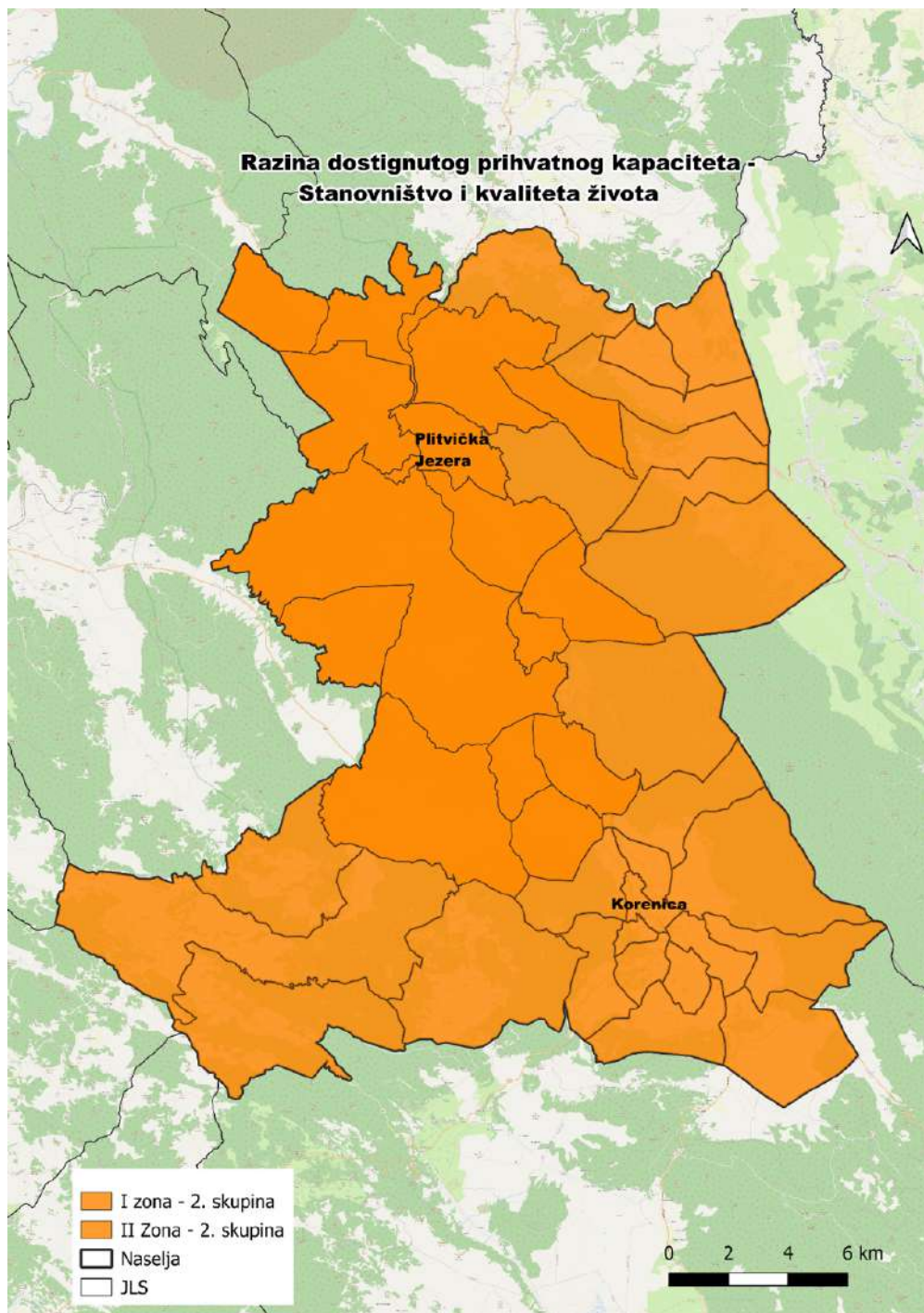
Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)	
Standardna vrijednosti:	10
Ukupno destinacija:	0,7
I zona:	Podatak nije dostupan
II zona:	Podatak nije dostupan
Rezultat:	

Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)

Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 93,0 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije.

Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – **obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.**

Najviše vrijednosti indeksa priuštivosti koje ujedno upućuju na najmanju priuštivost stana i obrnuto. Priuštivost stana je izrazito velika na području destinacije. Razlog tome su niske cijene kvadrata stana i dobri prihodi lokalnog stanovništva.

Slika 20. Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Stanovništvo i kvaliteta života“

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

2.4.9.1. Zaključak

Sumiranjem pokazatelja iz kategorije „Stanovništvo i kvaliteta života“ utvrđeno je:

- ▶ I. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.**
- ▶ II. zona pripada 2. skupini prihvatnog kapaciteta – **obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti**

te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.

Iako je kvaliteta života na području destinacije i zonama visoka, zbog demografskih čimbenika kategorija pripada drugoj skupini prihvatnog kapaciteta. Daljnji negativni demografski trendovi mogli bi uzrokovati smanjenje radne snage u turizmu i samim time i otežati održavanje kvalitete usluge i konkurentnosti destinacije.

2.4.10. Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma

Raspoloživost dodatne radne snage (stopa nezaposlenosti; broj izdanih radnih dozvola po mjesecima)	
Standardna vrijednost:	70
Ukupno destinacija:	23
I zona:	/
II zona:	/
Rezultat:	
Vrijednost procijenjene standardne vrijednosti je za 67,14 % veća od vrijednosti utvrđene istraživanjem na razini destinacije.	
Prema prethodno navedenoj definiciji razine dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije pripada trećoj skupini – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija.	
Područje destinacije obilježava niska stopa nezaposlenosti, dijelom je to uzrokovano demografskim čimbenicima, a dijelom pozitivnom demografskom slikom.	

2.5. Analiza scenarija

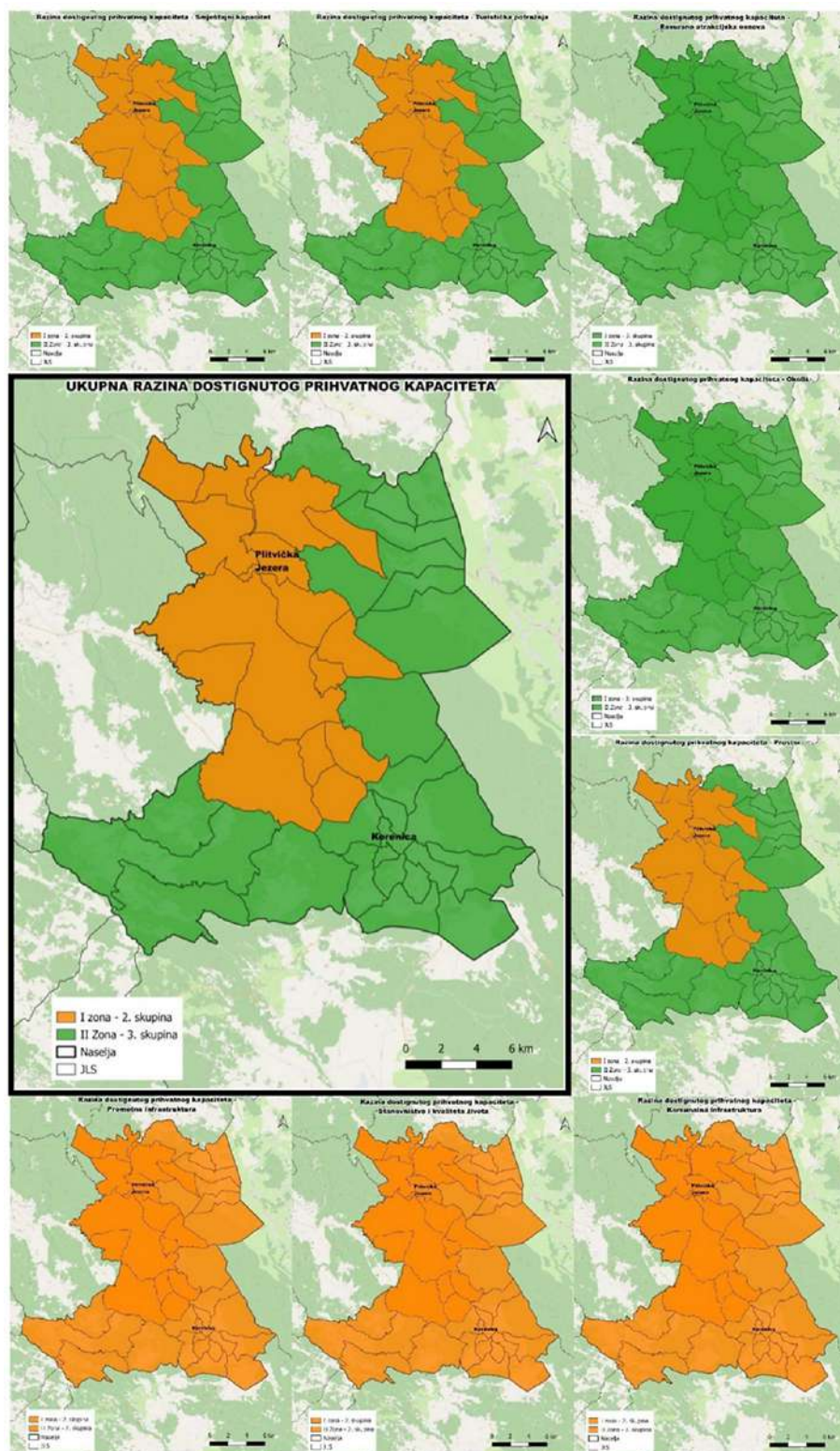
Analiza scenarija je ključan alat u planu upravljanja destinacijom jer pomaže razumjeti kako bi se destinacija mogla razvijati u različitim uvjetima. Cilj ove analize scenarija je pokušati predvidjeti moguće buduće situacije i odrediti mjere upravljanja kojima će se smanjiti rizici u nepovoljnim scenarijima, iskoristiti prilike u povoljnim i osigurati održivi razvoj destinacije. Analiza scenarija omogućuje da Plan upravljanja destinacijom ne bude statičan dokument, nego

alat za aktivno upravljanje rizicima i prilikama. U idealnom slučaju, „poželjni scenarij“ postaje cilj razvoja destinacije. U nastavku su izrađena 4 scenarija koja su ušla u razmatranje o odluci najboljeg scenarija za razvoj destinacije.

1. Scenarij: Porast prihvatnog kapaciteta u obje zone – **Scenarij ekspanzije i rasta**
2. Scenarij: Održavanje trenutnog prihvatnog kapaciteta u obje zone – **Scenarij kontinuiteta**

3. Scenarij: Održavanje prihvatnog kapaciteta u I. zoni i porast prihvatnog kapaciteta u II. zoni – **Scenarij stabilnog razvoja**

4. Scenarij: Porast prihvatnog kapaciteta u I. zoni i održavanje prihvatnog kapaciteta u II. zoni – **Scenarij neravnomjernog razvoja**

Slika 21. Ukupna Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za destinaciju

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

Za izradu scenarija korišteni su rezultati istraživanja procjene *dostignute razine prihvatnog kapaciteta destinacije* kojima je prethodilo izračunavanje razine nosivosti destinacije. Prilikom određivanja svakog pojedinog scenarija i za onaj koji je odabran kao najrelevantniji, analiza scenarija se vodila misijom kako stvoriti ravnotežu između turizma, lokalne zajednice, okoliša i gospodarstva, a da turizam donosi koristi, ali ne ugrožava sklad destinacije. Održiv i uravnotežen razvoj destinacije treba biti onaj koji dugoročno zadržava konkurentnost i privlačnost, ne prelazi svoj prihvatni kapacitet, održava kvalitetu života stanovnika i štiti prirodne i kulturne resurse na kojima turizam počiva. Destinacija se razvija brzinom kojom se može upravljati infrastrukturno, društveno i okolišno. Ključni preduvjeti stabilnog i održivog razvoja potrebnih da bi se neka destinacija na ispravan način vodila i razvijala koji su razmatrani kao važni za određivanje scenarija su:

a) Uravnotežen rast turizma

- ▶ Rast broja posjetitelja mora pratiti rast infrastrukturnih kapaciteta (voda, otpad, energija, promet).
- ▶ Količina smještajnih jedinica mora biti usklađena s lokalnim prostorom i resursima.
- ▶ Praćenje indikatora opterećenja (voda, otpad, buka, promet).

b) Diversifikacija ponude

- ▶ Razvoj različitih oblika turizma (kulturni, sportski, ruralni, zdravstveni) – kako bi se smanjila ovisnost o jednoj sezoni.
- ▶ Jačanje izvansezonskih sadržaja – događanja, interpretacijski centri, edukativne rute.

c) Upravljanje posjetiteljima

- ▶ Kontrola vršnog opterećenja (broj posjetitelja u najfrekventnijim područjima).

- ▶ Uvođenje sustava rezervacija ili diferenciranih cijena
- ▶ Disperzija posjetitelja – usmjeravanje prema manje opterećenim zonama.

d) Sudjelovanje lokalne zajednice

- ▶ Uključivanje stanovnika u planiranje i odlučivanje.
- ▶ Poticaji za lokalno poduzetništvo i proizvode kratkih lanaca opskrbe.
- ▶ Mjerenje zadovoljstva stanovnika (indeks društvenog kapaciteta).

e) Zelena infrastruktura i zaštita okoliša

- ▶ Održivo gospodarenje otpadom i vodom.
- ▶ Promicanje energetske učinkovitosti i OIE.
- ▶ Ograničavanje gradnje u osjetljivim zonama i očuvanje prirodnih vizura.

f) Pametno upravljanje i praćenje

- ▶ Uvođenje sustava indikatora:
 - ▶ fizički (broj kreveta, posjetitelja, gustoća opterećenja),
 - ▶ ekološki (potrošnja resursa),
 - ▶ društveni (stanovništvo, zaposlenost),
 - ▶ gospodarski (prihodi, investicije).
- ▶ Redovita revizija plana upravljanja (svake 3 – 4 godine).
- ▶ Digitalizacija prostornih planova, podataka i „destination intelligence“ alati.

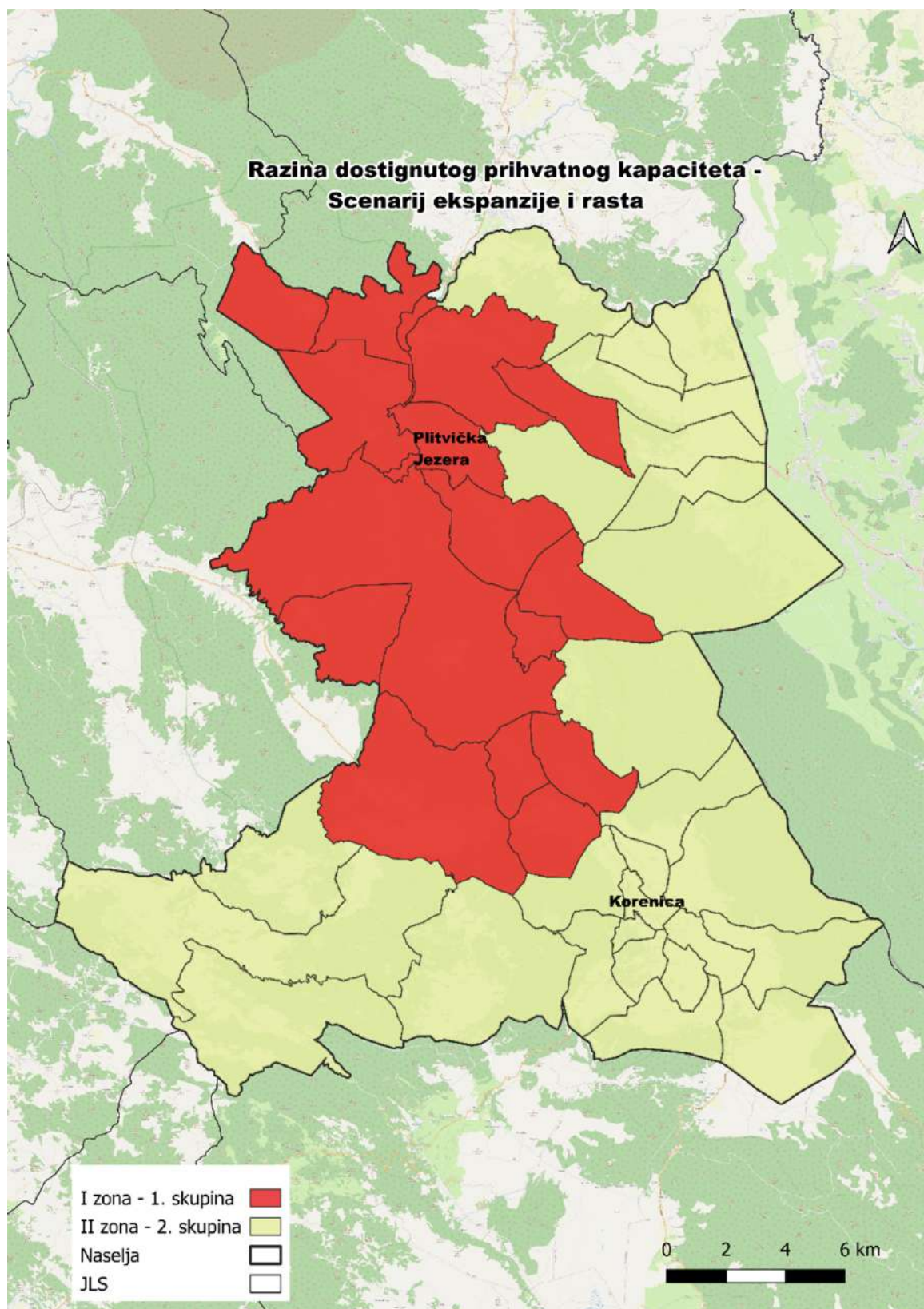
1. Scenarij:

Porast prihvatnog kapaciteta u obje zone – **Scenarij ekspanzije i rasta**

U ovom predviđenom scenariju dogodilo bi se da bi I. zona dosegla **prvu** razinu dostupnog prihvatnog kapaciteta, područje destinacije bi pripalo prvoj skupini – obilježje u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. To bi značilo da je I. zona dosegnuvši prvu razinu dostupnog prihvatnog kapaciteta u riziku neravnomjernog razvoja te nepoželjnih posljedica unutar destinacije.

Također, ovom predviđenom scenariju dogodilo bi se da bi II. zona dosegla **drugu** razinu prihvatnog kapaciteta – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Ovdje bi se dogodilo da II. zona dolazi u optimalniji oblik razvoja, međutim on ne bi bio uravnotežen na razini cijele destinacije nego samo unutar II. zone. To ne bi bilo poželjno ili prihvatljivo jer je cilj razvoja da bude ravnomjeran i održiv i da ne dosegne maksimalnu razinu turističke nosivosti nego da bude u ravnoteži s lokalnim stanovništvom.

Stoga, ovaj scenarij **nije odabran** kao poželjni smjer razvoja jer podrazumijeva intenzivan rast turističkog prometa u kratkom razdoblju, potaknut povećanjem smještajnih kapaciteta, investicija u turističku infrastrukturu i pojačanom promocijom destinacije na međunarodnom tržištu. To bi dovelo do neuravnoteženog razvoja i došlo bi do disbalansa unutar destinacije te do rizika poput potrošnje vodnih resursa, pritisak na sustav odvodnje i gospodarenja otpadom, degradacija okoliša i vizualnog identiteta, preopterećenje prometnica, parkirališta, komunalnih mreža, nezadovoljstva stanovništva zbog gužve, buke i gubitka kvalitete života u destinaciji. Pritisak na prostorne resurse i neplanska urbanizacija bi bili još više izraženi, ovisnost o turizmu moguća i povećana ovisnost samo o turizmu. Prema rezultatima procjene, scenarij dovodi do preopterećenja infrastrukture i povećanja negativnih utjecaja na okoliš, prekoračenja prihvatnog kapaciteta, neusklađenost s načelima održivog razvoja, dugoročna nestabilnost, iako kratkoročna korist ponajviše ekonomska.

Slika 22. Scenarij ekspanzije i rasta

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

2. Scenarij:

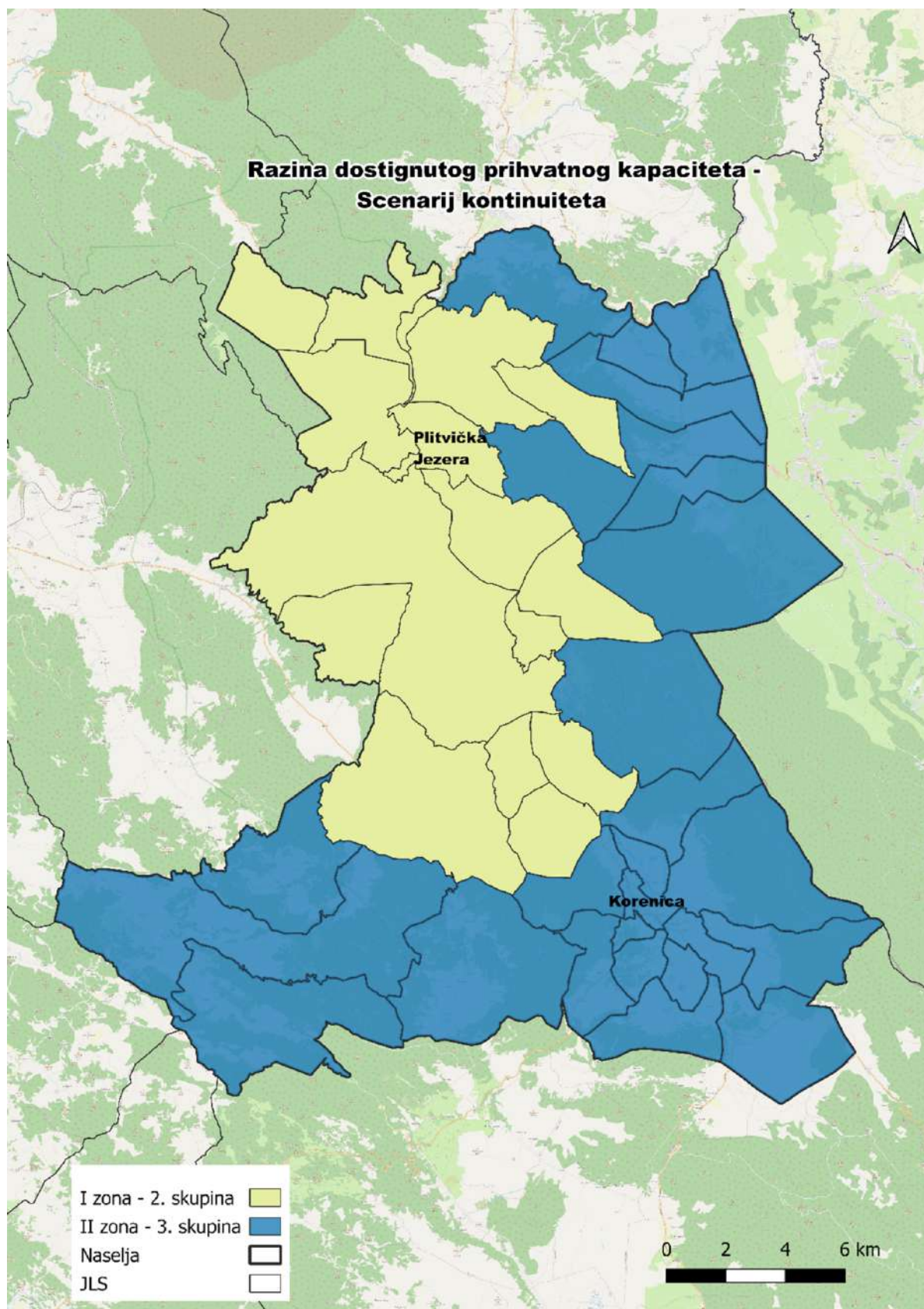
Održavanje trenutnog prihvatnog kapaciteta u obje zone – **Scenarij kontinuiteta**

U ovom predviđenom scenariju dogodilo bi se da bi I. zona ostala na **drugo** razini prihvatnog kapaciteta – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Ovdje bi se dogodilo da II. zona ostaje u optimalnom obliku razvoja, međutim, to bi značilo potencijalnu stagnaciju i neprovođenje zacrtanih planova i predviđenih aktivnosti. Ovaj scenarij ne bi bio loš ishod za samo I. zonu ali cijela destinacija ne bi bila ravnomjerno razvijena i razvoj ne bi dosegao optimalnu razinu na području cijele destinacije.

Također, ovom predviđenom scenariju dogodilo bi se da bi **II. zona** ostala u **trećoj** razini prihvatnog kapaciteta – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Iako bi scenarij kontinuiteta bio donekle povoljan za I. zonu, to nije slučaj za II. zonu koja bi ostala na postojećoj razini, te bi u mnogim područjima bila nedovoljno razvijena kako bi postigla bolju razinu prihvatnog kapaciteta. Osobito zbog veličine i značaja područja, sama prostorna distribucija II. zone destinacije nalaže određenu progresiju prema dostizanju maksimalne razine prihvatnog kapaciteta.

Ovaj scenarij **nije odabran** jer predviđa zadržavanje postojećeg stanja turističkog razvoja bez značajnijih promjena u strukturi, kapacitetima ili upravljačkim modelima. Broj posjetitelja, smještajnih kapaciteta i infrastruktura ostaju

na razini trenutnih vrijednosti, uz minimalna ulaganja u modernizaciju. U dvije prostorne zone destinacije prihvatni kapacitet se ne povećava, ali se ne provode ni mjere za rasterećenje ili diverzifikaciju ponude. Učinak ovog scenarija kontinuiteta bi bio stabilno opterećenje bez daljnjeg pogoršanja, ali i bez poboljšanja stanja okoliša. Nedostatak ulaganja u održivu infrastrukturu može dugoročno pogoršati stanje. Bez poboljšanja i modernizacije dolazi do zastarijevanja sustava infrastrukture i smanjenja učinkovitosti. Ograničen pozitivan utjecaj na lokalnu zajednicu; stanovništvo ne osjeća dodatne koristi od turizma. Rizik od nastavka demografskog pada i smanjenja angažiranosti stanovnika. Turizam stagnira na postojećoj razini – nema rasta prihoda, investicija ni povećanja dodane vrijednosti. Nedostatak novih politika i inovacija dovodi do slabljenja konkurentnosti destinacije. Zadržavanje trenutnog stanja ne rješava postojeće izazove sezonalnost, prometna opterećenja, prostorni pritisci. Ne doprinosi ciljevima Strategije održivog turizma RH 2030. koja potiče inovacije, zelenu tranziciju i pametno upravljanje destinacijama. Scenarij kontinuiteta, iako naizgled stabilan, ocijenjen je nepovoljnim jer ne donosi dugoročne koristi niti rješava postojeće izazove destinacije. Zadržavanje trenutnog prihvatnog kapaciteta u obje zone dovodi do stagnacije, smanjenja konkurentnosti i povećanja rizika od infrastrukturnog zastarijevanja. Stoga scenarij nije odabran kao željeni, a destinacija se opredjeljuje za scenarij koji uključuje modernizaciju infrastrukture, prostorno upravljanje i smanjenje sezonalnosti.

Slika 23. Scenarij kontinuiteta

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

3. Scenarij:

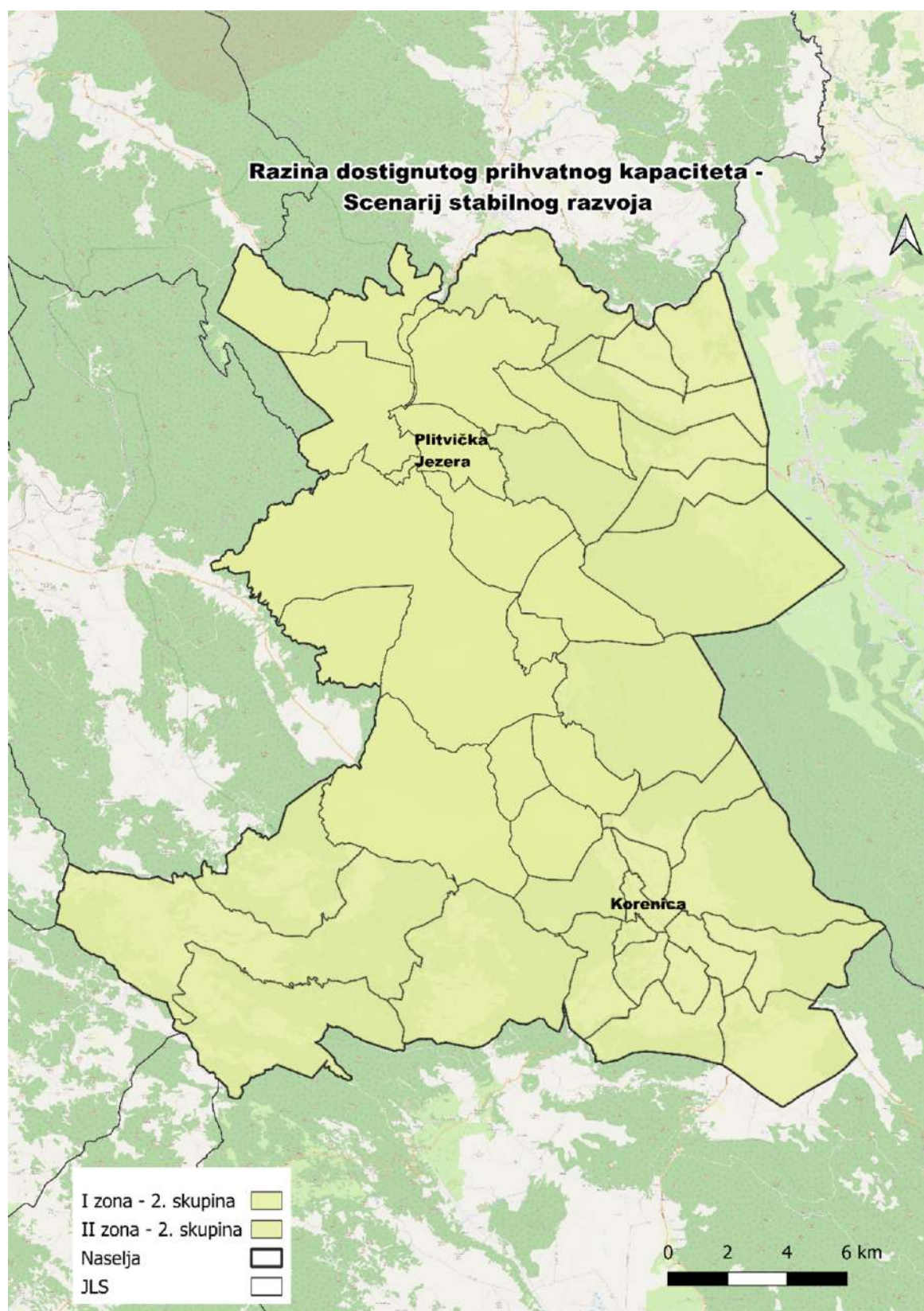
Održavanje prihvatnog kapaciteta u I. zoni i porast prihvatnog kapaciteta u II. zoni – **Scenarij stabilnog razvoja**

U ovom predviđenom scenariju dogodilo bi se da bi I. zona ostala na **drugo** razini prihvatnog kapaciteta – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. Ovdje bi se dogodilo da II. zona ostaje u optimalnom obliku razvoja,

U ovom predviđenom scenariju dogodilo bi se da bi II. zona ostala na **drugo** razini prihvatnog kapaciteta – obilježje je u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti te, ovisno o dosadašnjem kretanju i rezultatima analize scenarija, pretpostavlja pravodobno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti.

Ovaj scenarij je odabran jer predviđa da se u razvijenijoj zoni (I. zona) održi stabilnost, a da se u nerazvijenijoj (II. zoni) pokrene razvoj i razina prihvatnog kapaciteta. Takav pristup omogućuje stabilnost jer se razvoj temelji na

ukupnoj destinaciji i prilagođavanju potreba cjelokupnog područja te diverzifikaciji funkcija, turističke nosivosti i prihvatnog kapaciteta. Ovaj scenarij je idealan zato što ni jedna od zona neće izgubiti na „važnosti“ nego će jedna drugoj služiti kao razvojna prednost tako što će II. zona preuzeti veći broj smještajnih kapaciteta i broja kreveta, a I. zona će moći upravljati tim posjetiteljima iz II. zone. Time će se postići stabilan razvoj i ravnomjerna distribucija nosivosti i razine prihvatnog kapaciteta. Istovremeno, porastom razine prihvatnog kapaciteta druge zone koristi će neposredno imati svi jer će se modernizirati infrastruktura, kvaliteta života će biti bolja za lokalno stanovništvo, a cijela destinacija će manje ovisiti o I. zoni što će pozitivno utjecati na destinaciju u svim segmentima od društvenih do okolišnih. Ono što treba naglasiti je demografija bez koje nema razvoja. Tu bi se trebao pronaći model kroz suradnju TZ-a i Općine kako bi se popravila demografska slika koja je preduvjet razvoja i realizacije ovog scenarija.

Slika 24. Scenarij stabilnog razvoja

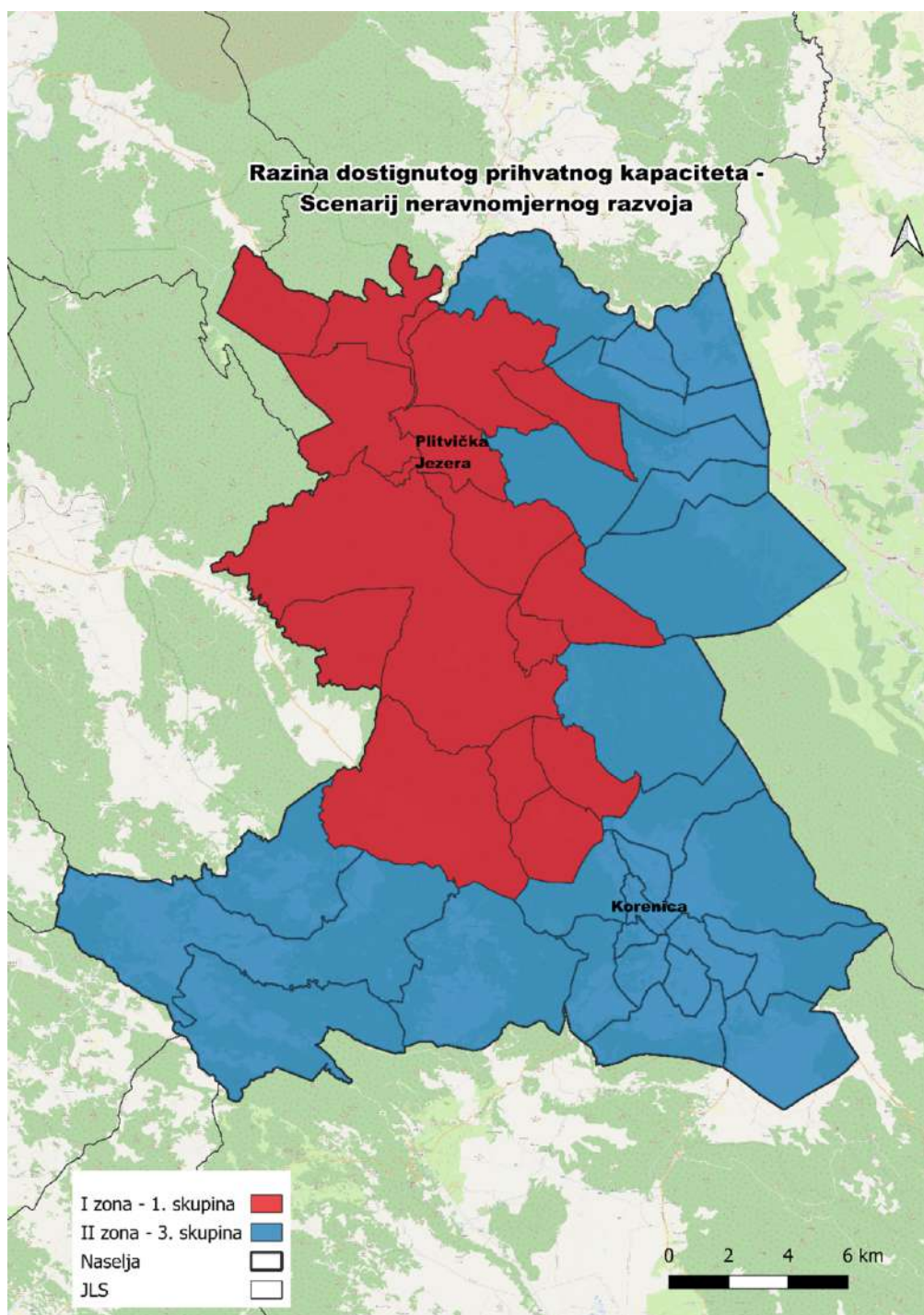
Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

4. Scenarij:

Porast prihvatnog kapaciteta u I. zoni i održavanje prihvatnog kapaciteta u II. zoni – **Scenarij neravnomjernog razvoja**

U ovom predviđenom scenariju dogodilo bi se da bi I. zona dosegla **prvu** razinu prihvatnog kapaciteta, područje destinacije bi pripalo prvoj skupini – obilježje u zoni dostignute maksimalne razine turističke nosivosti te nalaže žurno provođenje (dodatnih) korektivnih aktivnosti. To bi značilo da je I. zona dosegnuvši prvu razinu dostupnog prihvatnog kapaciteta u riziku neravnomjernog razvoja te nepoželjnih posljedica unutar destinacije. U ovom predviđenom scenariju dogodilo bi se da bi II. zona ostala u **trećoj** razini prihvatnog kapaciteta – obilježje nije u zoni dostizanja prihvatnog kapaciteta, a eventualno poduzimanje korektivnih aktivnosti ovisi o rezultatima analize scenarija. Scenarij kontinuiteta ne bi bio povoljan ni za I. zonu ni za II. zonu koja bi ostala na postojećoj razini, te bi u mnogim područjima bila nedovoljno razvijena kako bi postigla bolju razinu prihvatnog kapaciteta. Osobito zbog veličine i značaja područja, sama prostorna distribucija II. zone destinacije nalaže određenu progresiju prema dostizanju maksimalne razine prihvatnog kapaciteta. Ostanak u trećoj razini prihvatnog kapaciteta II. zone nije prihvatljiv scenarij jer dolazi do neravnomjernog razvoja i do još veće disperzije između zona te se destinacija ne razvija na željeni način.

Razlozi **ne odabira** su prostorna i funkcionalna koncentracija turističkog prometa i investicija u ograničenim područjima destinacije, dok ostala područja zaostaju u razvoju i infrastrukturnim ulaganjima. Takav model potiče neujednačen razvoj između pojedinih zona destinacije jer jedna zona bilježi snažan rast smještajnih kapaciteta i posjetitelja, dok druge ostaju slabo uključene u turističke tokove. Učinak scenarija neravnomjernog razvoja je prekomjerno opterećenje okoliša u turistički najintenzivnijim zonama (voda, otpad, promet), uz zanemarivanje očuvanja i upravljanja u perifernim područjima. Neravnomjerno korištenje prostora u pojedinim zonama i neiskorištenost resursa u drugima, koncentracija prihoda i koristi u uskom dijelu destinacije; nedostatak ravnomjernih ekonomskih učinaka na lokalnu zajednicu, povećanje društvenih razlika između naselja i zona i smanjenje zadovoljstva stanovništva u manje razvijenim dijelovima destinacije. Zatim otežano koordinirano upravljanje; različiti interesi i prioriteti između zona; slaba integracija javnih i privatnih dionika. Ovaj scenarij povećava prostorne i društvene nejednakosti unutar destinacije, ograničava održivost turizma – zanemarene zone gube razvojne mogućnosti i identitet i nije u skladu s ciljevima održivog i uravnoteženog razvoja koji su definirani Strategijom održivog turizma RH do 2030. i županijskim razvojnim planovima te planom razvoja NP Plitvička jezera.

Slika 25. Scenarij neravnomjernog razvoja

Izvor: Vlastito istraživanje; OSM

2.6. Preporuke i zaključci

Odabrani scenarij stabilnog razvoja temelji se na uravnoteženju opterećenja između dvije prostorne zone destinacije: I. zona (razvijeni-ja, središnja zona NP Plitvička jezera) zadržava

postojeći razinu turističkog prometa uz blagi porast i prihvatnog kapaciteta, uz fokus na kva-litetu upravljanja, kontrolu posjetitelja i održa-vanje infrastrukture.

II. zona (šire područje Korenice) bilježi kontrolirani rast prihvatnog kapaciteta, prvenstveno kroz razvoj smještaja, pratećih sadržaja i prometne povezanosti. Cilj scenarija je postići ravnomjeran, stabilan i održiv razvoj cijele destinacije kroz prostornu raspodjelu opterećenja, modernizaciju infrastrukture i aktivno uključivanje lokalne zajednice. Očekivani učinak je smanjenje pritiska na I. zonu i poboljšano gospodarenje otpadom, vodom i prometom. Održava se ekološka ravnoteža unutar NP-a i okolice. Aktiviranjem II. zone otvaraju se nova radna mjesta i stvaraju uvjeti za povratak mladih. Potrebna je koordinirana demografska politika Općine i TZ-a. i nastavak modernizacije prometne, energetske i komunalne infrastrukture u II. zoni, rasterećenje I. zone. Integrirani model upravljanja koji povezuje obje zone kroz koordinacijsko tijelo TZ-a i Općine bio bi spona destinacije kao i do sada. Neke od preporuka za postizanje scenarija: potaknuti investicije u II. zoni uz strogu prostornu kontrolu i poštivanje krajobraznih vrijednosti, u I. zoni ograničiti prekomjerni razvoj i ulagati u kvalitativna poboljšanja (npr. digitalno upravljanje posjetiteljima, kružno gospodarstvo otpadom), pokrenuti zajednički program „Plitvička zajednica – revitalizacija naselja” za poticanje mladih i obitelji u II. zoni (stambene potpore, lokalne zadruge, obrtništvo), uspostaviti sustav praćenja prihvatnog kapaciteta kroz zajedničke indikatore – godišnja izvješća o provedbi Plana (voda, energija, otpad, promet, broj kreveta), povećati vidljivost destinacije, provoditi edukacije lokalnog stanovništva o održivom poslovanju, energetske učinkovitosti i gostoljubivosti. Odabrani scenarij održavanja prihvatnog kapaciteta u I. zoni i kontroliranog rasta u II. zoni pokazao se najpovoljnijim modelom stabilnog razvoja destinacije. On omogućuje ravnotežu

između zaštite okoliša, ekonomskog razvoja i kvalitete života stanovnika, te dugoročno doprinosi jačanju identiteta i otpornosti destinacije. Ključni uvjet njegove uspješne provedbe je integrirano upravljanje i aktivna suradnja TZ-a, Općine i dionika u turizmu, kao i demografska revitalizacija područja II. zone.

Sukladno članku 31. Zakona o turizmu (NN 156/23 – dalje u tekstu: Zakon) predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može, na temelju plana upravljanja destinacijom, a u skladu s prostornim planovima, donijeti odluku o uvođenju turističkog ekološkog doprinosa, što se na temelju izrade ovog Plana preporučuje kako bi se održala ravnoteža okoliša, te kako bi se mogle provoditi mjere očuvanja okoliša i prirode destinacije.

Člankom 32. stavkom 3. Zakona propisano je da ako jedinica lokalne samouprave donese odluku o uvođenju turističkog ekološkog doprinosa, odlukom određuje opseg primjene, obveznike plaćanja, razdoblje primjene, način naplate i njegovu visinu. Zakonom nije propisano ograničenje visine turističkog ekološkog doprinosa nego njegovu visinu odlukom određuje predstavničko tijelo. Odluku o uvođenju turističkog ekološkog doprinosa donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave nakon donošenja plana upravljanja destinacijom.

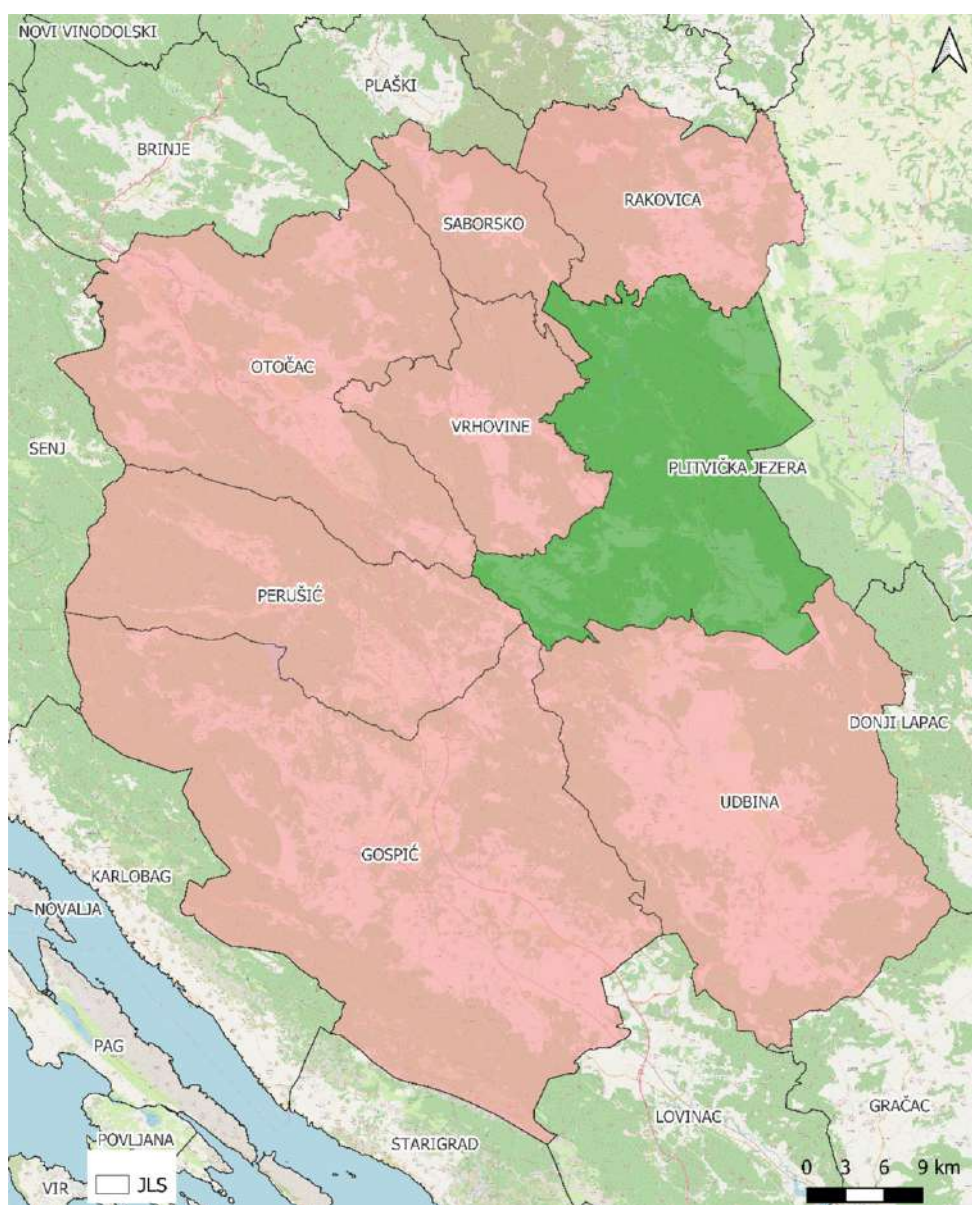
Ujedno napominjemo, a sukladno članku 32. stavku 5. Zakona, da je jedinica lokalne samouprave dužna uplaćena sredstva turističkog ekološkog doprinosa koristiti za smanjenje negativnih utjecaja turizma na okoliš i klimu, prostor te za mjere očuvanja okoliša i prirode što je preporuka ovog Plana.

3. ANALIZA STANJA

3.1. Profil turističkog odredišta – Općina Plitvička Jezera

Općina Plitvička Jezera smjestila se na području gorske Hrvatske u brdsko-planinskom području između planina Ličke Plješevice i Male Kapele (Slika 2). Administrativno se u cijelosti nalazi na prostoru Ličko-senjske županije. Svojim sjevernim dijelom graniči s Karlovačkom županijom, točnije

općinama Rakovica i Saborsko, zapadnim dijelom graniči s općinama Vrhovine i Perušić, južnim dijelom graniči s Gradom Gospićem i Općinom Udbina, dok sa istočnim dijelom graniči sa susjednom Bosnom i Hercegovinom (Strategija razvoja Općine Plitvička Jezera 2023. – 2027.).

Slika 26. Geografski smještaj Općine Plitvička Jezera

Izvor: SRPJ RH; Open Street Map

Teritorijalni obuhvat općine se prostire na 470,79 km² i čini ga 41 naselje: Bjelopolje, Čanak, Čujića Krčevina, Donji Vaganac, Drakulić Rijeka, Gornji Vaganac, Gradina Korenička, Homoljac, Jasikovac, Jezerce, Kalebovac, Kapela Korenička, Kompolje Koreničko, Končarev Kraj, Korana, Korenica, Kozjan, Krbavica, Ličko Petrovo Selo, Mihaljevac, Novo Selo Koreničko, Oravac, Plitvica Selo, Plitvička Jezera, Plitvički Ljeskovac, Poljanak, Ponor Korenički, Prijeboj, Rastovača, Rešetar, Rudanovac, Sertić Poljana, Smoljanac, Šeganovac, Trnavac, Tuk Bjelopoljski, Vranovača, Vrelo Koreničko, Vrpile, Zaklopača i Željava. Najveće naselje unutar općine je Korenica, ujedno i njeno administrativno sjedište.

Područjem Općine prolazi pet državnih cesta, a među njima je najvažnija državna cesta D1. S ukupnom dužinom od 421,2 km, ona povezuje sjeverni i južni dio Hrvatske te predstavlja ključni prometni pravac za ovo područje. Općina ima povoljan prometno-geografski položaj zahvaljujući razvijenoj i lako dostupnoj cestovnoj mreži. Iako kroz područje općine ne prolazi autocesta A1, povezanost s ostalim dijelovima Hrvatske osigurana je upravo preko državne ceste D1. Najbliži izlazi na autocestu A1 nalaze se kod Gospića, Gornje Ploče i Otočca.

Osim D1, na području općine nalaze se i sljedeće važne državne ceste:

- D25 (Korenica – Bunić – Lički Osik – Gospić – Karlobag),
- D42 (Vrbovsko – Ogulin – Josipdol – Plaški – Poljanak – Grabovac),
- D52 (Špilnik – Korenica),
- D217 (Ličko Petrovo Selo – Granični prijelaz Ličko Petrovo Selo).

Na području općine nije planirana niti postoji željeznička pruga, a nema ni zračnih

pristaništa, helidroma ili letilišta. Zračni promet usmjeren je na tri najbliže zračne luke:

- Zračna luka Zagreb (163 km),
- Zračna luka Rijeka (139 km),
- Zračna luka Zadar (136 km).

Najbliži granični prijelaz je GP Ličko Petrovo Selo, udaljen 24 km od općinskog središta, a povezuje Hrvatsku s Bosnom i Hercegovinom. Prostor Općine se nalazi u području kontinentalno-planinske klime. Prema Köppenovoj klasifikaciji, prevladava klima tipa Cfb – topla i vlažna klima s umjereno toplim ljetima, poznata i kao bukova klima. Na sjeveroistoku i jugu općine klima je umjereno kontinentalna, s umjerenim količinama padalina, dok ostatak područja ima planinsku klimu s obilnijim oborinama. Proljeće dolazi kasno i obilježeno je hladnim i kišovitim vremenom. Ljeti prosječna dnevna temperatura iznosi oko 24 °C, dok u najtoplijim danima može doseći i do 36 °C. Jesen je kratka, a već u studenom prelazi u zimu. Najhladniji mjesec je siječanj, s prosječnom temperaturom od –3 °C. Zimi najčešće pada snijeg, dok je kiša rjeđa. Najviše oborina zabilježeno je u studenom (oko 220 mm), a najmanje u veljači (oko 80 mm). Najveća visina snježnog pokrivača izmjerena je u veljači i iznosi 285 cm. Prosječna godišnja količina oborina je oko 1550 mm (Strategija razvoja Općine Plitvička Jezera 2023. – 2027.).

Prema podacima Popisa stanovništva 2021. na području općine živjelo je 3649 stanovnika što je smanjenje od 724 stanovnika odnosno 16,5 %. Usporedimo li demografsko kretanje s Ličko-senjskom županijom (smanjenje broja stanovnika od 16,1 %) i Republikom Hrvatskom (smanjenje broja stanovnika od 11,7 %) možemo uočiti kako Općina bilježi nepovoljnija demografska kretanja.

Najvažniji gospodarski subjekt u Općini Plitvička Jezera je Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera. Svoje prihode ostvaruje

kroz organizaciju posjeta i prihvata turista, te kroz smještaj, ugostiteljstvo i trgovinu. Ustanova zapošljava više od 650 stalnih radnika, a tijekom turističke sezone dodatno zaposli oko 450 sezonskih radnika. Najviše radne snage u sezoni potrebno je u sektorima prihvata posjetitelja i ugostiteljstva. Druge gospodarske aktivnosti na području

nacionalnog parka ograničene su Zakonom o zaštiti prirode, pa se i privatne inicijative uglavnom usmjeravaju na pružanje smještaja za posjetitelje. U ostalim dijelovima općine djeluje i niz privatnih obrta koji se bave raznim djelatnostima, no većina je ipak usmjerena na turizam, ugostiteljstvo i trgovinu.

Tablica 3. Profil destinacije

Lokacija:	Gorska Hrvatska; Ličko-senjska županija
Prometna povezanost (zračni prijevoz, cestovne veze, željezničke veze, brodske veze i dr.)	Zračne luke Zadar (udaljenost 136 km), Rijeka (udaljenost 139 km), Zagreb (udaljenost 163 km) Autocesta A1 Zagreb-Ploče-Karamatići čvor Otočac (udaljenost 43 km) Državne ceste D1 (G. P. Macelj (gr. R. Slov.) – Krapina – Zagreb – Karlovac – Gračac – Knin – Brnaze – Split), D25 (Korenica – Bunić – Lički Osik – Gospić – Karlobag), D42 (Vrbovsko – Ogulin – Josipdol – Plaški – Poljanak – Grabovac), D52 (Špilnik – Korenica), D217 (Ličko Petrovo Selo – Granični prijelaz Ličko Petrovo Selo)
Udaljenost od glavnog grada i glavnih emitivnih tržišta:	Zagreb: 135 km Francuska: > 1000 km Njemačka: > 600 km SAD: > 7000 km
Geografska obilježja (reljef, planine, rijeke i dr.)	Brdsko-planinska područje Planine: Mala Kapela, Lička Plješivica Jezera: Plitvička Jezera (Gornja i Donja jezera; najveća jezera su Kozjak i Prošćansko jezero) Rijeke i potoci: Korana, Crna rijeka, Bijela rijeka, Plitvica
Klimatska obilježja (prosječni broj sunčanih dana, količina padalina, prosječne sezonske temperature)	Cfb – Umjereno topla i vlažna klima s toplim ljetima Prosječan broj vedrih dana: 68 Prosječna godišnja količina padalina: 1550 mm Prosječna godišnja temperatura: 9,4 °C Prosječna ljetna temperatura: 24 °C
Broj stalnih stanovnika	Popis stanovništva 2021: 3649
Broj turista (po zemlje porijekla, demografska obilježja i sl.)	Broj dolazaka 2024.: 267.221 Broj noćenja 2024.: 414.531 Zemlja porijekla turista 2024: Njemačka (10,2 %), SAD (8,6 %), Francuska (8,3 %)
Prosječna duljina boravka	
Turistički kapaciteti (po vrstama, po kvaliteti)	Hoteli: 11 objekata Kampovi: 2 objekta Objekti u domaćinstvu: 440 Objekti na OPG-u: 5 Nekomercijalni smještaj: 5 Ostali ugostiteljski objekti za smještaj: 44
Ugostiteljski sadržaji	Djelomičan cjelogodišnji restorana i kafića Unutar NP Plitvička Jezera: 4 hotela, 2 kampa, 7 restorana i 8 malih parkovskih objekata (bistroa, buffeta i caféa)
Najpopularnije turističke atrakcije:	Nacionalni park Plitvička Jezera

Lokacija:	Gorska Hrvatska; Ličko-senjska županija
Glavni turistički proizvodi:	Prirodne, hidro-geološke značajke, flora i fauna, gastronomija, kulturno-povijesna baština
Turistička infrastruktura (kongresni kapaciteti, pješačke/planinarske/biciklističke staze, plaže i dr.)	Planinarske/poučno-rekreativne staze: Medveđak, Plitvica, Čorkova uvala, Mrsinj, Gola Plješevica 5 MTB staza Unutar NP: više od 20 km staza i mostića, 3 pristaništa s 8 brodova na dvije linije; 3 stanice za 6 panoramskih vlakića, u oba smjera Skijalište Mukinje

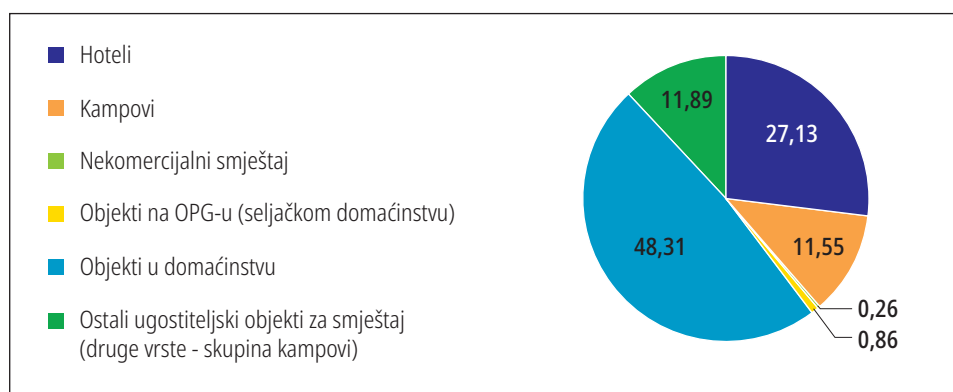
3.2. Turistički proizvodi i usluge

3.2.1. Smještaj

Turistički proizvodi i usluge izravno su povezani s brojem i kvalitetom smještajnih kapaciteta. Prema podacima eVisitora za 2024. godinu na području Općine Plitvička Jezera djelovalo je 507 smještajnih objekata s 5326 kreveta. Najveći broj kreveta nalazi se u kategoriji objekti na domaćinstvu (48,31 %), a najmanji broj kreveta u kategoriji nekomercijalni smještaj (0,26 %). (Slika 1)

Turistička kretanja promatraju se kroz ostvarene turističke dolaske i noćenja, a u ovom poglavlju analizirana su turistička kretanja u

razdoblju 2022. – 2024. g. U trogodišnjem razdoblju uočen je porast broja dolazaka kao i broja noćenja s vrhuncem u 2024. godini, dok je za domaće turiste vrhunac zabilježen u 2022. godini. Veći udio domaćih turista u 2022. godini možemo pripisati posljedicama pandemije koronavirusa. U strukturi turista prevladavaju strani turisti s više od 90 %. Prosječno trajanje boravka u 2024. bilo je manje od 2 dana što je značajno niže od prosjeka za Republiku Hrvatsku (4,63) i Ličko-senjsku županiju (3,82).

Slika 27. Struktura smještajnih kapaciteta Općine Plitvička Jezera

Izvor: eVisitor, 2024.

Tablica 4. Turističko kretanje u Općini Plitvička Jezera 2022. – 2024.

	Vrsta turista	Dolasci	Noćenja	% dolasci	% noćenja	Prosječno trajanje boravka
2022.	Domaći	20.159	34.987	10,4	10,7	1,74
	Strani	174.262	289.833	89,6	89,3	1,66
	Ukupno	194.421	324.820	100	100	1,67
2023.	Domaći	18.209	29.356	7,2	7,4	1,61
	Strani	233.798	368.868	92,8	92,6	1,58
	Ukupno	252.040	398.276	100	100	1,58
2024.	Domaći	19.204	31.036	7,2	7,5	1,62
	Strani	248.018	383.495	92,8	92,5	1,55
	Ukupno	267.221	414.531	100	100	1,55

Izvor: eVisitor, 2024.

U 2024. najveći broj posjetitelja bio je porijeklom iz sljedećih zemalja:

- Njemačka
- SAD
- Francuska
- Hrvatska
- Italija

3.2.2. Ugostiteljstvo

Na području Općine djeluje 12 restorana, 7 bistroa, 5 caffe barova i 3 buffeta. Autentična gastronomska ponuda Općine oslanja se na bogatu ličku tradiciju, s jelima pripremljenima od svježih i prirodnih sastojaka iz netaknute prirode plitvičkih polja i pašnjaka. Među tradicionalnim jelima koja se često poslužuju u ugostiteljskim objektima ističu se lički pršut, sir škripavac, uštipci te krumpir pečen u ljusci, poznat pod lokalnim nazivom „police“. Posebno su cijenjeni specijaliteti poput janjetine s ražnja i pečenog odojka, koji se najčešće poslužuju uz zapečeni lički krumpir ili sezonsko povrće.

Unutar NP Plitvička jezera, Javna Ustanova upravlja sa 7 restorana i 8 manjih objekata,

među kojima su 3 bistroa: Hladovina, Kozjačka draga, Vučnica; 3 buffeta: Slap, Labudovac, Kupalište; i 2 café-bara: Flora i Rapajinka. Tri restorana se nalaze u sklopu hotela, dva u kampovima, a Nacionalni restoran Lička kuća i Restoran Poljana su samostojeći (Plan upravljanja Nacionalnim parkom Plitvička Jezera 2019. – 2028., 2019.).

3.2.3. Turističke atrakcije

Glavna turistička atrakcija na području Općine je Nacionalni park Plitvička Jezera. Nacionalni park Plitvička jezera najstariji je i najveći nacionalni park u Republici Hrvatskoj, obuhvaća površinu od gotovo 300 km², a njegov najspektakularniji i najpoznatiji dio čini sustav od 16 međusobno povezanih jezera, koji se prostire na dužini od oko 8 kilometara. Jezera se dijele na Gornja i Donja jezera, a nastala su procesom stvaranja sedrenih barijera, prirodnim fenomenom u kojem voda kroz duga razdoblja taloži kalcij-karbonat na mahovini, biljkama i algama, stvarajući pregrade koje zaustavljaju tok vode i oblikuju jezera. Razvoj sedrenih barijera mijenja izgled krajolika, pa

su Plitvička jezera jedinstveni primjer „žive“ prirode koja se stalno razvija i oblikuje. Zbog iznimne ljepote i važnosti, Nacionalni park je 1949. godine proglašen zaštićenim područjem, a 1979. godine uvršten je na UNESCO-ov Popis svjetske prirodne baštine kao jedan od prvih prirodnih lokaliteta u svijetu s tim statusom. Plitvička jezera jedno su od najpoznatijih i najposjećenijih turističkih destinacija u Hrvatskoj. Godišnje ih posjeti preko milijun turista iz cijelog svijeta. Park je opremljen mrežom drvenih šetnica, pješačkih staza i mostića koji vode posjetitelje kroz najljepše dijelove jezerskog sustava, a dostupan je i panoramski vlak i električni brod koji dodatno olakšavaju obilazak. Plitvička jezera krase iznimno bogata biološka raznolikosti. U šumama koje okružuju jezera žive mnoge zaštićene i rijetke životinjske vrste, uključujući smeđeg medvjeda, vuka, risa, divlju svinju, srne, lisice i brojne vrste ptica. Biljni svijet broji preko 1400 biljnih vrsta, među kojima se nalazi i nekoliko endemskih i strogo zaštićenih vrsta.

Kulturno-povijesna baština na području Općine Plitvička Jezera bogata je i raznolika, iako je u sjeni prirodnih ljepota kojima je ovaj kraj poznat. Područje Općine krije niz vrijednih povijesnih i kulturnih tragova koji svjedoče o životu ljudi kroz stoljeća. Stara sela, seoske crkvice i tradicijske kuće svjedoče o životu ljudi u suživotu s prirodom. Prema Registru kulturnih dobara na području Općine registrirana su 24 kulturna dobra.

Na području Općine organiziraju se različite kulturno-zabavne događaje s ciljem unaprjeđenja turističke ponude kroz predstavljanje bogate kulturne i tradicijske baštine. TZO Plitvička Jezera 2024. godine sudjelovala je u organizaciji brojnih manifestacija. Organizirane su 4 ljetne projekcije filma i crtanog filma u Korenici. Na području NP-a organizirani su nastupi kulturno-umjetničkih društava, te koncerti tijekom ljeta i za državne blagdane. U suradnji s

Općinom Plitvička Jezera i AK Plitvice organizirana je Plitvička noćna utrka i utrka za djecu. Od ostalih sportskih manifestacija održali su se: Plitvički maraton, susret oldtajmera na Borju i Korenici, te Kick boks turnir povodom obljetnice Josipa Jovića. U sklopu ekoloških manifestacija, tijekom svibnja održani su „Dani medvjedeg luka“, na kojima lokalni obiteljski poljoprivredni proizvođači (OPG-ovi) predstavljaju tradicionalne proizvode i jela pripremljena s medvjedom lukom. Organizirani su i Advent u Općini kao i Uskrsnji sajam.

3.2.4. Turističke usluge

Područjem NP Plitvička jezera upravlja Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, Javna ustanova obavlja poslove vezane uz zaštitu, očuvanje i promicanje zaštićenog područja, s ciljem očuvanja izvorne prirode i prirodnih procesa, održivog korištenja prirodnih dobara, provedbe i nadzora mjera zaštite prirode, te prikupljanja podataka za praćenje stanja prirode (monitoring). Uz osnovnu djelatnost zaštite prirode, Ustanova obavlja i dodatne aktivnosti utvrđene Statutom, među kojima su prihvati i informiranje posjetitelja, stručno vođenje i organizirani prijevoz unutar parka, ugostiteljsko-turističke usluge te trgovina povezane s ponudom Parka, promicanje lokalne tradicije kroz poticanje izrade proizvoda autohtone kulture i razvoj seoskog turizma, upravljanje infrastrukturom i objektima, promidžbene i marketinške aktivnosti, istraživanje tržišta i ostalo (Plan upravljanja Nacionalnim parkom Plitvička Jezera 2019. – 2028., 2019.).

Uz navedene ustanove na području Općine djeluje i 8 turističkih agencija, više maloprodajnih trgovina i nekoliko suvenirnica.

3.3. Resursna osnova

Turistički resursi obuhvaćaju prirodne posebnosti prostora i kulturno-povijesnu baštinu stvorenu djelovanjem čovjeka, a zajedno čine temelje turističke ponude.

3.3.1. Kultura i baština

Kulturna dobra na području Općine mogu se prema vrsti podijeliti na arheološka kulturna dobra i nepokretna pojedinačna kulturna dobra.

U arheološka kulturna dobra spadaju:

- ▶ Arheološko nalazište Gradina korenička – Crkvina
- ▶ Arheološko nalazište Gradina Kozjak (Krčingrad)
- ▶ Arheološko nalazište Homoljac – Crkvina
- ▶ Arheološko nalazište Krst
- ▶ Arheološko nalazište Šanci
- ▶ Arheološko nalazište Široka luka – crkva Sv. Marka

Arheološka dobra većinom su srednjovjekovne i novovjekovne starosti i nemaju veliki stupanj turističke atraktivnosti. Iznimka je Gradina Kozjak (Krčingrad) koji se nalazi unutar NP Plitvička jezera. Stari grad Krčingrad smješten je na slikovitom poluotoku između Gradinskog i Kozjačkog jezera. Prema rezultatima arheoloških istraživanja, kao i analizom dostupnih povijesnih izvora, pretpostavlja se da je grad podignut na prijelazu iz 13. u 14. stoljeće, a njegova gradnja povezuje se s utjecajnom plemićkom obitelji knezova Babonić. Zahvaljujući svom strateškom položaju, Krčingrad pruža prekrasan pogled na okolne slapove i jezera. Danas je posjetiteljima lako dostupan – s južne strane do njega vozi turistički vlakić, dok se s jugozapada i

sjeverozapada može doći Štefanijinom stazom, a sa sjevera brodom preko jezera (www.np-plitvicka-jezera.hr, 2025.).

Nepokretna pojedinačna kulturna dobra uključuju sakralne građevine, stambene građevine, industrijske građevine, javne građevine, memorijalna obilježja i mjesta, memorijalne građevine, stambeno-gospodarske građevine i gospodarske građevine.

U gospodarske građevine spada:

- ▶ Zgrada lugarnice

U Industrijske građevine spada:

- ▶ Hidrocentrala na jezeru Burget

U javne građevine spadaju:

- ▶ Hotel „Plitvice“
- ▶ Kompleks zgrada Vila Izvor
- ▶ Restoran „Kozjak“
- ▶ Zgrada društvene prehrane
- ▶ Zgrada poštanskog ureda
- ▶ Zgrada stare škole (realka)

U memorijalna obilježja i mjesta spadaju:

- ▶ Mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata sa spomen obilježjima na području Republike Hrvatske
- ▶ Spomeničko mjesto „Bigina poljana“
- ▶ Spomeničko mjesto Labudovac

U memorijalne građevine spadaju:

- ▶ Rodna kuća Rade Končara
- ▶ Zgrada u kojoj je formiran Inicijativni odbor ZAVNOH-a

U sakralne građevine spadaju:

- ▶ Crkva Svetih Arhangela Mihajla i Gavrila
- ▶ Crkva Uspenja Presvete Bogorodice

U stambene građevine spadaju:

- Četiri zgrade

U stambeno-gospodarske građevine spadaju:

- Ruralni ansambl
- Tradicijska okućnica

Najveću turističku vrijednost imaju tradicijske okućnice i ruralni ansambl koji doprinose krajobraznom potencijalnu razvoja ruralnog i agroturizma. Tradicionalna lička okućnica smještena je izvan naseljenog područja i sastoji se od stambene kuće te pripadajućih gospodarskih zgrada. Stambeni objekt je prizemnica pravokutnog tlocrta, s istaknutim rizalitom na stražnjem dijelu. Unatoč vremenu, kuća je očuvala brojne arhaične elemente koji svjedoče o nekadašnjem načinu života: otvoreno ognjište s otvorenim tavanom, drveni stropni grednik, badža (mala unutarnja niša), dvočlana prostorna organizacija, te mali prozori karakteristični za tradicijsku gradnju. Cjelokupna okućnica predstavlja tipičan primjer ličkog ruralnog ansambla, u kojem se, unatoč modernizacijama i intervencijama, još uvijek jasno prepoznaje izvorna struktura i način gradnje. Očuvani su važni elementi koji dokumentiraju tradicijski način života i arhitekture u Lici.

3.3.2. Priroda i okoliš

Općina Plitvička Jezera raspolaže iznimno vrijednim prirodnim resursima koji čine osnovu njezine turističke prepoznatljivosti. Spoj vode, šuma, čiste prirode i bogatog biljnog i životinjskog svijeta nudi jedinstven ambijent za razvoj turističke ponude. Na području Općine nalaze se područja pod Naturom 2000:

- HR1000020 – NP Plitvička jezera – Direktiva o pticama
- HR1000021 – Lička krška polja – Direktiva o pticama

- HR5000020 – NP Plitvička jezera – Direktiva o staništima
- HR2001058 – Lička Plješivica – Direktiva o staništima
- HR2001324 – Bjelopolje – Direktiva o staništima
- HR2001049 – Kravica – Direktiva o staništima

Nacionalni park Plitvička jezera već je turistički valoriziran, dok ostali lokaliteti predstavljaju turistički potencijal.

Lička krška polja obuhvaćaju prostrane vlažne i suhe travnjake, poplavljena nizinska područja, rijeke i podzemne vodotoke. Uključuju Ličko, Kosinjsko, Gacko, Kravsko, Črnačko, Stajničko, Gračačko polje i Bjelopolje, kao i nekoliko manjih polja. Ovo područje je jedno od najvažnijih gnjezdilišta crvene svrake i prepelice žutke u Hrvatskoj.

Lička Plješivica je izdužena planinska barijera koja se proteže u smjeru sjeverozapad-jugostok, a njezin najviši vrh je Ozeblin (1657 m). Područje se proteže od Nacionalnog parka Plitvička jezera na sjeveru do grada Donjeg Lapca na jugu, u dužini većoj od 40 kilometara. Većim je dijelom prekrivena šumama, koje je ispresijecala mreža šumskih cesta korištenih u svrhu prevencije požara. Na planinskim vrhovima razvijene su zakrčljale borove zajednice (klekovina) i travnjaci. Prostor Plješivica značajno je zbog prisutnosti sve tri velike zvijeri (ris, smeđi medvjed, vuk), važnog staništa za zelenu kopitnjaču i tigrastog moljca i značajne površine stanišnog tipa 6170 – planinski travnjaci na silikatnim supstratima (Bioportal, 2025).

Kravica je krško polje smješteno nedaleko od Nacionalnog parka Plitvička jezera. Kroz polje, obraslo livadama protječe povremeni potok Krasulja, koji skuplja vodu s obližnjih padina i manjih izvora, a ponire na južnom dijelu polja. Na području polja nalaze se i drugi manji

povremeni potoci i izvori. Područje Krbavice je značajno zbog prisutnosti leptira, prisutnosti rakušca u alpskoj biogeografskoj regiji Hrvatske, te prisutnosti stanišnog tipa 6410 – travnjaci s razvijenom vegetacijom vlažnih nizinskih i planinskih livada (Bioportal, 2025).

Bjelopolje je značajno zbog prisutnosti vrste veliki vodenjak i stanišnog tipa 6410 – vlažni travnjaci s *Molinia* vrstama (Bioportal, 2025). Navedeni lokaliteti predstavljaju dobru podlogu za razvoj aktivnog turizma potencijalnim ulaganjem u izgradnju šetnica, planinarskih i biciklističkih staza. Bogatstvo životinjskih vrsta omogućuje razvoj lovnog turizma, kao i promatranja ptica (birdwatching).

3.4. Javna turistička infrastruktura

Javna turistička infrastruktura definirana je Pravilnikom o javnoj turističkoj infrastrukturi (NN 136/21) kao infrastruktura u javnom vlasništvu koja je kontinuirano ili dijelom godine u funkciji turizma te je dostupna svima pod jednakim uvjetima sukladno njezinoj prirodi i namjeni. Prema podjeli infrastruktura se dijeli na primarnu i sekundarnu.

Primarna infrastruktura odnosi se na infrastrukturu koja izravno utječe na razvoj turizma i turističke ponude. Na području Općine Plitvička Jezera obuhvaća:

- ▶ Oko Mrsinja – biciklistička ruta
- ▶ Obroncima Plješivice – biciklistička ruta
- ▶ 5 MTB staza
- ▶ Planinarska staza Medveđak
- ▶ Planinarska staza Mrosinj Grad
- ▶ Planinarska staza Mrosinj
- ▶ Planinarska staza Gola Plješevica
- ▶ Poučno-rekreativna staza Čorkova Uvala
- ▶ Poučno-rekreativna staza Plitvica
- ▶ NP Plitvička jezera:
 - ▶ 20 km staza i mostića

- ▶ 3 pristaništa
- ▶ 8 brodova
- ▶ 6 panoramskih vlakića

- ▶ Info ploče i turistička signalizacija na području Općine

Sekundarna infrastruktura odnosi se na infrastrukturu koja ne utječe izravno na razvoj turizma i samo je dijelom godine ili samo sporednom funkcijom u službi turizma. Na području Općine Plitvička jezera obuhvaća:

- ▶ Arheološko nalazište Gradina Kozjak (Krčingrad)
- ▶ Crna pećina – speleološki objekt
- ▶ Golubnjača – speleološki objekt
- ▶ Šupljara – speleološki objekt
- ▶ Javno parkiralište u Korenici
- ▶ Nogometno igralište u Korenici
- ▶ NP Plitvička jezera:
 - ▶ 2 parkirališta
 - ▶ 2 javna sanitarna čvora
- ▶ Rodna kuća Rade Končara

3.5. Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura omogućuje osnovne uvjete za život, rad i funkcioniranje zajednice u Općini Plitvička Jezera. U komunalnu infrastrukturu spadaju sustavi i mreže koje omogućuju opskrbu električnom energijom, telekomunikacijsku i internetsku dostupnost, vodoopskrbu i odvodnju, te gospodarenje otpadom.

3.5.1. Energetska infrastruktura

Sustav opskrbe električnom energijom na području Općine Plitvička Jezera obuhvaća zračne i kabelske vodove ukupne duljine 408 kilometara. Najveći udio čine niskonaponski zračni vodovi, koji se protežu na 350 kilometara. Slijede srednjenaponski zračni vodovi s ukupnom duljinom od 43 kilometra, dok su niskonaponski kabelski vodovi najmanje

zastupljeni (Strategija razvoja Općine Plitvička Jezera 2023. – 2027.). Prostornim planom upravljanja Općine omogućava se izgradnja uređaja, postrojenja i potrebne opreme za potrebe iskorištavanja obnovljivih izvora energije vjetra, sunca, vode i geotermalne energije. Energetska infrastruktura na području NP Plitvička jezera uređena je Prostornim planom područja posebnih obilježja Nacionalnog parka Plitvička jezera. Prema planu, na području parka prolaze 110 kV, 35 kV i 10 kV dalekovodi, te je definirana nova trasa 110 kV dalekovoda od RS 35/10 kV Plitvička Jezera do TS 35/10 kV Rastovača, i trasa novog 10 kV dalekovoda Bijela Rijeka-Plitvički Leskovac. Na temelju navedenih podataka možemo zaključiti da stanje i opseg energetske infrastrukture zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva i odvijanje turističke djelatnosti.

3.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta

Telekomunikacijska infrastruktura u Općini Plitvička Jezera je u fazi razvoja — mobilna pokrivenost je solidna za osnovne potrebe, dok pristup širokopojasnom (optičkom) mrežom dobiva zamah u posljednjem razdoblju zbog strateškog cilja EU u kojem je jedan od prioriteta univerzalna dostupnost širokopojasne mrežne infrastrukture. Za smještaje uključene u projekt dostupne su brzine koje zadovoljavaju suvremene potrebe, ali još uvijek postoje neuključena područja gdje je mobilna mreža primarni način povezivanja. Osim navedenog, na području Općine djeluju poštanski uredi smješteni u Korenici i Ličkom Petrovom Selu.

3.5.3. Vodoopskrba i odvodnja

Upravljanje vodoopskrbom i odvodnjom na području Općine Plitvička Jezera povjereno

je tvrtki Vodovod Korenica d.o.o., koja pruža usluge distribucije pitke vode i odvodnje otpadnih voda. Opskrba vodom za stanovništvo osigurana je putem tri glavna vodoopskrbna podsustava: Kozjak, Čujića Krčevina i Vrelo. Za rad odvodnog sustava, uključujući i pročišćavanje otpadnih voda također je zadužena tvrtka Vodovod Korenica d.o.o. Sustav odvodnje izgrađen je kao razdjelni (separacijski) sustav, što znači da se fekalne i oborinske vode odvođeno odvojeno, a u njegovu funkcionalnost uključeno je šest crpnih stanica. Zbog slabe izgrađenosti kanalizacijske mreže, ukupna priključenost potrošača na sustav je niska. Kanalizacijska mreža dostupna je samo u pojedinim naseljima, i to u Jezercu, Korenici, Plitvičkim Jezerima i Rastovači, gdje su korisnici priključeni na postojeći sustav (Strategija razvoja Općine Plitvička Jezera 2023. – 2027.). Neriješeno pitanje odvodnog sustava na širem području Općine Plitvička jezera predstavlja značajnu opasnost za okoliš. Posebno su problematične propusne septičke jame kod postojećih objekata, uz nedostatak nadzora njihove ispravnosti i redovitog pražnjenja. Dodatno, stanje infrastrukture je zapušteno, a postojeća kanalizacijska mreža pokazuje znatnu propusnost.

3.5.4. Gospodarenje otpadom

Uslugu prikupljanja i odvoza otpada na području Općine Plitvička Jezera pruža komunalna tvrtka Komunalac d.o.o., koja je u potpunom vlasništvu Općine. Na području Općine se nalazilo odlagalište otpada „Vrpile“, koje je zatvoreno za daljnje korištenje 15. travnja 2019., a od tada se prikupljeni komunalni otpad zbrinjava na odlagalištu Podum u Otočcu. Miješani komunalni otpad iz privatnih kućanstava prikuplja se jednom tjedno, putem spremnika koje korisnici prethodno zatraže. Krupni (glomazni) otpad prikuplja se dva puta

godišnje. Na području Općine još nije izgrađeno reciklažno dvorište, ni za opći otpad ni za građevinski otpad. Planira se izgradnja reciklažnog dvorišta na česticama k.č. br. 11602 i 12440, k.o. Korenica. Dodatno, postavljena su dva mobilna reciklažna dvorišta – jedno za područje naselja Korenica, a drugo za područje Nacionalnog parka Plitvička jezera, s ciljem poboljšanja sustava gospodarenja otpadom.

3.6. Prometna infrastruktura

Prometno-geografski položaj Općine Plitvička Jezera je povoljan zbog razvijene i dostupne cestovne mreže. Iako ovim područjem ne prolazi Autocesta A1, dobra povezanost s ostalim dijelovima Republike Hrvatske osigurana je važnim tranzitnim prometnim pravcem državne ceste D1 (GP Macelj (gr. R. Slovenije) – Krapina – Zagreb – Karlovac – Gračac – Knin – Brnaze – Split) koja spaja Hrvatski sjever i jug. Ostale državne ceste koje se nalaze na području Općine Plitvička Jezera su:

- ▶ D25 (Korenica – Bunić – Lički Osik – Gospić – Karlobag),
- ▶ D42 (Vrbovsko – Ogulin – Josipdol – Plaški – Poljanak – Grabovac),
- ▶ D52 (Špilnik – Korenica)
- ▶ D217 (Ličko Petrovo Selo – GP Ličko Petrovo Selo).

Područjem Općine prolaze i tri županijske ceste:

- ▶ Ž5201 [Selište Drežničko (D42) – Prijeboj (D1)]
- ▶ Ž5156 [Čanak (L59041) – Kozjan – Bunić (D25)]
- ▶ Ž5169 [Bjelopolje (D1) – Donji Lapac (D218)]

Također područjem Općine prolazi i 12 lokalnih cesta:

- ▶ L 59024 (Ž5201 – Smoljanac – Rešetar – D1)
- ▶ L 59025 (Ž5201 – Rastovača)
- ▶ L 59026 (D1 – Donji Vaganac)
- ▶ L 59027 (D1 – L. Petrovo Selo – N. Selo Koreničko – Željava)
- ▶ L 59040 (L59039 – L59041)
- ▶ L 59041 [Ramljani (Ž5148) – Čanak (Ž5156)]
- ▶ L 59042 (Trnavac – D52)
- ▶ L 59045 [D1 – Mihaljevac – Korenica (D1)]
- ▶ L 59067 [Gradina Korenička (D1) – Šeganovac (L59066)]
- ▶ L 59069 (Tuk Bjelopoljski – D1)
- ▶ L 59125 [Kosa Janjačka (Ž5155) – Čanak (Ž5156)]
- ▶ L 59136 (Gornji Vaganac – D1)

Obilježje cestovnog prometa je izrazita sezonalnost. Unutar sezone (od svibnja do rujna), broj automobila koji prolaze kroz ceste unutar i oko NP Plitvička Jezera značajno raste. To je zbog velikog broja turista koji posjećuju park, a sezona uključuje i povećani broj autobusa, kamiona za opskrbu, te vozila koja prevoze posjetitelje. Procjene govore da u srcu turističke sezone, broj automobila na tim cestama može biti i nekoliko puta veći nego van sezone.

Naplata parkiranja vrši se na 2 parkirališta unutar NP Plitvička jezera s oko 2500 parkirnih mjesta za osobne automobile i 60 mjesta za autobuse. U naselju Korenica nalazi se besplatno javno parkiralište. Većina stanovništva i turista izvan nacionalnog parka koristi privatna parkirališta.

Na području Općine nema zračnih pristaništa, helidroma ni letilišta. Najbliže međunarodne zračne luke od interesa za Općinu su one u Zagrebu, Rijeci i Zadru. Također, na području Općine nije omogućen ni prostornim planom predviđen željeznički promet.

3.7. Analiza stanja digitalizacije

Besplatan pristup internetu omogućen je u užem centru naselja Korenica. Cijelo područje Općine je pokriveno mobilnom mrežom, iako je dostupnost većih brzina ovisna o tipu mobilnog uređaja, tarifnom modelu, razini signala, te trenutnoj prometnoj opterećenosti mobilne mreže.

Sigurnost i privatnost – Svim pružateljima usluge smještaja dostavljene su obavijesti na više jezika koje ih informiraju o obvezi prikupljanja osobnih podataka gostiju radi njihove evidencije u sustavu eVisitor. Prema članku 5., stavku 4. Pravilnika o načinu vođenja popisa turista, podaci za prijavu i odjavu turista unose se na temelju osobne iskaznice, putovnice ili druge identifikacijske isprave. Zbog toga su gosti obaviješteni da su dužni pokazati valjanu identifikacijsku ispravu te pružiti sve dodatne podatke koji su potrebni za prijavu, a nisu sadržani u toj ispravi. Sukladno članku 6. istog Pravilnika, svi prikupljeni osobni podaci čuvaju se 10 godina.

3.8. Pristupačnost destinacije osobama s invaliditetom

Pristupačni turizam odnosi se na osmišljavanje i prilagodbu turističkih usluga i sadržaja kako bi bili dostupni što širem krugu posjetitelja, osobama s invaliditetom, starijim osobama, osobama s otežanim kretanjem, obiteljima s malom djecom te turistima sa specifičnim zdravstvenim ili prehrambenim zahtjevima, uz primjenu načela univerzalnog dizajna i uključenosti. Procjenjuje se da osobe s invaliditetom čine najmanje 15 % svjetske populacije, odnosno oko 1,2 milijarde ljudi, a oko 30 % njih redovito putuje. Ako su zadovoljni iskustvom, često se vraćaju na ista, provjerena odredišta. Zbog specifičnih potreba,

njihova potrošnja je u pravilu veća, a gotovo uvijek putuju u društvu jedne ili više osoba. Također, imaju tendenciju izbjegavati gužve i putovati izvan glavne sezone, što ih čini još atraktivnijom ciljanom skupinom za turistički sektor. Prilagođavanje infrastrukture, odnosno otklanjanje arhitektonskih barijera u prostoru, nije uvijek i svugdje moguće zbog specifičnosti konfiguracije terena Općine stoga je potrebno raditi na stjecanju osnovnih znanja o komunikaciji i usluživanju osoba s različitim vrstama invaliditeta.

Područje NP Plitvička jezera, u skladu s prostornim mogućnostima, dobro je prilagođeno osobama s invaliditetom. Pogodnosti dostupne osobama s invaliditetom tijekom posjeta Nacionalnom parku Plitvička jezera su sljedeće:

- ▶ Osobe s invaliditetom koje imaju više od 50 % invaliditeta ostvaruju pravo na besplatan ulaz u Park, uz uvjet prezentacije odgovarajuće iskaznice.
- ▶ Iako teren u području jezera nije u potpunosti prilagođen zbog visinske razlike od 134 metra između najnižeg i najvišeg jezera, moguće je razgledati određene dijelove Parka. Ulaz 1 preporučuje se kao početna točka jer se samo 100 metara od ulaza nalazi vidikovac s pogledom na Veliki slap i Sastavke. Ako se dolazi na Ulaz 2, može se krenuti stazom pokraj hotela Bellevue prema pomoćnom ulazu Flora, a zatim pristupnim putem do bistroa Kupalište, odakle se može ukrcati na elektrobrod na pristaništu P1.
- ▶ Na elektrobrodu su predviđena mjesta za osobe s invaliditetom, a osoblje Parka rado pomaže prilikom ukrcaja i iskrcaja.
- ▶ U hotelu Jezero, koji se nalazi unutar Nacionalnog parka, nekoliko smještajnih jedinica posebno je prilagođeno osobama s invaliditetom. Hotel također ima prilagođen pristup, osigurana parkirna mjesta i liftove, što omogućuje lakše kretanje.

- Restorani i ugostiteljski objekti u Parku – Lička kuća, Borje, Korana, Vučnica i bistro Slap – svi imaju pristupne rampe i uređen prilaz za goste s invaliditetom.
- Na svim parkiralištima u sklopu Parka nalaze se označena parkirna mjesta s oznakama pristupačnosti, namijenjena osobama s invaliditetom (www.np-plitvička-jezera.hr).

3.9. Organiziranost i dostupnost usluga u destinaciji

Prema Registru udruga Republike Hrvatske, na području Općine djeluje 40 udruga. Najviše udruga djeluje u području sporta, a zatim ih slijede kultura i umjetnost, socijalna djelatnost, branitelji i stradalnici, te obrazovanje, znanost i istraživanje.

Lokalna akcijska grupa Lika (LAG LIKA) osnovana je 15. svibnja 2013. godine i djeluje na području dvaju gradova, Gospića i Senja, te deset općina: Brinje, Donji Lapac, Gračac, Karlobag, Lovinac, Perušić, Plitvička Jezera, Rakovica, Udbina i Vrhovine. Osim predstavnika gradova i općina, članstvo u LAG-u LIKA čine i privatni i civilni sektor, ukupno 46 redovnih članova. Glavni ciljevi LAG-a su povećanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje i prerade uz pridržavanje principa pametnog, održivog i uključivog razvoja, učinkovito korištenje prirodnih i kulturnih bogatstava za gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta, smanjenje iseljavanja s ruralnih područja te unapređenje kvalitete života lokalnog stanovništva (LAG Lika, 2025.).

Na području Općine djeluju predškolska ustanova u naseljima Korenica i Mukinje, osnovna škola u naselju Korenica, osnovna škola u naselju Plitvička Jezera područnim školama u naseljima Smoljanac i Vaganac, te srednja škola u naselju Korenica. Turistička

ambulanta organizirana je unutar NP Plitvička jezera u Mukinjama za vrijeme turističke sezone u svim danima u tjednu. Unutar Općine nalazi se i više trgovina mješovitom robom i bankomata. U naselju Korenica djeluju poslovnica banke, poslovnica pošte, poslovnica Fine i dom zdravlja. Poštanski uredi nalaze se u mjestima Korenica i Ličko Petrovo Selo. Od žurnih službi na području Općine djeluju Javna vatrogasna postrojba Plitvička jezera – Korenica, policijska postaja u Korenici, općinsko društvo crvenog križa, hitna medicinska pomoć, postaja granične policije i dobrovoljno vatrogasno društvo.

3.10. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Stanje zaposlenosti i nezaposlenosti na području Ličko-senjske županije prati Područni ured HZZ-a u Gospiću s ispostavama u Donjem Lapcu, Gospiću, Novalji, Korenici (općine Plitvička Jezera i Udbina), Otočcu i Senju. Prema podacima HZZ-a u najveći broj slobodnih radnih mjesta bio je u uslužnim djelatnostima. Radna mjesta koja su najviše tražena bila su:

- Kuhar/ica
- Čistač/ica
- Sobar/sobarica
- Recepcionar/ka
- Oglašivač/ica

Zaposlenost u Ličko-senjskoj županiji obilježava blaga sezonalnost. Udio sezonskih djelatnika u radnoj snazi 2024. iznosio je 2,1 %, što ju je svrstalo na 10. mjesto među županijama. Na području Općine Plitvička Jezera u lipnju 2025. godine bilo je 57 nezaposlenih osoba, od kojih je 3 bez škole, 15 s osnovnom školom, 16 sa srednjom školom (trogodišnja), 19 sa srednjom školom (četverogodišnja) i 4 s visokom stručnom spremom. Najviše nezaposlenih osoba spada u kategoriju stariji od 60 godina.

3.11. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Komunikacijski kanali obuhvaćaju različite oblike prenošenja informacija kao što su: priopćenja za javnost, medijske konferencije, intervjui, promotivni letci, informativne brošure, tekstovi u tiskanim i online medijima, televizijske i radijske objave, sadržaji na društvenim mrežama, oglasne ploče, plakati, newsletteri i drugi oblici informiranja.

Mogu podijeliti na dvije osnovne skupine:

1. Offline komunikacijski kanali – uključuju tiskane medije poput novina i časopisa, promotivne materijale (letci, plakati), fizičke oglasne ploče, interne grupe unutar organizacije, sastanke, prezentacije, kao i oglašavanje putem televizije i radija.
2. Online komunikacijski kanali – obuhvaćaju digitalne alate kao što su e-mail, newsletteri, društvene mreže, web stranice, blogovi, internetski portali, intranet sustavi te video sadržaji poput edukativnih snimki i webinarima.

Danas se najveći učinak u komunikaciji postiže putem digitalnih kanala, prije svega zahvaljujući njihovoj sposobnosti da dosegnu globalnu publiku, privuku različite skupine korisnika i omoguće komunikaciju uz znatno niže troškove.

Plitvička Jezera kao destinacija predstavljena je na službenoj web stranici Hrvatske turističke zajednice, službenoj stranici Turističke zajednice Ličko-senjske županije i službenoj stranici TZO Plitvička Jezera (www.discoverplittvice.com). NP Plitvička jezera također ima službenu web stranicu na kojoj promovira svoj turistički proizvod. Osim preko web stranice, TZO Plitvička jezera oglašava se preko društvenih mreža – Facebooka, X-a, Instagrama i YouTube-a. Facebook profil ima 37.000 pratitelja, X profil 510, a Instagram profil 2276. Još posjećenije su društvene mreže Parka koji

ima preko 100.000 pratitelja na Facebook profilu, 1520 pratitelja na X profilu i preko 58.000 na Instagram profilu.

Uz online komunikacijske kanala, TZO Plitvička Jezera oglašava se kroz offline kanale pute promotivnih materijala, tiskanih medija, konferencija, sajmovi i slično. TZO Plitvička Jezera u 2023. godini kreirala je novu brošuru u kojoj su objedinjene aktivnosti, smještaj i gastronomija. Također, djelatnici TZO redovito sudjeluju na nacionalnim i međunarodnim turističkim sajmovima.

3.12. Analiza konkurencije

Analiza konkurencije u turizmu predstavlja sustavno proučavanje drugih destinacija koje imaju iste ili slične turističke proizvode, tržišne segmente ili posjetitelje kao i vaša destinacija, kako bi se bolje razumjele njihove snage, slabosti, strategije i pozicija na tržištu.

Općina Plitvička Jezera daleko je najznačajnije turističko područje unutar Ličko-senjske županije s toga se konkurentnost destinacije može sagledati i izvan županijske razine. Kao glavni konkurenti izdvojene su destinacije koje se nalaze na području NP Plitvička jezera i destinacije koje nude sličan turistički proizvod, odnosno bogatstvo prirodnih resursa. Navedene destinacije su:

- Općina Vrhovine (Ličko-senjska županija)
- Općina Rakovica (Karlovačka županija)
- Općina Saborsko (Karlovačka županija)
- Grad Slunj (Karlovačka županija)

Tablica 5. Usporedba konkurentskih destinacija s Općinom Plitvička Jezera

Općina Vrhovine	
Sličnosti	Razlike
- Dio površine NP Plitvička jezera (29,64 %) nalazi se na području Općine - Brdsko-planinsko područje - Atraktivni prirodni resursi	- Glavne turističke atrakcije NP Plitvička jezera nalaze se na području Općine Plitvička Jezera - Manji broj smještajnih kapaciteta - Slabija ugostiteljska ponuda - Manji broj izletničkih aktivnosti
Općina Rakovica	
Sličnosti	Razlike
- Dio površine NP Plitvička jezera (2,81 %) nalazi se na području Općine - Atraktivni prirodni resursi - Razvijena smještajno-ugostiteljska ponuda	- Većina posjetitelja izletnički odlazi na područje Općine Plitvička Jezera - Veći naglasak na etno ponudu - Plitvička jezera su snažniji brend
Općina Saborsko	
Sličnosti	Razlike
- Dio površine NP Plitvička jezera (6,60 %) nalazi se na području Općine - Atraktivni prirodni resursi	- Slabije razvijeno turističko područje (ITR IV) - Malen broj smještajnih kapaciteta
Grad Slunj	
Sličnosti	Razlike
- Atraktivni prirodni resursi - Vodna bogatstva	- Veći broj kulturnih dobara - Manji broj smještajno-ugostiteljskih sadržaja - Manja međunarodna prepoznatljivost

Tablica 6. Usporedba turističkih kretanja konkurentskih destinacija s Općinom Plitvička Jezera

	Plitvička Jezera	Vrhovine	Rakovica	Saborsko	Slunj
ITR	I	III	I	IV	III
Noćenja 2023.	398.276	11.208 ¹	277.092	4.123	84.537
Noćenja 2024.	414.531	9.129 ²	257.758	4.210	88.819
Broj kreveta	5.326	/	4.695	286	866

Na temelju Tablice 4 i Tablice 5 vidljivo je da je glavnih konkurent Općini Plitvička Jezera susjedna Općina Rakovica koja svoju turističku ponudu također temelji na NP Plitvička jezera. Plitvička jezera imaju veći broj noćenja i veći broj smještajnih kapaciteta u odnosu na Rakovicu što je indikator veće prepoznatljivosti i turističke iskoristivost destinacije. Da bi Plitvička jezera ostala najznačajnija destinacija

Gorske Hrvatske potrebno je ulagati u proširenje turističke ponude i razvoj novih atrakcija kako bi se nastavili pozitivni turistički trendovi.

1 Broj noćenja od 1.1.2023. do 30.11. 2023.

2 Broj noćenja Od 1.1. 2024. do 30.9. 2024.

Osim regionalne konkurencije, konkurenciju destinaciji čini i NP Una u susjednoj Bosni i Hercegovini. NP Una poznat je po svojim slapovima, osobito Štrbačkom Buku i Martin Brodu. Nudi aktivnosti poput raftinga, kajakarenja i biciklističkih tura. Obuhvaća i kulturne znamenitosti poput Japodskih otoka i srednjovjekovnih gradina. U odnosu na NP Una, Plitvička jezera su globalno prepoznatljiva destinacija s bogatom turističkom infrastrukturom.

3.13. Izvješće o provedenoj analizi stanja

Općina Plitvička Jezera smještena je u središnjem dijelu gorske Hrvatske, između planinskih lanaca Ličke Plješivice i Male Kapele, u sastavu Ličko-senjske županije. Prostire se na gotovo 471 km² te obuhvaća 41 naselje, od kojih je Korenica najveće i administrativno središte. Općina ima dobru prometnu povezanost – kroz nju prolazi državna cesta D1 koja povezuje sjever i jug Hrvatske, dok se najbliže autocestovno čvorište nalazi kod Otočca. Klima je kontinentalno-planinska, s dugim i snježnim zimama, kratkim jesenskim razdobljem i svježim ljetima, a godišnja količina oborina iznosi oko 1550 mm.

Demografska kretanja pokazuju izrazito negativan trend – općina je prema popisu 2021. godine imala 3649 stanovnika, što je pad od 16,5 % u odnosu na 2011., značajno veći od prosjeka Republike Hrvatske. Najveći poslodavac i nositelj gospodarskih aktivnosti je Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera, koja zapošljava preko tisuću radnika u sezoni, dok se ostatak gospodarstva temelji na turizmu, ugostiteljstvu, trgovini i manjim obrtima.

Turizam predstavlja ključnu granu razvoja općine. Godine 2024. zabilježeno je više od 267 tisuća turističkih dolazaka i 414 tisuća noćenja, pri čemu strani gosti čine preko

90 % ukupnog broja. Najviše posjetitelja dolazi iz Njemačke, SAD-a, Francuske, Italije i Hrvatske. Ipak, prosječan boravak turista je kratak i iznosi tek 1,55 dana, što je znatno manje od državnog prosjeka od gotovo pet dana. Na području općine dostupno je više od 500 smještajnih objekata s preko 5300 kreveta, od čega dominira privatni smještaj, dok unutar samog Nacionalnog parka djeluje nekoliko hotela, kampova i restorana.

Središnja i najznačajnija turistička atrakcija je Nacionalni park Plitvička jezera, najstariji i najveći nacionalni park u Hrvatskoj, uvršten na UNESCO-ovu listu svjetske prirodne baštine. Park obuhvaća gotovo 300 km², a njegovu srž čini sustav od 16 međusobno povezanih jezera nastalih procesom stvaranja sedrenih barijera. Uz prirodne ljepote, područje općine nudi i kulturno-povijesnu baštinu s 24 registrirana kulturna dobra, uključujući arheološka nalazišta, crkve, memorijalne lokalitete te tradicijske okućnice koje imaju potencijal za razvoj ruralnog i agroturizma. Događanja poput folklornih večeri, Koreničkog ljeta ili AB maratona Plitvice dodatno obogaćuju turističku ponudu.

Resursna osnova općine uključuje prirodna područja unutar mreže Natura 2000, poput Plješivice, Krbavice i Bjelopolja, koja imaju potencijal za razvoj aktivnog turizma kroz planinarske, biciklističke i edukativne staze. Javna turistička infrastruktura razvijena je ponajviše unutar Nacionalnog parka i uključuje mrežu šetnica, mostića, panoramske vlakice i brodove, dok sekundarna infrastruktura obuhvaća parkirališta, sportske terene i speleološke objekte. Komunalna infrastruktura je djelomično nedovoljna, osobito u pogledu kanalizacije i sustava gospodarenja otpadom, što predstavlja izazov za održivi razvoj. Telekomunikacijska povezanost postupno se poboljšava, a u Korenici je dostupan i besplatan bežični internet.

Na području općine organiziran je osnovni društveni i institucionalni život: djeluju vrtić, osnovne i srednja škola, zdravstvene ustanove i turistička ambulanta, policijska postaja i vatrogasna postrojba. Aktivno je i četrdesetak udruga, većinom sportskih i kulturnih. Nezaposlenost je relativno niska, no najveći broj nezaposlenih su starije osobe, dok su najtraženija zanimanja povezana s turizmom i ugostiteljstvom, što dodatno naglašava sezonski karakter gospodarstva.

Turistička zajednica općine sustavno promovira destinaciju putem internetskih stranica, društvenih mreža i sajмова, dok Nacionalni park ima snažan brend i međunarodnu vidljivost. Glavni konkurenti su susjedne općine Rakovica, Slunj, Vrhovine i Saborsko koje dijele slične prirodne resurse, ali zaostaju u razvijenosti turističke infrastrukture i međunarodnoj

prepoznatljivosti. U širem smislu konkurenciju predstavlja i Nacionalni park Una u Bosni i Hercegovini, poznat po slapovima i aktivnostima poput raftinga i kajakarenja.

Zaključno, Općina Plitvička Jezera je najznačajnija turistička destinacija Gorske Hrvatske, globalno prepoznatljiva prvenstveno zahvaljujući Nacionalnom parku. Unatoč izrazito povoljnoj poziciji i snažnom turističkom brendu, suočava se s izazovima poput depopulacije, sezonalnosti turizma, kratkog boravka gostiju te nedostatne komunalne infrastrukture. Za daljnji razvoj potrebno je ulagati u diversifikaciju turističke ponude, jačanje kulturnih sadržaja, poboljšanje infrastrukture i produženje boravka turista, kako bi destinacija zadržala konkurentsku prednost i nastavila graditi održivi turizam.

4. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

Turistički proizvod	Trenutno stanje	Potencijal
Smještaj	- Zadovoljavajući kapacitet hotelskog smještaja - U strukturi smještajnih objekata prevladavaju objekti u domaćinstvu - Zadovoljavajuće stanje kvalitete smještaja	- Povećanje kvalitete smještajnih objekata - Diverzifikacija smještajne ponude - Privlačenje investicija u razvoj „glampinga“
Ugostiteljstvo	- Raznolika ugostiteljska ponuda - Nedovoljan naglasak na tradicionalnu ličku kuhinju - Bogata ugostiteljska ponuda u NP Plitvička jezera i Korenici - Cjelogodišnje djelovanje ugostiteljskih objekata - Sezonske oscilacije radne snage	- Promocija i brendiranje ličke kuhinje - Razvoj agroturizma u udaljeniji dijelovima Općine - Povezivanje ugostitelja s LAG-om Lika – „Od polja do stola“
Turističke atrakcije: NP Plitvička jezera	- Glavna turistička atrakcija Općine - Porast broja posjetitelja - Autentična - Svjetski poznata - Brand na državnoj razini - Pod zaštitom UNESCO-a	- Poticanje održivosti - Jačanje praksi zelene energije i održivih rješenja
Turističke atrakcije: Aktivni turizam	- Nedovoljno iskorišten potencijal - Označene planinarske i biciklističke staze - Skijalište Mukinje - Atraktivnost	- Snažnije ulaganje u promociju - Razvoj infrastrukture - Poticanje razvoja promatranja ptica „birdwatching“ - Stvaranje uvjeta za razvoj lovnog turizma
Turističke atrakcije: Tradicionalna seoska arhitektura	- Izvorna - Nedovoljno iskorištena - Atraktivna	- Potencijal razvoja agroturizma i etnoturizma - Poticanje promocije - Usklađivanje s manifestacijama i događanjima
Turističke atrakcije: Događanja i manifestacije	- Raznovrsne - Atraktivne - Nedovoljno iskorištene	- Osmišljavanje novih događanja - Veći fokus na međunarodnu atraktivnost - Promicanje tradicijskih vrijednosti i ljepota
Turističke usluge	- Dobro organizirane - Umreženost TZO i JUNP Plitvička jezera - TIC Korenica - Djelovanje turističkih agencija	Osnajivanje suradnje s turističkim agencijama
Kultura i baština	- Nedovoljno iskorištena - Nedovoljno poznata - Zaštićena	- Potencijal razvoja memorijalnog turizma (II. Svjetski i Domovinski rat) - Ulaganje u obnovu - Promocija baštine
Javna turistička infrastruktura	- Raznovrsna - Dobro označena - Dobro iskorištena	- Zelena i održiva rješenja - Modernizacija - Razvoj nove turističke infrastrukture povezane s novim oblicima turizma

Turistički proizvod	Trenutno stanje	Potencijal
Komunalna infrastruktura	• Zadovoljavajuće stanje energetske infrastrukture • Povećanje broja korisnika širokopojsnog interneta • Neriješeno pitanje odvodnje i kanalizacije • Organizirano prikupljanje otpada	• Dostupnost besplatnog (WiFi) interneta • Spajanje većeg područja na kanalizacijsku mrežu • Saniranje nepravilnih crnih jama • Poticanje odvajanja otpada
Prometna infrastruktura	• Dobra cestovna povezanost • Opterećenje cestovnog sustava za vrijeme turističke sezone • Zapunjenost parkirališta za u NP za vrijeme turističke sezone	• Poticanje razvoj biciklističke infrastrukture • Organizacija „Park & Ride“ sustava za posjetitelje NP-a
Digitalne tehnologije	• Besplatan Internet u centru Korenice • Dobro vođene i pristupačne službene web stranice	• Ulaganje u kibernetičku sigurnost • Uvođenje senzora na parkiralištima
Pristupačnost destinacije	• Zadovoljavajuća fizička pristupačnost s obzirom na teren destinacije • Nedovoljna pristupačnost komunikacijskih kanala	• Poštivanje načela inkluzivnost pri stvaranju novih turističkih sadržaja • Povećanje komunikacijske pristupačnosti
Javne usluge i servisi	• Dobra dostupnost žurnih službi • Velik broj civilnih udruga	• Mogućnost suradnje LAG-a Lika s ugostiteljima • Suradnja udruga u organizaciji manifestacija
Ljudski potencijali	• Povećana potreba sezonskog zapošljavanja • Nedostatak kadra u turizmu	• Stipendiranje učenika u turističkim zanimanjima • Dodatne edukacije postojećeg kadra
Komunikacijske aktivnosti	• Organizirane službene web stranice TZO i JUNP • Aktivnost na društvenim mrežama • Brend Plitvičkih jezera	• Dodatno ulaganje u digitalni marketing • Korištenje marketinških analitičkih alata

5. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

Pokazatelji održivosti pružaju jasnu strukturu i smjernice koje turističkim destinacijama omogućuju sustavno praćenje, ocjenjivanje i unaprjeđenje razine održivosti. To je od ključne važnosti u današnjem vremenu, kada održivi pristupi predstavljaju temelj dugoročnog uspjeha u turizmu.

Plan upravljanja destinacijom mora sadržavati obvezne pokazatelje održivosti, dok također

može uključivati i specifične pokazatelje, koji trebaju biti rezultat analize trenutnog stanja destinacije i usklađeni s njezinim razvojnim ciljevima.

Popis obveznih i specifičnih pokazatelja, kao i izvori i način prikupljanja podataka potrebnih za njihovo izračunavanje, propisani su Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24).

5.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

5.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Pokazatelj	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.	
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizmu, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika $\text{Pokazatelj} = (\text{ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu}) \div [(\text{broj dana u vršnom mjesecu}) \times (\text{broj stalnih stanovnika u destinaciji}) \div 100]$ Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
2024.	2025.	2026.	2027.
70,07			

Obrazloženje rezultata: Navedeni rezultat u skladu je s prostorom ITR razine I, u kojem je turizam dominantna grana djelatnosti. Također pokazuje prostorno opterećenje u vršnom dijelu turističke sezone.

Pokazatelj	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.	
	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.	
	Podpokazatelji	• udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma • udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
Lokalno stanovništvo zadovoljno turizmom u destinaciji: 32,81 % Lokalno stanovništvo zadovoljno turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma: 100 % Lokalno stanovništvo zadovoljno turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma: 12,25 %			
Obrazloženje rezultata: Vidljiva je velika razlika u postotku zadovoljstva turizmom od strane stanovnika koji imaju korist od onih koji nemaju. Usprkos velikim razlikama ne možemo utvrditi nezadovoljstvo turizmom jer je većina ispitanika (50 %) odgovorila na pitanje s ocjenom 3. – niti nezadovoljan/na niti zadovoljan/na.			

5.1.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom

Pokazatelj	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.

Pokazatelj		Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji		
Obilježja pokazatelja	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja. Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. Word of Mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.		
	Podpokazatelji	• Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji • Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni • Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni • Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni • Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni		
Metodologija izračuna pokazatelja	Vrijednost pokazatelja – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije Vrijednosti pokazatelja mjere se s pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.			
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine			
2024.	2026.	2028.	2030.	
Indeks zadovoljstva: 88,89 % Neto spremnost na preporuku: 69,64 %				
Obrazloženje rezultata: Navedeni rezultati ukazuju na iznimno pozitivnu percepciju destinacije i doživljaja destinacije od strane turista i jednodnevnih posjetitelja.				

5.1.3. Pristupačnost destinacije

Pokazatelj	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja.	
	Opis	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.	
	Podpokazatelji	Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.	
Metodologija izračuna pokazatelja	EA – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji EAP – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom Udio pristupačnih atrakcija = (EAP×100)/EA		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
41,46 %			

Obrazloženje rezultata: Manje od polovice atrakcija pristupačno je osobama s invaliditetom, te bi trebalo nastaviti s povećanjem pristupačnosti destinacije.

5.1.4. Sigurnost destinacije

Pokazatelj	Broj organiziranih turističkih ambulanti	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.
	Opis	Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine. Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta. Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.
Obilježja pokazatelja	Podpokazatelji	N/P

Pokazatelj	Broj organiziranih turističkih ambulanti		
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj direktno preuzima i služi kao pokazatelj.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
2024.	2025.	2026.	2027.
1			
Obrazloženje rezultata: Na području Općine djeluje turistička ambulanta za vrijeme ljetnih mjeseci.			

5.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

5.2.1. Upravljanje vodnim resursima

Pokazatelj	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama.
	Podpokazatelji	N/P
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po U sklopu ekoloških manifestacija, tijekom svibnja održavaju se „Dani medvjedeg luka“, na kojima lokalni obiteljski poljoprivredni proizvođači (OPG-ovi) predstavljaju tradicionalne proizvode i jela pripremljena s medvjedim lukom, lo noćenju turista (m³) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m³). F1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji Potrošnja vode po noćenju turista = $((F2 \times N1) - (F1 \times N2)) / ((T2 \times N1) - (T1 \times N2))$ Potrošnja vode po noćenju stanovnika = $((1 \div S) \times (T2 \times F1 - T1 \times F2)) / ((T2 \times N1) - (T1 \times N2))$ Omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika = (potrošnja vode po noćenju turista) ÷ (potrošnja vode po noćenju stanovnika) × 100	

Pokazatelj	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
144 %			

Obrazloženje rezultata: Prema podacima utvrđeno je da je potrošnja vode po noćenju turista veća od potrošnje vode po noćenju stanovnika, ali nedovoljno da uzrokovalo preopterećenost vodoopskrbnog sustava.

5.2.2. Gospodarenje otpadom

Pokazatelj	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja)
	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji s povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.
	Podpokazatelji	N/P
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti F1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)	

Pokazatelj	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)		
Metodologija izračuna pokazatelja	WTN – količina otpada po turističkom noćenju = $((F2 \times N1) - (F1 \times N2)) / ((T2 \times N1) - (T1 \times N2))$ WRN – količina otpada po noćenju stanovnika = $((1 \div S) \times (F2 \times N1) - (F1 \times N2)) / ((T2 \times N1) - (T1 \times N2))$ WT – količina otpada nastalog zbog noćenja turista u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T2) i količine otpada po turističkom noćenju (WTN) $WT = T2 \times WTN$ WR – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N2) i količine otpada po noćenju stanovnika (WRN) $WR = S \times N2 \times WRN$ Omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turisti u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo (za promatrani period) = $WT \div WR$		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
213,92 %			
Obrazloženje rezultata: Prema podacima utvrđeno je da je količina komunalnog otpada nastalog zbog noćenja turista veća od količine otpada od lokalnog stanovništva. Usprkos povećanju komunalnog otpada za vrijeme vršnog dijela sezone nisu zabilježena stvaranja zagušenja postojećeg sustava.			

5.2.3. Zaštita bioraznolikosti

Pokazatelj	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolika područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.
	Podpokazatelj	- udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinaciji - kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite na temelju zakona kojim se uređuje zaštita prirode.	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	

Pokazatelj	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)		
2024.	2028.	2032.	2036.
38,42 %			
Obrazloženje rezultata: Više od trećine površine destinacije je pod nacionalnom kategorijom zaštite što ukazuje na iznimno prirodno bogatstvo destinacije.			

5.2.4. Održivo upravljanje energijom

Pokazatelj		Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.	
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.	
	Podpokazatelji	N/P	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji Potrošnja el.energije po noćenju turista = $((F2 \times N1) - (F1 \times N2)) / ((T2 \times N1) - (T1 \times N2))$ Potrošnja el.energije po noćenju stanovnika = $((1 \div S) \times (F2 \times N1) - (F1 \times N2)) / ((T2 \times N1) - (T1 \times N2))$ Omjer potrošnje el. energije po noćenju turista i stanovnika = (potrošnja el. energije po noćenju turista × 100) ÷ (potrošnja el. energije po noćenju stanovnika)		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
2024.	2028.	2032.	2036.
28,11 %			
Obrazloženje rezultata: Prema podacima utvrđeno je da je potrošnja el. energije po noćenju turista manja od potrošnje el. energije po noćenju stanovnika, s toga nema opterećenja elektroenergetskog sustava.			

5.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

Pokazatelj		Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika.		
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.		
	Podpokazatelji	N/P		
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE udio mjera u provedbi i/ili implementiranih.		
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine		
2024.		2026.	2028.	2030.
Ne				

5.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

5.3.1. Turistički promet

Pokazatelj	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom na temelju broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih dolazaka, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.	

Pokazatelj	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
2024.	2025.	2026.	2027.
54.043			

Obrazloženje rezultata: Prema podacima sustava eVisitor, mjesec s najvećim opterećenjem na području TZO Plitvička Jezera je kolovoz, u kojem je u 2024. godini ostvareno 54.043 dolazaka turista.

Pokazatelj	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.
	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćivanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.
	Podpokazatelji	• Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju
Metodologija izračuna pokazatelja	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji = ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji ÷ ukupan broj dolazaka turista u destinaciju	
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
2024.	2025.	2026.
2027.		
1,55		

Obrazloženje rezultata: %. Prosječno trajanje boravka u 2024. bilo je 1,55 dana što je značajno niže od prosjeka za Republiku Hrvatsku (4,63) i Ličko-senjsku županiju (3,82).

5.3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu

Pokazatelj		Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnost.	
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravan povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.	
	Podpokazatelji	• Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada • Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek • Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)	
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora	
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje	
2024.		2025.	2026.
Siječanj 257 Kolovoz 385			

Obrazloženje rezultata: Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane bio je veći za gotovo 50 % u kolovozu u odnosu na siječanj što ukazuje na snažnu potrebu za radnom snagom za vrijeme vršne turističke sezone.

Pokazatelj		Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u.	
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.	
	Podpokazatelji	• dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine • bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine	
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu	

Pokazatelj	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
2024.	2025.	2026.	2027.
22.024.222,16 EUR			

Obrazloženje rezultata: Gospodarski subjekti iz djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane ostvarili su visoke prihode u 2024. godini, te možemo ustvrditi da je djelatnost profitabilna na području destinacije.

5.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma

5.4.1. Turistička infrastruktura

Pokazatelj	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.
	Podpokazatelji	• popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) • identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine • popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.
Metodologija izračuna pokazatelja		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
2024.		
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	Arheologija: • Arheološko nalazište Gradina Kozjak (Krčingrad) • Arheološko nalazište Krst • Arheološko nalazište Šanci • Nepokretna pojedinačna: • Crkva Svetih Arhangela Mihajla i Gavrila • Crkva Uspenja Presvete Bogorodice • Četiri zgrade • Hidrocentrala na jezeru Burget • Hotel „Plitvice“ • Komplex zgrada Vila Izvor • Mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata sa spomen obilježjima na području Republike Hrvatske	

Pokazatelj	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija
2024.	
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	• Restoran „Kozjak“ • Rodna kuća Rade Končara • Ruralni ansambl • Spomeničko mjesto „Bigina poljana“ • Spomeničko mjesto Labudovac • Tradicijska okućnica • Zgrada društvene prehrane • Zgrada lugarnice • Zgrada poštanskog ureda • Zgrada stare škole (realka) • Zgrada u kojoj je formiran Inicijativni odbor ZAVNOH-a
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	Arheologija: • Arheološko nalazište Gradina korenička – Crkvina • Arheološko nalazište Homoljac – Crkvina • Arheološko nalazište Široka luka – crkva Sv. Marka
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	Natura 2000 • HR1000020 – NP Plitvička jezera – Direktiva o pticama • HR1000021 – Lička krška polja – Direktiva o pticama • HR5000020 – NP Plitvička jezera – Direktiva o staništima • HR2001058 – Lička Plješivica – Direktiva o staništima • HR2001324 – Bjelopolje – Direktiva o staništima • HR2001049 – Kravica – Direktiva o staništima Općina Plitvička jezera • Plitvička jezera – Nacionalni park • Crna pećina – Spomenik prirode • Golubnjača – Spomenik prirode • Šupljara – Spomenik prirode
2025.	
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	
2026.	
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	

Pokazatelj	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija
2027.	
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	
Obrazloženje rezultata: Navedeni popis pokazuje velik broj zaštićenih atrakcija na području destinacije.	

5.4.2. Održivo upravljanje destinacijom

Pokazatelj	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije.	
	Opis	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.	
	Podpokazatelji	• Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije. • Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online. • Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)	
Metodologija izračuna pokazatelja	(Omjer implementiranih aktivnosti) ÷ (ukupni broj aktivnosti definiranih Planom) × 100 Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
2024.	2025.	2026.	2027.
N/A			
Obrazloženje rezultata: Plan će biti usvojen do kraja 2024.			

5.4.3. Održivo upravljanje prostorom

Pokazatelj		Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene.	
	Opis	S obzirom na to da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.	
	Podpokazatelji	N/P	
Metodologija izračuna pokazatelja	TN – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini PS – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) PM – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene (pretežito stambene namjene) (ha) PT – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti Broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju po izgrađenoj građevinskoj površini = $TN \div (PS + PM + PT)$		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
446,64			
Obrazloženje rezultata: Broj noćenja turista po hektaru izgrađenog građevinskog područja naselja je 446,64 što ne predstavlja značajno opterećenje prostora s obzirom na to da se podatak odnosi za cijelu godinu.			

5.5. Specifični pokazatelji održivosti

Definirani su sljedeći pokazatelji održivosti:

- ▶ Utjecaj turizma na kvalitetu života lokalnog stanovništva
- ▶ Udio stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta
- ▶ Udio stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma
- ▶ Postotak ponovljenih/stalnih turista u smještajnim objektima destinacije
- ▶ Postotak turista i jednodnevnih posjetitelja koji koriste različita prometna sredstva za dolazak na odredište (javna/privatna i vrsta)

5.5.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Pokazatelj	Utjecaj turizma na kvalitetu života lokalnog stanovništva		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji pozitivno percipiraju utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji	
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor u kvaliteti života lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Bolja percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji može doprinijeti i većoj podršci turističkom razvoju, dok pogoršanje percepcije signalizira potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost.	
	Podpokazatelji	• Udio lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji kod onih koji ostvaruju koristi od turizma • Udio lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma • Zadovoljstvo životom u destinaciji u sezoni • Zadovoljstvo životom u destinaciji u izvansezonskom razdoblju	
Metodologija izračuna pokazatelja	Percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
Stanovnici s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji: 84,38 % Stanovnici zadovoljni životom u destinaciji: 59,78 %			
Obrazloženje rezultata: Iz navedenih pokazatelja vidljivo je da velika većina lokalnog stanovništva ima pozitivnu percepciju utjecaja turizma na kvalitetu života. Također većina stanovništva je zadovoljna životom u destinaciji.			

Pokazatelj	Udio stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta u ukupnom broju stalnih stanovnika.	
	Opis	Percepcija učinaka turizma i stavovi koje lokalna zajednica ima prema turističkom razvoju usko su povezani s percepcijom identiteta mjesta. Promjene uslijed intenzivnog turističkog razvoja mogu uzrokovati gubitak autentičnosti mjesta i narušiti njegov kulturni identitet. Degradacija identiteta mjesta pridonosi negativnim reakcijama prema turistima i može smanjiti zadovoljstvo životom u mjestu. Identitet mjesta ujedno je i bitan faktor u privlačenju posjetitelja, koji sve češće traže autentično iskustvo i doživljaj lokalne kulture. S druge strane, interakcija s posjetiteljima može imati i pozitivan učinak na identitet mjesta, jačanjem društvene identifikacije kroz veću percepciju posebnosti unutar lokalne zajednice ili povećanu svijest o baštini.	

Pokazatelj	Udio stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta		
Obilježja pokazatelja	Podpokazatelji	• Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta kod onih koji ostvaruju koristi od turizma • Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma • Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta prema socio-demografskim pokazateljima	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
Stanovnici koji smatraju da turizam pozitivno utječe na identitet mjesta: 67,19 % Stanovnici koji smatraju da turizam negativno utječe na identitet mjesta: 5,47 %			
Obrazloženje rezultata: Stanovništvo ima pozitivnu percepciju na utjecaj turizma na identitet mjesta. Turistička djelatnost je isprepletena s lokalnim identitetom.			

Pokazatelj	Udio stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su pod umjerenim ili visokim stresom od turizma u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.
	Opis	Emocije i stres važni su elementi psihološkog blagostanja pojedinca pa time utječu i na kvalitetu života. Turizam može imati značajan utjecaj na emocije i stres koje doživljavaju lokalni stanovnici. Praćenje psiholoških ishoda turističkog razvoja bitan je element održivog upravljanja destinacijom, posebice u kontekstu prekomjernog turizma. Ignoriranje stresa kojeg turizam izaziva kod lokalnog stanovništva može smanjiti podršku turističkom razvoju u dugom roku i uzrokovati negativne posljedice po ljudsko zdravlje.
	Podpokazatelji	• Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma kod onih koji ostvaruju koristi od turizma • Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma • Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma prema socio-demografskim pokazateljima spol, dob, udaljenost prebivališta pojedinca od glavnih turističkih zona/ atrakcija, uključenost u turističko gospodarstvo
Metodologija izračuna pokazatelja	Procjena utjecaja turizma na razinu stresa kod lokalnog stanovništva provodi se s pomoću standardiziranog upitnika subjektivne percepcije stresa (eng. <i>Perceived Stress Scale</i> , PSS) prilagođenog ispitivanju utjecaja turizma definiranim u smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	

Pokazatelj	Udio stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma			
	2024.	2026.	2028.	2030.
Stanovnici po visokim stresom: 12,69 % Stanovnici pod umjerenim stresom: 16,47 % Stanovnici pod niskim stresom: 70,84 %				
Obrazloženje rezultata: Većina stanovništva destinacije doživljava nisku razinu stresa uslijed turističke aktivnosti, s toga možemo zaključiti da turizam nije jedan od glavnih stresnih okidača na području destinacije.				

5.5.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom

Pokazatelj	Postotak ponovljenih/stalnih turista u smještajnim objektima destinacije		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena broja turista u smještajnim kapacitetima koji su već posjetili odredište tijekom posljednjih 5 godina u ukupnom broju turista u smještajnim kapacitetima u destinaciji (u %).	
	Opis	Cilj destinacije je privlačiti nove goste, ali i zadržavati one stare. Stalni ('vjerni') gosti često donose i veću korist destinaciji, te pridonose stabilnosti destinacije u kriznim razdobljima. Prijedlog je (ETIS) pratiti udio gostiju koji se vraćaju unutar posljednjih 5 godina i usmjeriti se na praćenje ponovljenih dolazaka turista u oblicima smještaja. Kvantitativno istraživanje turističke potražnje koje se provodi na reprezentativnim uzorcima turista u smještajnim kapacitetima (anketa). Ako su rezultati takvih istraživanja na raspolaganju, pokazatelj se izravno preuzima iz istraživanja. Inače je potrebno provesti istraživanje.	
	Podpokazatelji	–	
Metodologija izračuna pokazatelja	BIP – broj ispitanika u smještajnim objektima u koji su već posjetili odredište tijekom posljednjih 5 god. BI – ukupni broj ispitanika u smještaju destinacije Postotak ponovljenih turista u smještaju = $(BIP \div BI) \times 100$		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
2024.	2026.	2028.	2030.
33.33 %			
Obrazloženje rezultata: Trećina ispitanika već je posjetila destinaciju u posljednjih 5 godina. Većini ispitanika ovo je prvi boravak u destinaciji.			

5.5.3. Održivo upravljanje energijom

Pokazatelj		Postotak turista i jednodnevnih posjetitelja koji koriste različita prometna sredstva za dolazak na odredište (javna/privatna i vrsta)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Udio turista/jednodnevnih posjetitelja koji su koristili sredstva javnog prijevoza za dolazak na odredište.	
	Opis	Praćenjem vrijednosti pokazatelja za turiste i jednodnevne posjetitelje dobiva se bolja slika o dostupnosti odredišta putem održivih načina transporta. Vrijednosti podpokazatelja daju uvid u strukturu prometnih sredstava kojima turisti dolaze u odredište.	
	Podpokazatelji	1. Udio turista koji su primarno koristili automobil u dolasku u odredište 2. Udio turista koji su primarno koristili zrakoplov u dolasku u odredište 3. Udio turista koji su primarno koristili autobus u dolasku u odredište 4. Udio turista koji su primarno koristili željeznicu u dolasku u odredište 5. Udio turista koji su primarno koristili brod u dolasku u odredište 6. Udio turista koji su primarno koristili neko drugo sredstvo u dolasku u odredište Spomenuti podpokazatelji se mogu računati za sve posjetitelje zajedno, odnosno zasebno za turiste, jednodnevne posjetitelje	
Metodologija izračuna pokazatelja		BP – broj svih posjetitelja određenih obilježja (turisti i jednodnevni posjetitelji) PP – broj svih posjetitelja određene vrste koji su u dolasku u destinaciju primarno koristili javni prijevoz $\text{Udio turista koji su u dolasku u odredište koristili javni prijevoz} = (PP \div BP) \times 100$ Podpokazatelji se računaju na isti način jedino se vrijednost PP određuje kao broj posjetitelja koji su pri dolasku u odredište koristili određenu vrstu prijevoznog sredstva.	
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje	
2024.		2025.	2026.
2027.			
Automobil: 80,04 % Motocikl: 2,83 % Autobus: 16,26 % Zrakoplov: 0,87 %			
Obrazloženje rezultata: Većina turista i jednodnevnih posjetitelja u destinaciju je došla automobilom (uključujući automobile s kamp-kućicom i kampere). Manji broj posjetitelja došao je autobusima, dok su ostala prijevozna sredstva zanemariva.			

6. VOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

Razvojni smjer predstavlja sastavni dio Plana upravljanja destinacijom te mora biti usklađen s važećim aktima strateškog planiranja, prostorno-planskom dokumentacijom, planovima upravljanja kulturnim dobrima te ostalim relevantnim planskim i zakonskim dokumentima. Utvrđeni razvojni smjer treba jasno odražavati specifične lokalne okolnosti, razvojne potrebe i strateške prioritete destinacije te sadržavati skup mjera i aktivnosti usmjerenih na infrastrukturni, marketinški, organizacijski i drugi razvoj destinacije, nužan za ostvarenje postavljenih ciljeva.

6.1. SWOT analiza

SWOT analiza je analitički alat koji se koristi za procjenu unutarnjih i vanjskih čimbenika koji utječu na uspješnost, konkurentnost i razvoj određene destinacije, organizacije ili projekta. Unutarnji čimbenici se odnose na elemente unutar destinacije – ono što ona već posjeduje

ili čime upravlja. Snage označavaju pozitivne karakteristike koje doprinose konkurentnosti i uspješnosti destinacije. Slabosti označavaju ograničenja unutar destinacije koja smanjuju njezinu atraktivnost ili učinkovitost.

Vanjski čimbenici se odnose na okruženje u kojem destinacija djeluje, a na koje ona ne može izravno utjecati, ali se može prilagoditi. Prilike označavaju vanjske trendove i okolnosti koje mogu doprinijeti razvoju destinacije. Prijetnje označavaju vanjske rizike i izazove koji mogu negativno utjecati na destinaciju. Cilj SWOT analize je identificirati ključne točke polazišta za strateško planiranje. U kontekstu upravljanja destinacijom, SWOT analiza pomaže donositeljima odluka da:

- razumiju stvarne razvojne potencijale i ograničenja destinacije,
- postave održiv i konkurentan razvojni smjer,
- usklade strateške aktivnosti s lokalnim i nacionalnim prioritetima.

Tablica 7. SWOT analiza destinacije Plitvička Jezera

Snage	Slabosti
• Nacionalni park Plitvička jezera – UNESCO svjetska prirodna baština, globalno prepoznat simbol hrvatskog turizma. • Očuvan okoliš i visoka razina zaštite prostora • Visoka biološka raznolikost – bogatstvo flore i faune, čiste vode i netaknuta priroda. • Dobra prometna povezanost (autocesta A1, državna cesta D1, blizina granice s BiH). • Tradicija u ugostiteljstvu i turizmu, te postojanje kvalitetnih smještajnih kapaciteta. • Postojanje kvalitetnih edukativnih i poučnih staza, biciklističkih i pješačkih ruta (Medveđak, Čorkova uvala). • Autentična lokalna kultura i tradicija, uključujući gastronomsko nasljeđe i lički identitet. • Visoka razina prepoznatljivosti i reputacije na međunarodnom tržištu. • Pozitivna percepcija turizma među lokalnim stanovništvom – turizam kao izvor prihoda i razvoja. ??	• Sezonalnost – koncentracija posjetitelja u ljetnim mjesecima • Ograničen broj kulturno-zabavnih i sportskih sadržaja izvan NP-a koji bi produžili boravak turista. • Ograničeni kapaciteti parkirališta i prometna opterećenja tijekom vršne sezone. • Nedostatak radne snage u turističkom i ugostiteljskom sektoru – sezonski i stručno osposobljeni kadar. • Neriješeno pitanje odvodnje i kanalizacije • Kratko prosječno trajanje boravka turista (1,55 dana), što smanjuje ekonomske učinke. • Neravnomjerna prostorna raspodjela turističkih kapaciteta – koncentracija u zoni uz NP, dok su ostala naselja slabije razvijena.

Prilike	Prijetnje
• Razvoj cjelogodišnjeg turizma – jačanje zimskog i jesenskog razdoblja kroz outdoor i edukativne aktivnosti. • Diversifikacija ponude – razvoj kulturnog, gastronomskog, sportskog i zdravstvenog turizma. • Poticanje jačanja suradnje između NP-a i lokalne zajednice kroz zajedničke projekte i edukacije. • Jačanje ruralnog i agro-turizma kroz integraciju OPG-ova i tradicionalnih gospodarstava u ponudu. • Korištenje fondova EU i nacionalnih programa (NPOO, Interreg, Ruralni razvoj) za infrastrukturu i digitalizaciju. • Uključivanje mladih i edukacija kadrova kroz programe turizma, ugostiteljstva i održivog razvoja • Jačanje održivog marketinga i promocije na međunarodnim tržištima (Green Destinations, EDEN) • Digitalna transformacija i razvoj „pametne destinacije“ (digitalni vodiči, online karte, QR sustavi).	• Klimatske promjene – promjene u vodnom režimu jezera, ekstremni vremenski uvjeti, rizici za prirodni ekosustav • Prekomjerna posjećenost NP-a i pritisak na prirodne resurse, što može dovesti do degradacije okoliša. • Gubitak autentičnosti destinacije uslijed masovnog turizma i nereguliranog smještaja. • Razvoj konkurencije • Promjene potražnje na tržištima

SWOT analiza ukazuje na iznimno snažnu prirodnu i brendovsku osnovu, Općine Plitvička Jezera ali i izazove u pogledu sezonalnosti, infrastrukture, radne snage i diverzifikacije ponude.

Strategija razvoja treba se usmjeriti na produženje sezone, povećanje kvalitete i održivosti ponude, ravnomjeran teritorijalni razvoj te jačanje suradnje između dionika s naglaskom na zaštitu prirodnih vrijednosti i dobrobit lokalne zajednice.

6.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

S obzirom na to da turizam, osim pozitivnih učinaka, može imati i negativne posljedice po destinaciju, nužno je definirati opća načela i ciljeve koji će se uzeti u obzir pri oblikovanju vizije održivog turizma. Vizija omogućava dugoročni pristup razvoju turizma u destinaciji i doprinosi održivom gospodarskom rastu. Osim toga, važno je da potrebe za daljnjim razvojem turizma budu usklađene i koordinirane sa svim relevantnim dionicima u destinaciji.

Vizija turističke destinacije TZ Općine Plitvička Jezera

Plitvička Jezera su destinacija sinergije okolišne ljepote, turizma i lokalnog stanovništva koje počiva na načelima održivosti, ravnomjernog prostornog razvoja i aktivnog sudjelovanja lokalnih dionika.

6.2.1. Opća načela

Opća načela temelje se na održivosti, kvaliteti, pristupačnosti, zadovoljstvu i sigurnosti. Na temelju SWOT analize destinacije identificirana su sljedeća opća načela:

- Održivost – Očuvanje prirodnih resursa, kulturne baštine i osiguranje ekološki prihvatljivog razvoja turizma.
- Kvaliteta – Pružanje visokokvalitetne usluge i infrastrukture koja zadovoljava potrebe turista i lokalne zajednice.
- Pristupačnost – Razvoj inkluzivnog turizma koji omogućuje sudjelovanje svih skupina posjetitelja.
- Zadovoljstvo – Postizanje zadovoljstva turista, ali i stanovnika koji dijele prostor s posjetiteljima.

- Sigurnost – Osiguravanje sigurnog okruženja za posjetitelje kroz kvalitetnu infrastrukturu, zdravstvene i sigurnosne standarde.

6.3. Ciljevi razvoja turizma Općine Plitvička Jezera

Postavljeni ciljevi turizma temelje se na:

- Ekonomskom rastu – Poticanje poduzetništva, otvaranje novih radnih mjesta i povećanje prihoda lokalne zajednice.
- Kulturološkom razvoju – Očuvanje i promocija lokalne tradicije, običaja i povijesne baštine.
- Ekološkoj održivosti – Zaštita okoliša, odgovorno gospodarenje resursima i smanjenje ekološkog otiska turizma.
- Socijalnim ciljevima – Povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva kroz uključivanje zajednice u turističke aktivnosti.
- Infrastrukturnim poboljšanjima – Razvoj prometne i turističke infrastrukture kako bi destinacija bila funkcionalna i atraktivna za posjetitelje. Uspješna implementacija ovih načela i ciljeva zahtijeva koordinaciju svih dionika, uključujući lokalnu samoupravu, turističke zajednice, poduzetnike i stanovništvo. Samo zajedničkim naporima moguće je osigurati dugoročnu održivost turizma u Općini Čavle, stvarajući prepoznatljivu i atraktivnu destinaciju koja će biti poželjna kako za turiste, tako i za lokalno stanovništvo.

Tablica 8. Ciljevi razvoja turizma u okviru Plana upravljanja imovinom Općine Plitvička Jezera

Strateško područje	Ciljevi upravljanja imovinom	Očekivani učinak na razvoj turizma
Održivo korištenje prostora i resursa	Osigurati da se sva javna i turistička imovina koristi u skladu s načelima održivosti, bez ugrožavanja prirodnih resursa i krajobrazne vrijednosti područja.	Održavanje prostorne ravnoteže i smanjenje pritiska na I. zonu (NP Plitvička jezera), uz ravnomjerniji razvoj II. zone.
Razvoj komunalne i turističke infrastrukture	Prioritetno ulagati u infrastrukturu koja podržava turizam i lokalnu zajednicu (parkirališta, šetnice, biciklističke staze, javne površine, kanalizacija, rasvjeta).	Poboljšanje kvalitete boravka turista i svakodnevnog života stanovnika, povećanje atraktivnosti naselja.
Aktivacija neiskorištene imovine	Identificirati i staviti u funkciju zapuštene ili neiskorištene objekte i zemljišta kroz javno-privatna partnerstva ili najam.	Stvaranje novih smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta u II. zoni, jačanje lokalnog poduzetništva i zapošljavanja.
Demografska revitalizacija kroz imovinsku politiku	Koristiti općinsku imovinu (stanove, zemljišta, poslovne prostore) za poticanje mladih obitelji i poduzetnika na život i rad u općini.	Dugoročno zadržavanje stanovništva i formiranje održive lokalne zajednice koja podržava turistički razvoj.
Upravljanje javnim prostorima i zelenom infrastrukturom	Sustavno planirati, održavati i estetski unaprijediti javne površine, zelene zone i pristupe atrakcijama.	Podizanje vizualne kvalitete destinacije i jačanje identiteta 'Plitvička Jezera – zeleni centar Hrvatske'.
Digitalno praćenje i transparentno upravljanje imovinom	Uspostaviti digitalnu bazu podataka o imovini s evidencijom korištenja, zakupaca, ugovora i prihoda.	Učinkovitije upravljanje, veća transparentnost i bolja povezanost s planiranjem razvoja turizma.

Strateško područje	Ciljevi upravljanja imovinom	Očekivani učinak na razvoj turizma
Energetska učinkovitost i 'zeleni imovina'	Uvesti standarde energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u javne objekte i infrastrukturu.	Smanjenje troškova i doprinos zelenoj tranziciji destinacije u skladu sa Strategijom turizma RH 2030.
Korištenje imovine u funkciji turističkog proizvoda	Usmjeriti korištenje javne imovine prema razvoju interpretacijskih centara, kulturnih i sportskih zona, info točaka i manifestacijskih prostora.	Diversifikacija turističke ponude, dulji boravak posjetitelja i bolja prezentacija lokalne baštine.

6.4. Mjere i aktivnosti

Key performance index KPI (EKON.)	MJERE/AKTIVNOSTI	JED. MJ.
Produljenje turističke sezone	Povećanje broja posjetitelja kroz ciljem promocijske aktivnosti i privlačenje različitih tržišta	Broj dana
	Razvijanje raznovrsnih turističkih proizvoda i usluga na turističkim atrakcijama izvan sezone kako bi smanjila sezonalnost i povećali prihodi	
Povećanje broja zaposlenih u turizmu i broja subjekata uključenih u turizam	Otvaranje i poticanje otvaranja radnih mjesta u sektorima turizma	Broj zaposlenih/ broj subjekata
	Poticaji za razvoj malih i srednjih poduzeća i obrtnika, OPG-a, domaćih radinosti i sl. (primjer-izrada suvenira, proizvodnja lokalnih proizvoda)	
	Organizacija tečajeva, edukacija za lokalno stanovništvo u cilju stjecanja vještina potrebnih za rad u turizmu	
	Uključivanje lokalnih subjekata u opskrbu turističkog sektora	
	Razvoj lokalnih proizvoda i usluga temeljenih na lokalnim tradicijama	
Povećanje investicija u turizam	Ulaganja u infrastrukturu turizma, digitalne alate za promociju i modernizaciju turističkih objekata	EUR
	Prodaja suvenira na svim značajnim turističkim lokacijama	
Povećanje konkurentnosti destinacije	Stvaranje turističkih ruta i suradnja s obližnjim općinama i gradovima, temeljenih na specifičnim turističkim proizvodima/uslugama	Broj turista
Key performance index KPI (KULT.)		
Povećanje broja kulturne baštine stavljene u funkciju	Održavanje i obnova kulturnih i povijesnih znamenitosti	Broj objekata
	Prikupljanje i digitalizacija podataka o nematerijalnoj baštini, uključujući običaje	
Povećanje broja tematskih događaja kojima se promovira lokalna kultura	Organizacija novih događaja koji promoviraju lokalne običaje, zanate poput tradicionalnih sajмова i festivala i održavanje manifestacija posebno izvan sezone	Broj događaja
	Vođenje kreativnih radionica	

Key performance index KPI (KULT.)		
Povećanje broja edukacija za posjetitelje	Pružanje informacija putem info centara, multimedijalnih sadržaja, digitalnih aplikacija	Broj edukacija
	Organizacija edukativnih programa za turiste poput učenja tradicijskih zanata, pripreme lokalnih jela i sl.	
Povećan broj turističkih projekata u koje je uključena lokalna zajednica	Aktivno uključivanje stanovnika u turističke projekte kako bi se osigurala autentičnost i održivost	Broj projekta
	Podrška starijim generacijama o prijenosu znanja o tradicijama i običajima mladim naraštajima	
Povećanje broja autentičnih turističkih proizvoda	Razvijanje ponude temeljene na lokalnim tradicijama, uključujući posjete domaćinstvima i demonstracije obrta	Broj proizvoda/ usluga
	Promocija lokalnih specijaliteta koji uključuju posjet lokalnim proizvođačima	
	Razvoj proizvoda/usluga koji podržavaju lokalnu kulturu i povijest poput rukotvorina, tekstila, prehrambenih artikala i sl.	
Povećan broj događaja u koji su uključene strane kulture	Organizacija međunarodnih događaja koji spajaju lokalnu i strane kulture i tradicije	Broj događaja
Key performance index KPI (EKO)		
Povećanje broja turističkih aktivnostima kojima se minimalno utječe na prirodne resurse	Očuvanje biljnog i životinjskog svijeta	Broj aktivnosti
	Razvoj turističkih aktivnosti koje minimalno utječu na prirodne resurse	
	Održavanje sustava praćenja i vođenja posjetitelja kako bi se spriječilo prekomjerno opterećenje osjetljivih ekosustava	
	Razvoj turističkih aktivnosti koje minimalno utječu na prirodne resurse, poput održivog planinarenja, biciklizma i ostalih outdoor aktivnosti	
Smanjenje upotrebe plastike i povećanje reciklaže otpada	Postavljanje kanti za razvrstavanje otpada na turističkim lokacijama te poticanje posjetitelja na reciklažu i svijest o krhkosti destinacije	Kg/t
	Promicanje korištenja biorazgradivih ili višekratnih materijala na turističkim lokacijama i događajima	
Povećanje broja edukacija za posjetitelje i stanovnike	Organizacija programa i radionica za turiste o važnosti zaštite okoliša i pravilnom ponašanju u prirodi	Broj posjetitelja
	Uključivanje stanovništva u projekte zaštite okoliša (sadnja drveća, čišćenje okoliša)	
Key performance index KPI (SOC.)		
Povećan broj radnih mjesta u turizmu	Ulaganje u prometne, komunalne i društvene objekte koji će koristiti i turistima i lokalnom stanovništvu	Broj radnih mjesta
	Osiguravanje da turistički razvoj ne ograničava lokalno stanovništvo u korištenju prirodnih i kulturnih resursa	
Povećan broj proizvoda/ usluga namijenjenih ranjivim skupinama	Unapređenje usluga za ranjive skupine društva	Broj proizvoda/ usluga

Key performance index KPI (SOC.)		
Povećan broj turističkih aktivnosti kojima se štiti sigurnost zajednice	Osiguravanje da cijene usluga i sadržaja ostaju prihvatljive za lokalno stanovništvo	Broj turističkih aktivnosti
	Povećanje sigurnosnih mjera na turističkim lokacijama te ulaganje u sustav civilne zaštite	
Key performance index KPI (INF.)		
Povećano ulaganje u razvoj	Poboljšanje prometnih veza i lokalnog prijevoza radi lakšeg pristupa turističkim atrakcijama	EUR
	Izgradnja, obnova, proširenje parkirališnih kapaciteta u blizini glavnih turističkih sadržaja uz korištenje održivih materijala i ekoloških rješenja	

7. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

Za provedbu Plana upravljanja destinacijom važna je suradnja različitih dionika u turizmu: jedinica lokalne i regionalne razine. Preporuke se temelje se na načelima održivosti, uključenosti i strateške usmjerenosti za razvoj cjelogodišnje turističke ponude. Smjernice i preporuke iz ovog poglavlja imaju za cilj pružiti jasan okvir za djelovanje svih relevantnih dionika, u skladu s ciljevima definiranim u ovom Planu, pokazateljima održivosti te razvojnim prioritetima destinacijske zajednice lokalne i regionalne razine kao i brojnih drugih dionika u turizmu s naglaskom na lokalno stanovništvo i dionike bliske destinaciji.

7.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju važnu ulogu u planiranju, a time i oblikovanju razvoja turizma kroz prostorno planiranje, planiranje i izgradnju tehničke infrastrukture, zaštitu kulturne i prirodne baštine, podršku lokalnim inicijativama, ali i razvoju turizma.

Kao nositelj raznih strateških i operativnih aktivnosti JLS ima direktan utjecaj na kvalitetu turističke ponude, zadovoljstvo posjetitelja i dugoročni prosperitet općine. Predstavnici lokalne vlasti izuzetno su važni dionici u svakom razvojnom procesu. Poznajući dobro probleme i potrebe lokalne zajednice, vrlo su često inicijatori razvojnih projekata te inicijalno lobisti kod relevantnih županijskih i/ili državnih tijela. Projektima u domeni turističkog razvoja

mogu dati načelnu podršku i kadrovsku potporu, a samo u izuzetnim slučajevima raspolazu s dovoljno financijskih sredstava i kadra da ih mogu i samostalno financirati. Međutim, unatoč nedostatku financijskih sredstava, lokalna samouprava može namaknuti dovoljna sredstva za pripremu potrebne projektne dokumentacije uz koju bi se lakše lobiralo kod tijela županijske i državne uprave ili pronalazilo investitore u zemlji i inozemstvu. Preduvjet za to je prepoznavanje mogućeg doprinosa turizma društveno-ekonomskom razvoju područja pod njihovom upravom.

Lokalna samouprava uspostavlja i održava partnerske odnose s različitim dionicima u turizmu, kao što su ugostitelji, kulturni djelatnici i lokalno stanovništvo. Kroz zajednički rad moguće je postići sinergiju i optimizirati rezultate. Općina Plitvička Jezera je odgovorna za zaštitu i očuvanje kulturne baštine i svojih prirodnih ljepota. Održivost je ključni element razvoja turizma, a općina mora osigurati da se turističke aktivnosti odvijaju na način koji ne ugrožava okoliš. U suradnji s Turističkom zajednicom, a dio unutar svojih ovlasti, bi trebala:

Brinuti o izradi potrebne prostorno-planske i/ili druge projektne dokumentacije nižeg reda, nužne za razvoj pojedinih turističkih razvojnih zona/lokaliteta, podizati svijesti među lokalnim stanovništvom o važnosti svakog pojedinca u turističkom razvoju (interni marketing), kako bi svi žitelji općine, bez obzira na njihovu povezanosti i/ili uključenost u turističko privređivanje, djelovali kao svojevrсни „unapređivači prodaje“ destinacije. Osigurati „servis“

za pružanje sustavne i kontinuirane stručne pomoći poduzetnicima koji se žele uključiti u turistički razvoj. Povećati efikasnosti rada općinskih upravnih tijela u cilju eliminiranja različitih administrativnih prepreka s kojima se poduzetnici na razini lokalne samouprave često susreću. Tražiti i pružati institucionalnu pomoć i podršku privatnim poduzetnicima (potencijalnim investitorima) pri stvaranju novih turističkih proizvoda. Poboljšavati kvalitetu komunalne infrastrukture, fekalne odvodnje, održavanja čistoće javnih površina i adekvatnog zbrinjavanja otpada, odnosno hortikulturnog uređenja naseljenih područja. Sudjelovati u organizaciji kulturnih manifestacija koje privlače turiste i obogaćuju turističku ponudu, sudjelovati u razvoju tematskih ruta i staza koje povezuju kulturne, povijesne i prirodne znamenitosti, što čini turističko iskustvo zanimljivijim, – podržati lokalne proizvođače promoviranje lokalnih proizvoda i organizacijom manifestacija koje predstavljaju eno-gastronomске specijalitete, ulaganjem u edukaciju turističkih djelatnika osigurati kvalitetne usluge i zadovoljstvo turista, razvijati digitalne alate za promociju destinacije. Općina Plitvička Jezera ima ključnu ulogu u oblikovanju budućnosti turizma unutar svojih administrativnih granica, jer kroz strateško planiranje, koordinaciju, investicije i suradnju s različitim dionicima, ona može doprinijeti razvoju održivog i profitabilnog turizma koji će dugoročno koristiti cijeloj zajednici. **Uvesti ekološki doprinos** kako bi se očuvala osjetljiva priroda i okoliš u destinaciji. Ono što se ističe kao najveća potreba je ulaganje u demografiju.

7.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu

Turistička zajednica Općine Plitvička Jezera ima ključnu ulogu u daljnjem razvoju turizma u destinaciji. U razdoblju provedbe ovog Plana uloga TZ Općine Plitvička Jezera bit će usmjerena na koordinaciju turističkih aktivnosti, promociju destinacije, poticanje razvoja lokalne ponude te suradnju s dionicima radi stvaranja uvjeta za održiv i konkurentan turizam. U tu svrhu definirane su sljedeće smjernice i preporuke:

- ▶ Izraditi Plan upravljanja destinacijom;
- ▶ Provoditi projekte od interesa za razvoj destinacije u suradnji sa svim razinama vlasti;
- ▶ Razvijati selektivne oblike turizma i pratiti strukturu posjetitelja radi prilagodbe ponude;
- ▶ Koristiti digitalne alate za praćenje trendova i povratne informacije turista;
- ▶ Usklađivati aktivnosti svih dionika i kontinuirano prikupljati podatke o ponudi i resursima;
- ▶ Pratiti turističke pokazatelje i naplatu boravišne pristojbe i **uvesti ekološki doprinos** u suradnji s JLS.

Pojačanu suradnju s turističkim zajednicama drugih jedinica lokalne samouprave i okruženja radi ravnomjernijeg razvoja i bolje suradnje na obostranu korist. Nastavak suradnje s privatnim sektorom, podrška i edukacija lokalnim pružateljima usluga. Uključivanje zajednice, praćenje turističkih tokova, razvoj novih proizvoda i sadržaja i odgovorno upravljanje destinacijom.

8. POPIS PROJEKATA

Plan upravljanja destinacijom uključuje popis projekata koji doprinose provedbi mjera usmjerenih na ostvarenje pokazatelja održivosti na razini destinacije. Među njima se posebno ističu projekti od osobitog značaja za razvoj destinacije, koji imaju stratešku važnost za dugoročni i održivi razvoj turizma.

U skladu s odredbama Zakona o turizmu (ZOT), popis svih projekata koji su obuhvaćeni Planom upravljanja destinacijom dostavlja se nadležnom tijelu državne uprave za turizam, radi upisa u središnju bazu projekata.

8.1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti

Naziv projekta	POUČNA GLAGOLJAŠKA STAZA Smoljanac – Rastovača
Kratki opis	Osnovni koncept staze je prezentacija glagoljičkog pisma i njegove povijesti s naglaskom na povijest vezanu uz prostore današnje RH. Interpretacijski elementi sastoje se od betonskih slova glagoljice, slova uklesanih u stijene ili izrezbarenih u drvene panjeve na stazi, skulptura drugih likova i motiva povezanih uz glagoljicu, informacijskih tabli te dodatnih sadržaja za kojima se javi potreba tijekom projekta. Također je potrebno kontinuirano održavanje staze od strane udruga ili komunalnog poduzeća.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Smoljanac, Rastovača
Početak/završetak provedbe	2024./2026.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Izgradnja staze • Dodavanje informacijskih sadržaja
Vrijednost projekta/izvori financiranja	30.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	ŠETNICA UZ MATICU
Kratki opis	Šetnica uz rijeku maticu ima veliko značenje kako za boravak turista tako i za lokalno stanovništvo. Šetnica prati tok rijeke i nudi prekrasne prozirna okolnu prirodu. Voda u rijeci je bistra i prozirna što čini idealno mjesto za opuštanje. Postavljene su informativne table u cijelom krugu šetnice. Daljnji koraci se svakako odnose na kontinuirano uređenje i čišćenje toka matice ali i postavljanje dodatnog sadržaja, kao i postavljanje pozornice koja bi služila za održavanje ljetnih evenata, sportskih ili zabavnih na obali male rijeke Matice.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji

Naziv projekta	ŠETNICA UZ MATICU
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Rijeka Matica
Početak/završetak provedbe	U tijeku/2026.
Ključne točke ostvarenja projekta	- Izgradnja staze - Dodavanje informativnih tabli - Održavanje i uređenje toka
Vrijednost projekta/izvori financiranja	30.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da

Naziv projekta	BICIKLISTIČKE STAZE U OPĆINI PLITVIČKA JEZERA
Kratki opis	Na području Općine Plitvička jezera postoji već označena i organizirana mreža biciklističkih staza ali još uvijek postoji prostor za označavanje novih staza. Potrebno je kontinuirano ulaganje u održavanje staza kao i opremanje staza novim sadržajem, pametnim klupama, drvenim klupama i stolovima, odmorištima, info tablama...
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: - Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	- Označavanje nove staze - Opremanje postojećih staza
Vrijednost projekta/izvori financiranja	40.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	MRSINJ GRAD – SREDNJOVJEKOVNA TVRĐAVA
Kratki opis	Mrsinj Grad srednjovjekovna je tvrđava iznad Korenice, na nadmorskoj visini od 1093 m. utvrda je to iz 11. stoljeća. Od 1185. do 1460. godine bio je sjedište Krbavske biskupije. Zbog turskih osvajanja i povlačenja stanovništva, napušten je u 15. stoljeću. Danas su vidljivi ostaci bedema temelji kula, a mjesto pruža idealan pogled na koreničko polje i Plješevicu. Trenutno postoje planinarska staza na Mrsinj ali i biciklistička ruta oko Mrsinja. Ruševine zidina i temelji kula su očuvani ali dosta zarasli pa je potrebna sanacija i uređenje. Budući da je Mrsinj bio sjedište krbavske biskupije, plan je napraviti veliki kameni križ na vrhu Mrsinja, koji bi bio osvijetljen i vidio se iz podnožja. Također, u suradnji s župom sv. Jurja mučenika iz Korenice plan je napraviti i križni put s postajama do samog vrha Mrsinja.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: - Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji - Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Mrsinj, Korenica

Naziv projekta	MRSINJ GRAD – SREDNJOVJEKOVNA TVRĐAVA
Početak/završetak provedbe	2026./2029.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Sanacija i uređenje zidina • Izgradnja kamenog križa • Formiran križni put
Vrijednost projekta/izvori financiranja	100.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da

Naziv projekta	SREDNJOVJEKOVNI DANI KORENICE I BITKA ZA MRSINJ GRAD
Kratki opis	Srednjovjekovni sajam savršeno bi spojio povijest, kulturu i lokalni identitet Korenice. Također, ovakav događaj u ljetnim mjesecima kada u destinaciji boravi najviše turista ima veliki potencijal kao kulturno-turistički događaj. Sajam bi se temeljio na stvarnim događajima iz 15. i 16. stoljeća kada su hrvatski knezovi branili Korenicu, Mrsinj Grad i područje Like. Sudionici bi bili povijesne postrojbe, napravili bi srednjovjekovni trg s drvenim štandovima, kovačnicom, tkanjem, izradom oružja, starim zanatima, degustacija ličkih jela, prodaja rukotvorina i replika, mačeva, štitova, suvenira, nastupi KUDova, radionice za djecu pod nazivom „Mali Vitez“ – radionica mačevanja. Najbolja lokacija za održavanje je podno Mrsinja.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji • Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Mrsinj
Početak/završetak provedbe	2026./kontinuirano.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Organiziran sajam • Oformljeni popratni sadržaji
Vrijednost projekta/izvori financiranja	70.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	PLITVICE TEEN FEST
Kratki opis	Festival uključuje natjecanje mladih izvođača, lokalnih ali i gostiju i time se otkrivaju talenti. Događaj ima značaj zajedništva, okuplja mlade, roditelje, nastavnike, građane. Organizacija zahtjeva dobru tehničku opremu, osiguranje i koordinaciju sudionika. Festival se održava već nekoliko godina, ali sadržaj festivala treba obogatiti. Štandovi lokalnih proizvođača, glazbeno-plesni performansi
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Korenica
Početak/završetak provedbe	2026./2030.

Naziv projekta	PLITVICE TEEN FEST
Ključne točke ostvarenja projekta	• Organiziran festival • Organizirani popratni sadržaji
Vrijednost projekta/izvori financiranja	60.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	LJETNA POZORNICA
Kratki opis	Radi se o vanjskom prostoru namijenjenom za kulturne, glazbene i zabavne manifestacije u ljetnim mjesecima. Modularna konstrukcija koja omogućava jednostavnu montažu, demontažu i prilagodbu različitim događajima
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Nabava pozornice • Stavljanje pozornice u funkciju
Vrijednost projekta/izvori financiranja	60.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	DANI MEDVJEDEG LUKA
Kratki opis	Cilj ove manifestacije je promocija lokalne prirode, zdravog života, gastronomije i tradicije. Manifestacija se odnosi na branje luka, edukaciju o biljkama, degustacija jela. Održava se krajem travnja i početkom svibnja i povezana je sa sportskom manifestacijom planinarenja. Planinari dan prije beru luk kroz druženje u prirodi a drugi dan se luk degustira kroz razna tradicionalna jela. Radi se o vikend manifestaciji i ciljana publika su obitelji, turisti, ljubitelji prirode i gastronomije.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Organizacija manifestacije
Vrijednost projekta/izvori financiranja	80.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	SPORTSKE MANIFESTACIJE
Kratki opis	Sportske manifestacije u općini Plitvička jezera odnose se na utrke, biciklističke utrke, skijanje te tradicionalni Plitvički maraton. Troškovi utrka odnose se na dozvole i sigurnost, opremu, volontere, promociju, nagrade i medalje. Također sportske manifestacije tijekom obilježavanja Oluje i dana općine.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Organizacija utrka • Organizacija Plitvičkog maratona • Organizacija ostalih sportskih manifestacija
Vrijednost projekta/izvori financiranja	200.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	KULTURNO LJETO
Kratki opis	Kulturno ljeto odnosi se na čitav niz kulturnih događanja tijekom ljetnih mjeseci u cijeloj općini Plitvička jezera. Cilj je promocija lokalne kulture i običaja, obogaćivanje turističke ponude tijekom ljeta kada u destinaciji boravi najviše turista. Glazbeni program odnosi se na nastupe KUD-ova, tamburaša, bendova, izložbe lokalnih umjetnika, dani astronoma, kino na otvorenom. Troškovi manifestacija se odnose na angažiranje izvođača, oglašavanje...
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Organizacija glazbenih događanja • Organizacija likovnih događanja • Organizacija kulturnih događanja
Vrijednost projekta/izvori financiranja	200.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	JESENSKI DANI
Kratki opis	Manifestacija koja se odnosi na jedan jesenski vikend u Plitvičkom kraju pred kraj rujna. Osim promocije jesenske ljepote Like i Plitvičkih jezera radi se i o promociji lokalnih OPG-a, edukacije i zabave za posjetitelje te povezivanje prirodnih i kulturnih sadržaja. Također ovu manifestaciju vezemo uz dan lokalnog planinarskog društva koje okuplja planinare iz cijele Hrvatske.

Naziv projekta	JESENSKI DANI
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Organizacija manifestacije
Vrijednost projekta/izvori financiranja	50.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	ADVENT U OPĆINI
Kratki opis	Ovo je manifestacija koja se proteže kroz cijeli prosinac i cilj je obogatiti sadržaj tijekom cijelog mjeseca. Manifestacija sadrži adventski sajam, glazbeni program, radionice za djecu, okupljanje oko adventskih svijeća u parku uz kuhano vino, fritule, glazbu, doček nove godine za djecu i odrasle. Također, trošak za ovu manifestaciju odnosi se i na kupnju novih ukrasa za mjesto.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Organizacija adventskog sajma • Organizacija glazbenog programa • Organizacija radionica za djecu
Vrijednost projekta/izvori financiranja	100.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	TISAK KARTE
Kratki opis	Tiskanim materijalima prikazujemo glavne atrakcije, prirodne ljepote i kulturne sadržaje. Turistima dajemo informacije o pješačkim, planinarskim i biciklističkim sadržajima, ali i smještajnim kapacitetima kao i restoranima i trgovinama.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.

Naziv projekta	TISAK KARTE
Ključne točke ostvarenja projekta	Tiskana karta destinacije
Vrijednost projekta/izvori financiranja	80.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	TABLE
Kratki opis	Zbog bolje orijentacije posjetitelja, povećanja sigurnosti i kvalitete turističkog doživljaja kontinuirano radimo na poboljšanju informiranosti turista kroz turističku signalizaciju. Radi se o orijentacijskim tablama, putokazima, informativnim pločama te pješački i biciklistički znakovi.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: - Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Općina Plitvička Jezera
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	Obnovljena turistička signalizacija
Vrijednost projekta/izvori financiranja	70.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	ŽELJAVA AIRBASE POLUMARATON
Kratki opis	Svjetski poznata lokacija i blizina NP Plitvička jezera, ravna i atraktivna staza. Jednostavan prilaz, veliki broj smještajnih jedinica za prihvata trkača. Obiteljski koncept i termini izvan najfrekventnijih i vršnih razdoblja sezone. Već je uspješno proveden jedan polumaraton 2023. godine i želja je da se polumaraton nastavi održavati kontinuirano.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos ostvarenju bi bio produženje turističke sezone uvođenjem novih turističkih sadržaja koji bi potaknuli smještajnu popunjenost, lokalno gospodarstvo i turizam i izvan vršnih perioda sezone.
Nositelj provedbe	TZP Plitvičke doline
Lokacija provedbe	TZP Plitvičke doline
Početak/završetak provedbe	2026. – 2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	Provedbeni koraci uključuju: - Airbase polumaraton kao nova atrakcija - Koncept manifestacije - Satnica i kalendar izvan vršne sezone - Razvoj i potencijal promocije - Niski troškovi i dobar odaziv i reakcija nakon polumaratona 2023.
Vrijednost projekta/izvori financiranja	60.000,00 – TZ Općine Plitvička Jezera
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

8.2. Projekti posebnog značaja za razvoj destinacije

Naziv projekta	BALONOM IZNAD LIKE
Kratki opis	Ova manifestacija itekako bi obogatila turistički sadržaj u razdoblju prije i poslije sezone. Idealna lokacija za održavanje manifestacije bila bi polje koreničko, s dovoljno prostora za balone, publiku i logistiku. Program manifestacije bi se odnosio na natjecanja u preciznom spuštanju balonima, edukacije za djecu – izrađivanje mini balona, sajamski štandovi s lokalnim proizvodima, koncertni program. Također je potrebno ishodovati sve potrebne dozvole za letove balona.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji • Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Polje koreničko
Početak/završetak provedbe	2026./2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Organizirana manifestacija • Edukacije za djecu • Koncertni program
Vrijednost projekta/izvori financiranja	50.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da

Naziv projekta	UREĐENJE GALERIJE KIC-a
Kratki opis	GALERIJA Kulturno-informativnog centra u Korenici prostor je u kojem se trenutno nalazi suvenirnica, kao i velika dvorana s postavljenim žičanim sustavom s kukicama za izložbe slike. Predulaz dvorani je galerija koju bi trebalo opremiti vitrinama za sitne predmete kao i vitrinama za narodne nošnje, digitalni zaslon za prezentaciju, modularnim panelima koji bi predstavljali turističke atrakcije ali i kulturnu baštinu kraja.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Korenica
Početak/završetak provedbe	2026./2027.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Uređenje predulaza • Galerija KIC-a u punoj funkciji
Vrijednost projekta/izvori financiranja	40.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da

Naziv projekta	DIGITALIZACIJA PROSTORNOG PLANA
Kratki opis	Administrativno rasterećenje građana te postizanje veće učinkovitosti i ekonomičnosti u radu javne uprave. Brže i učinkovitije upravljanje prostorom i efikasnija usluga te brže izdavanje dozvola i izrada projekata i potrebnih dokumentacija.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Unaprjeđivanje rada JLS-a i TZ-a • Brže i učinkovitije upravljanje destinacijom
Nositelj provedbe	JLS
Lokacija provedbe	Korenica
Početak/završetak provedbe	2026./2027.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Digitalizacija • Bolji prostorni plan
Vrijednost projekta/izvori financiranja	40.000,00 – Nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne

Naziv projekta	ZVJEZDARNICA KORENICA
Kratki opis	Zvezdarnica je smještena u Korenici i zahtjeva još ulaganja kako bi se mogla početi koristiti. Noćno nebo nad Korenicom je izrazito čisto što daje veliki potencijal za otvaranje ovakvog turističkog sadržaja. Kada bude u funkciji, bit će to najveća zvezdarnica u Hrvatskoj po promjeru i visini. Također je od radova potrebno napraviti prilaznu cestu i infrastrukturu oko objekta
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos pokazateljima: • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo turista cjelokupnim boravkom u destinaciji • Prosječna duljina boravka turista u destinaciji • Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija
Nositelj provedbe	TZO Plitvička Jezera
Lokacija provedbe	Korenica
Početak/završetak provedbe	U tijeku/2026.
Ključne točke ostvarenja projekta	• Zvezdarnica u funkciji • Oformljeni popratni sadržaji
Vrijednost projekta/izvori financiranja	200.000,00 – Vlastita sredstva/nacionalni fondovi
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Da

Popis grafičkih i tabličnih priloga

Popis grafičkih priloga

Slika 1. Zoniranje područja obuhvata.....	10
Slika 2. Struktura smještajnih kapaciteta (%) – destinacija.....	18
Slika 3. Struktura smještajnih kapaciteta (%) – I. zona.....	18
Slika 4. Struktura smještajnih kapaciteta (%) – II. zona.....	18
Slika 5. Percepcija utjecaja turističkog razvoja na izgled destinacije.....	24
Slika 6. Percepcija učinka turističkog razvoja na prikladnost javnog prostora potrebama stanovništva.....	25
Slika 7. Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone.....	29
Slika 8. Percepcija učinka apartmanizacije na život u destinaciji.....	33
Slika 9. Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone.....	37
Slika 10. Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone.....	40
Slika 11. Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama.....	44
Slika 12. Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika.....	46
Slika 13. Razina nosivosti prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Smještajni kapaciteti“.....	50
Slika 14. Razina nosivosti prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Turistička potražnja“.....	52
Slika 15. Razina nosivosti prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Resursno atrakcijska osnova“.....	56
Slika 16. Razina nosivosti prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Okoliš“.....	58
Slika 17. Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Prostor“.....	61
Slika 18. Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Komunalna infrastruktura“.....	64
Slika 19. Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Prometna infrastruktura“.....	67
Slika 20. Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za kategoriju „Stanovništvo i kvaliteta života“.....	69
Slika 21. Ukupna Razina dostignutog prihvatnog kapaciteta za destinaciju.....	71
Slika 22. Scenarij ekspanzije i rasta.....	74
Slika 23. Scenarij kontinuiteta.....	76
Slika 24. Scenarij stabilnog razvoja.....	78
Slika 25. Scenarij neravnomjernog razvoja.....	80
Slika 26. Geografski smještaj Općine Plitvička Jezera.....	82
Slika 27. Struktura smještajnih kapaciteta Općine Plitvička Jezera.....	85

Popis tabličnih priloga

Tablica 1. Popis obveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta.....	12
Tablica 2. Istraživanje propusne moći glavnih turističkih prometnica u destinaciji	38
Tablica 3. Profil destinacije	84
Tablica 4. Turističko kretanje u Općini Plitvička Jezera 2022. – 2024.....	86
Tablica 5. Usporedba konkurentskih destinacija s Općinom Plitvička Jezera	96
Tablica 6. Usporedba turističkih kretanja konkurentskih destinacija s Općinom Plitvička Jezera	96
Tablica 7. SWOT analiza destinacije Plitvička Jezera.....	120
Tablica 8. Ciljevi razvoja turizma u okviru Plana upravljanja imovinom Općine Plitvička Jezera.....	122

Literatura i izvori

1. Bioportal, <https://bioportal.hr/>, 2025.
2. LAG Lika, web stranice LAG-a, <https://lag-lik.hr/>
3. Nacionalni park Plitvička jezera, web stranice parka, www.np-plitvicka-jezera.hr, 2025.
4. Open Street Map, <https://www.openstreetmap.org/#map=7/44.523/16.460>
5. Plan upravljanja Nacionalnim parkom Plitvička Jezera 2019. – 2028., (2019., Javna ustanova Nacionalni park Plitvička jezera)
6. Popis stanovništva 2021., Državni zavod za statistiku (DZS)
7. Pravilnik o javnoj turističkoj infrastrukturi (NN 136/21)
8. Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, NN 112/2024
9. Pravilnik o načinu vođenja popisa turista (NN 126/2015)
10. Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24).
11. Registar prostornih jedinica, <https://dgu.gov.hr/registar-prostornih-jedinica-172/172>
12. Registar udruga Republike Hrvatske, [Registri](#)
13. Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom, Ministarstvo turizma i sporta, [https://mint.gov.hr/UserDocsImages/1A_UPISNICI/Smjernice %20i %20upute %20za %20 izradu %20plana %20upravljanja %20destinacijom %20.pdf](https://mint.gov.hr/UserDocsImages/1A_UPISNICI/Smjernice%20i%20upute%20za%20izradu%20plana%20upravljanja%20destinacijom%20.pdf)
14. Smjernice za izračun obaveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije, Ministarstvo turizma i sporta, [https://mint.gov.hr/UserDocsImages/1A_UPISNICI/Smjernice %20prihvat- ni %20kapacitet_obvezni_pokazatelji_V1..pdf](https://mint.gov.hr/UserDocsImages/1A_UPISNICI/Smjernice%20prihvatni%20kapacitet_obvezni_pokazatelji_V1..pdf)
15. Strategija razvoja Općine Plitvička Jezera 2023. – 2027, (2022., Općina Plitvička Jezera)
16. Zakon o turizmu (NN 156/23)

SPATIAL
PLANNING
PROJECTS